

Domeinrapport financieel-administratieve regelgeving

Aanbevelingen aan het kabinet voor aanpak
van regeldruk voor ondernemers

30 augustus 2005

Commissie **Stevens**

Domeinrapport financieel-administratieve regelgeving

Aanbevelingen aan het Kabinet voor aanpak van regeldruk voor ondernemers

30 augustus 2005

Leden van het Ondernemersklankbord Regeldruk (de Commissie Stevens):

Prof.dr. L.G.M. Stevens – voorzitter

H.O. van den Berg

H. van Houten

Drs. A. de Jong MBA

Mw. P.E.P. Kwekkeboom-Janse

J.J. Meerman

Mw. Mr. I. van Rijn

Secretariaat

Mw. Drs. N. Cerrato

Drs. J.B.G.M. Holtus

Drs. R. van Ijperen

Meer weten: www.minderregels.ez.nl

Inhoudsopgave

1	Taakopdracht vanuit het Kabinet	5
2	Werkwijze: sleutelfiguren en ondernemersdebatten	9
3	Inleiding domeinrapport	11
4	Uitwerking aanbevelingen	15
	Aanbeveling 1 Frequentie wijziging regelgeving	15
	Aanbeveling 2 Tussentijdse aanpassingen loonbelastingtabellen	17
	Aanbeveling 3 Verkrijgen fiscale nummers	18
	Aanbeveling 4 BTW-factuurvereisten	18
	Aanbeveling 5 Implicaties Walvis en Walvis Sub	19
	Aanbeveling 6 Verplichting publicatie deponeren jaarrekening	20
	Aanbeveling 7 Schattingen Vpb en IB	22
	Aanbeveling 8 Verklaring Arbeidsrelatie	24
	Aanbeveling 9 Verslagleggingregels	26
	Aanbeveling 10 Verplichte accountantscontroles	28
	Aanbeveling 11 Toezichtregelgeving	29
	Aanbeveling 12 Flexibele arbeidsovereenkomsten en kleine banen	30
	Aanbeveling 13 Fictief loon directeur-groootaandeelhouder voor belastingen	33
	Aanbeveling 14 WID/MOT/Bibob	34
	Aanbeveling 15 Betrokkenheid bedrijfsleven en wetenschap bij totstandkoming en uitvoering regelgeving	35
	Aanbeveling 16 Effecten wet-en regelgeving	36
Bijlage 1.	Verslag ondernemersdebat 8 juni 2005	39
Bijlage 2.	Overzicht van ingebrachte position papers	51

1. Taakopdracht vanuit het kabinet

In zijn brief aan de Tweede Kamer van 9 april 2004 over de aanpak van de administratieve lasten kondigt het kabinet aan een rijksbrede klankbordgroep van ondernemers over regeldruk te zullen instellen. Met de installatie van deze commissie wil het kabinet het bedrijfsleven een eigen podium geven om de integrale ontwikkeling van de regeldruk te monitoren. Het Ondernemersklankbord (OKB), beter bekend als de commissie-Stevens, krijgt de taak om het kabinet gevraagd en ongevraagd te adviseren over de maatregelen die in de ogen van de ondernemer moeten worden genomen om de wet- en regelgeving te ontdoen van hinderlijke regels.

Belangrijke economische sectoren

De commissie-Stevens is in november 2004 door minister Zalm van Financiën en staatssecretaris Van Gennip van Economische Zaken voor de duur van twee jaar geïnstalleerd. Naast prof. dr. Leo Stevens – hoogleraar Fiscale Economie aan de Erasmus Universiteit Rotterdam – bestaat de commissie uit vertegenwoordigers van vier belangrijke economische sectoren: financiële dienstverlening, industrie (chemie, elektro-/installatietechniek), detailhandel en podiumkunsten/vrije tijd. Voor de uitvoering van zijn taak heeft de commissie een kleine ambtelijke ondersteuning vanuit de departementen van Financiën en EZ ter beschikking gekregen. De commissie rondt de werkzaamheden af met een eindrapport in december 2006.

De commissie zal voor de vier genoemde domeinen ondernemersdebatten organiseren en aanbevelingen doen voor de aanpak van hinderlijke regels in deze domeinen. Dit rapport betreft de aanbevelingen voor het domein financiële dienstverlening.

De commissie is daarnaast gevraagd om in de zomer van 2005 met een top-10 van meest hinderlijke regels voor ondernemers te komen, waar het kabinet direct mee aan de slag zal gaan.

Meerwaarde van de commissie is dat zij heel nadrukkelijk het perspectief van de ondernemer centraal stelt en daarmee de verschillende aspecten van regeldruk (administratieve lasten, strijdigheden in de regelgeving, etc.) voor bedrijven

integraal benadert. Hoe meer samenhang, hoe beter en hoe voelbaarder het resultaat zal zijn op bedrijfsniveau. Daarnaast heeft de commissie zelf ook een taak om de meest urgente klachten verder uit te werken en te vertalen in concrete oplossingen. Ambitie van de commissie-Stevens is om aan het einde van de rit, eind 2006, in elk geval eraan te hebben bijgedragen dat de ervaringen en belangen van ondernemers daadwerkelijk serieus meegenomen gaan worden in besluitvorming over voorgenomen en bestaande regelgeving. Daarbij zal de commissie zich ervoor inzetten dat de meest hinderlijke regeldruk voor de ondernemer echt aangepakt wordt. Motto van de commissie is niet voor niets “meer resultaat met minder regels”.

Vanuit deze visie wil de commissie het kabinet krachtig aansporen een antwoord te geven op de volgende vragen:

- Hoe pakken de kabinetsmaatregelen om de regeldruk terug te dringen in de dagelijkse praktijk van bedrijven uit?
- Worden vanuit het ondernemersperspectief de juiste en voldoende maatregelen genomen om de schadelijke regeldruk terug te dringen, of zijn er betere alternatieven?
- Welke aanvullende mogelijkheden ziet de klankbordgroep om schadelijke regeldruk te verminderen?

Regels moeten regelen, iets in goede banen leiden, structuur brengen en niet onnodig belemmeren. Iemand die moet handhaven, moet uitgaan van de geest van de regel, niet van de letter.

Creativiteit en innovatiekracht zijn, zeker in de huidige tijdgeest, broodnodig. Het huidige patroon van regelgeving waarin regels te vaak fungeren als stoplichten, moet worden vervangen door de dynamiek van een rotondesysteem. Het maatschappelijke verkeer moet op flexibele wijze kunnen doorstromen.

Veel regels worden vooral geschreven om de risico's van uitvoeringsinstanties en bestuurders tot een minimum te beperken. Die invalshoek leidt tot een eenzijdige regelcultuur. Voorts wordt bestuurlijke daadkracht soms afgemeten aan de regelproductie. Maar niet de hoeveelheid regels is belangrijk, het gaat vooral om de kwaliteit. Wat moeten regels bereiken? Deze vraag moet steeds centraal staan. Is het doel ook op een andere manier te bereiken, kies dan de meest praktische benadering.

Regels moeten efficiënt en effectief zijn: ze moeten werken als smeerolie voor de bonafide ondernemer en als blokkade voor diens malafide tegenhanger. Ze zijn nuttig voorzover zij de uitvoeringslasten verminderen, omdat het beleid niet telkens opnieuw hoeft te worden uitgevonden en het vertrouwen mag worden gekoesterd dat ook anderen de regels zullen respecteren. Ze moeten echter

ook voldoende meedemen met de maatschappelijke ontwikkelingen en geen verstarrende hinderpalen worden. De commissie bepleit voorrang te geven aan beginselgedreven regelgeving in plaats van regelgedreven normstelling. Zij ervaart het jaarrekeningenrecht (IFRS), de Wet Financiële Dienstverlening (WFD) en art. 8b Wet Vennootschapsbelasting (VPB) 1969 (zware documentatieplicht verrekenprijzen in concernverband) als voorbeelden van de laatstgenoemde categorie. Het doodgooien met regels is overigens niet het alleenvertoningsrecht van de overheid: ook het management van ondernemingen kent zijn regelzuchtige perioden. Durf ook eens bepaalde dingen niet te regelen. Men kan namelijk niet alles in regels vangen.

Een complexe samenleving brengt noodgedwongen toenemende en ingewikkelde wet- en regelgeving voort. We leven in een zich individualiserende samenleving waarin regelgeving op maat moet worden gemaakt en dus uitdijt. Dat vergroot het risico van conflicterende ontwikkelingen. We roepen de regelproductie dus ook gedeeltelijk zelf op. Maar men moet zich dan ook bezinnen op de gewenste mate van individualisering, het maatwerk van regels.

In dat verband wenst de commissie te beklemtonen dat voorzichtigheid moet worden betracht met het leggen van uitvoeringsrisico's op het bord van de ondernemer, die deze risico's niet, of onvoldoende kan beperken. Een voorbeeld van een dergelijke ongewenste risicotoedeling is de regeling voor het privé gebruik van de auto van de zaak. Het ligt niet op de weg van de werkgever om in een conflictgevoelige discussie te treden met zijn werknemers omtrent het precieze aantal gereden privé kilometers in verband met de mogelijke loonbetaling.

Een andere oorzaak van groei van regelgeving is dat moeilijk wordt aanvaard dat iets op een andere wijze uitpakt dan men zich had voorgesteld. De tegenvaller, het incident, wordt bestreden met regels: incidentregelgeving is het gevolg. Het is zaak tegenwicht te bieden. Het parlement moet zich in zijn controlerende functie niet te zeer en te snel laten verleiden tot het vragen naar incidentgestuurde regelgeving en het kabinet moet anderzijds de ruimte nemen voor beleidsregels die een grotere mate van duurzaamheid en regelrust hebben.

2. Werkwijze: sleutelfiguren en ondernemersdebatten

De commissie heeft ervoor gekozen niet te werken vanuit een ‘ivoren toren’, maar intensief overleg met het bedrijfsleven te voeren. Zij wenst ondernemers te bevragen naar de mogelijkheden de regeldruk te verminderen en te toetsen of er naar hun beleving voldoende vaart wordt gemaakt met de inzet van het kabinet. Zij wil zich laten informeren over de onderwerpen die nog niet of onvoldoende worden aangepakt. De leden van de commissie gaan met ondernemers aan de slag om te bezien op welke wijze onnodig hinderlijke regels kunnen worden aangepast of afgeschaft.

Daarnaast praat de commissie met sleutelfiguren in ondernemend Nederland en deskundigen op het gebied van de regeldruk in de vier genoemde economisch belangrijke domeinen. Deze gesprekken verwerkt de commissie in een openbare publicatie, die telkens na afloop van een domeindebat zal worden gepresenteerd. Het domeindebat wordt gevoerd op basis van position papers die door ondernemersvertegenwoordigingen zijn ingebracht in een voorbereidende rondetafelconferentie. Doel van de debatten is om een helder beeld te krijgen van de wijze waarop verschillende sectoren tegen de regeldruk in ons land aankijken, en om op basis hiervan te komen tot een aantal aanbevelingen aan het kabinet. Het eerste debat – gericht op hinderlijke regeldruk in de financiële dienstverlening – heeft op 8 juni 2005 plaatsgevonden en is geopend door minister Zalm (zie bijlage 1 voor het verslag). Irene van Rijn (als partner verbonden aan het accountantskantoor Mazars en lid van de Stichting Vrouwelijke Entrepreneurs), die de sector financiële dienstverlening vertegenwoordigt in de commissie-Stevens, heeft de organisatie van deze bijeenkomst op zich genomen. Op 20 april 2005 is een voorbereidende rondetafelbijeenkomst met deskundigen vanuit het bedrijfsleven en de overheid georganiseerd. Tijdens deze bijeenkomst zijn de meest hinderlijke knelpunten op het terrein van de financieel-administratieve regeldruk bepaald en mogelijke oplossingen besproken (zie bijlage 2 voor de integrale position papers van de verschillende beroepsorganisaties).

3. Inleiding domeinrapport

Het domein van de financieel-administratieve regelgeving betreft het deel van de regelgeving dat te maken heeft met de handelingen van ondernemers voor de financiering van de bedrijfsactiviteiten, het afleggen van de financiële verantwoording over de bedrijfsactiviteiten en de bedrijfsvoering en het doen van de verplichte afdrachten aan de samenleving. Als regelgeving die hiermee te maken heeft, kunnen de fiscale wetgeving, de wet- en regelgeving op de financiële verslaglegging, de wetgeving op de financiële markten en de wetgeving voor salarisadministratie worden genoemd. Het is daarmee ook een regelgevingsdomein dat alle ondernemers in Nederland raakt. Voor een groot aantal bedrijven in de zakelijke dienstverlening geldt dit in versterkte mate, simpelweg omdat de wetten en regels rechtstreeks op hen betrekking hebben, dan wel omdat zij op dit domein als intermediair actief zijn. Hier kan worden gedacht aan banken, accountants- en belastingadvieskantoren, fiscalisten, notarissen, financiële adviseurs, verzekeringsmaatschappijen en dergelijke.

Al met al is het domein van de financieel-administratieve regelgeving een wetgevingsterrein dat de structuur en het functioneren van de Nederlandse economie in belangrijke mate bepaalt. De ordenende werking vanuit de regels in dit domein oefent ook grote invloed uit op de bewegingsvrijheid van ondernemingen. De commissie acht het daarom van groot belang knelpunten in de regels binnen dit domein – waar mogelijk – weg te nemen en zo ruimte te creëren voor ondernemerschap en ondernemersactiviteiten.

De verkenning die de commissie de afgelopen maanden heeft uitgevoerd op het terrein van de financieel-administratieve regelgeving, laat zien dat ondernemers in deze sector – en in het bijzonder de financiële zakelijke dienstverlening – belangwekkende knelpunten bij het uitoefenen van hun bedrijfsactiviteiten ondervinden die zij rechtstreeks terugleiden naar de regels in dit domein. Voor de belangrijkste aangekaarte knelpunten heeft de commissie aanbevelingen geformuleerd om deze weg te nemen.

De algemene indruk die de commissie aan de verkenning en de verschillende bijeenkomsten met ondernemers heeft overgehouden, is dat de regeldruk in het financieel-administratieve domein in een ras en fors tempo is toegenomen én blijft toenemen. Er staan ook ingrijpende wetswijzigingen op stapel, die nu al hun schaduw vooruitwerpen op de door ondernemers beleefde regeldruk. Tijdens het ondernemersdebat werd een lijst gepresenteerd van maar liefst 17 belangrijke

wetgevende operaties waarmee ondernemers per 1 januari 2005¹ en per 1 januari 2006² worden geconfronteerd.

De daarmee samenhangende regeldruk vloeit niet alleen voort uit een toename van het aantal regels, maar ook uit de wijze waarop regelgeving tot stand komt en hun – soms verstorende – onderlinge samenhang. De algemene opinie van de ondernemers binnen dit domein is dat nieuwe regels in veel gevallen (te) ver afstaan van de praktijk binnen de financiële administratie. Nieuwe wetten brengen daarom niet zelden onnodig ingewikkelde procedures met zich mee zonder dat de meerwaarde ervan duidelijk is.

De commissie is van mening dat voor een echte en duurzame verlichting van de administratieve lasten in het bijzonder politieke moed nodig is. Zo zijn vele voorbeelden te vinden in de categorie ‘klein leed’, waarvan met name de loonheffingen een prominente bron zijn. Met als gevolg dat de ondernemer met personeel zwaar gebukt gaat onder een last van zeer gedetailleerde en soms vrijwel onuitvoerbare regels. Ze komen voort uit de wens van de wetgever om alles te willen regelen en dus ook een mogelijke besparing te willen belasten die een werknemer in de uitoefening van zijn beroep op zijn privé-uitgaven realiseert, die op de keper beschouwd door hem niet wordt ervaren als een beloning voor werkzaamheden.

Bij de totstandkoming én uitvoering van nieuwe regelgeving is niet alleen een nadrukkelijker betrokkenheid van het bedrijfsleven en deskundigen vanuit de wetenschap wenselijk, maar vooral een betere benutting van de verkregen input en bereidheid tot echte gedachtewisseling. Dit leidt uiteindelijk tot regels die meer gedragen worden door bedrijven, beter bij de ondernemerspraktijk aansluiten en minder frequent hoeven te worden gewijzigd, c.q. beter uitzicht op adequate naleving bieden. Deze verbeteringen zijn haalbaar zonder dat de wetgeving aan publieke belangen hoeft in te boeten.

Nieuwe wet- en regelgeving in het financieel-administratieve domein zou meer stelselmatig moeten worden getoetst op de effecten voor het bedrijfsleven en met

- 1 Nieuwe PC-regeling, ontdubbeling spaarloon en introductie peildatum 1 januari, afschaffing keuzeregime aandelenopties, Wet Kinderopvang, Afdrachtverminderingen afgeschaft (kinderopvang en Arbo), nieuwe wettelijke regeling Verklaring Arbeidsrelatie, uniformering loonbegrip fiscus/UWV (Walvis).
- 2 Elektronische aangifte voor de loonheffingen, Wet Financiering Sociale Verzekeringen, nieuwe Pensioenwet, fiscale stimulans prepensioenen afgeschaft/overbruggingspensioenen afgeschaft en fiscale ontmoediging VUT, levensloopregeling, nieuw basisstelsel ziektekostenverzekering, Wet Werk en inkomen naar arbeidsvermogen, auto van de zaak met ingang van 2006 belast via de loonbelasting.

name het MKB. Het gaat daarbij om de vraag of de nieuwe complexe regelgeving voor MKB-bedrijven nog wel redelijkerwijs uitvoerbaar is. Veel ondernemers vanuit het MKB ervaren namelijk dat de complexe nieuwe regels eisen aan hun financiële administratie stellen die zij als kleiner bedrijf redelijkerwijs niet meer kunnen waarmaken. Weliswaar geldt voor een flink aantal wetten dat deze voorafgaand aan de uitvoering wel op hun bedrijfseffecten worden getoetst, maar de indruk bestaat dat dit stelselmatiger zou moeten gebeuren en dat daarbij specifieke aandacht aan de effecten voor het MKB zou moeten worden geschonken.

Op basis van haar verkenning komt de commissie met de volgende concrete aanbevelingen:

1. Beperk het aantal momenten waarop aanpassing van regelgeving plaatsvindt drastisch ('nationale veranderingsmomenten') en kondig deze tijdig aan. Wetswijzigingen zouden daarbij pas in werking moeten treden nadat een redelijke implementatietermijn vanaf de aankondiging in acht is genomen. Deze implementatietermijn moet de ondernemer in staat stellen zonder onnodig hoge piekkosten de uitvoeringsvoorschriften na te leven.
2. Wijzig de loonbelastingtabellen niet meer tussentijds en kondig de gewijzigde tabellen tijdig vóór aanvang van het nieuwe kalenderjaar aan.
3. Verkort en versnel de procedure voor het verkrijgen van fiscale nummers voor starters. Verkrijging van fiscale nummers zou binnen één week moeten plaatsvinden.
4. Verbeter de voorlichting van de overheid én belangenorganisaties over BTW-factuurvereisten.
5. Verbeter de voorlichting over de praktische implicaties van de projecten Walvis en Walvis Sub.
6. Pas de huidige Handelsregisterwet snel aan om elektronische publicatie van de jaarrekeningen mogelijk te maken, ter vervanging van de huidige verplichte publicatie in de Staatscourant. Leg de kosten van de elektronische publicatie neer bij de gebruiker van de gegevens, en niet bij de ondernemer. Communiceer in de huidige situatie helder dat betaling van het bewijsnummer van de Staatscourant niet verplicht is. De verplichting tot terugzending van het bewijsnummer bij niet betaling moet komen te vervallen.
7. Breng schattingen van winst/inkomen voor de vennootschapsbelasting (Vpb) en inkomstenbelasting (IB) terug van driemaal per jaar tot eenmaal per jaar. Ook zonder schattingen kan de Belastingdienst voorlopige aanslagen opleggen op basis van voorgaande jaren, zoals bij particulieren het geval is.
8. Ondernemerschap moet worden gestimuleerd en niet tegengehouden. De vernieuwde Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) is een stap in de goede richting,

- maar moet worden aangevuld met een verklaring van de aanvrager dat hij geen aanspraak op sociale voorzieningen zal maken.
9. Stel het MKB en familiebedrijven vrij van de vanuit de International Financial Reporting Standards (IFRS) aangescherpte verslagleggingregels en voorkom dat beroepsorganisaties zwaardere eisen stellen dan wettelijk is voorgeschreven.
 10. Schroef het aantal ondernemersactiviteiten terug dat verplicht door accountants moet worden gecontroleerd. Neem bij de afweging of al dan niet een accountantsverklaring moet worden gevraagd, de bijbehorende kosten voor de onderneming mee.
 11. De toezichtregelgeving moet niet te rigide worden geredigeerd. Ze moet voldoende flexibiliteit laten om adequaat toezicht mogelijk te maken, dat voldoende is afgestemd op de aard en omvang van de bedrijven die aan de toezichtregels zijn onderworpen. In concrete situaties kunnen voor MKB-ondernemingen andere toezichtregels wenselijk zijn dan voor internationaal opererende ondernemingen gelden.
 12. Voer een aanzienlijke vereenvoudiging door van de belastingheffing op flexibele arbeidsovereenkomsten en kleine contracten. Voor kleine contracten moet daarbij gelden dat de premieheffing achterwege kan blijven, maar tegelijkertijd ook geen rechten hieraan kunnen worden ontleend.
 13. Schaf het fictief loon voor de directeur-groootaandeelhouder (DGA) af. De DGA moet – bij niet-wijzigend salaris – kunnen volstaan met een jaaraangifte loonbelasting en maandelijkse of kwartaalafdrachten.
 14. De wetten WID/MOT/Bibob bieden geen adequate oplossingen. Vervang de huidige regelgeving, die ongedifferentieerd het gehele bedrijfsleven raakt, door meer gerichte, heldere en objectieve regels die enerzijds beter te controleren zijn door de accountant en anderzijds verdachte bedrijven en handelingen effectief kunnen selecteren en isoleren.
 15. Betrek bij de totstandkoming én uitvoering van nieuwe regelgeving nadrukkelijk het bedrijfsleven en deskundigen vanuit de wetenschap, maar benut vooral effectiever de verkregen input en wees bereid tot échte gedachtewisseling.
 16. Toets nieuwe wet- en regelgeving in het financieel-administratieve domein stelselmatiger op de effecten (c.q. uitvoerbaarheid) voor het bedrijfsleven, met name het MKB.

Een nadere toelichting op deze aanbevelingen wordt hieronder gegeven.

4. Uitwerking aanbevelingen

Aanbeveling 1

Beperk het aantal momenten waarop aanpassing van regelgeving plaatsvindt drastisch ('nationale veranderingsmomenten') en kondig deze tijdig aan. Wetswijzigingen zouden daarbij pas in werking moeten treden nadat een redelijke implementatietermijn vanaf de aankondiging in acht is genomen. Deze implementatietermijn moet de ondernemer in staat stellen zonder onnodig hoge piekkosten de uitvoeringsvoorschriften na te leven.

Schets knelpunt

Een veelgehoorde klacht van het bedrijfsleven is de hoge frequentie waarin, en de onvoorspelbaarheid waarmee, fiscale en financiële wet- en regelgeving wijzigt. Soms zelfs meermalen per jaar. De indruk bestaat dat daarbij door de tijdsdruk waaronder dergelijke wijzigingen plaatsvinden, de gevolgen ervan niet steeds afdoende zijn doordacht. Bedrijven raken daarbij ook gemakkelijk het zicht kwijt op de relevante wijzigingen en de datum van inwerkingtreding. Daardoor wordt de naleving van deze regelgeving bemoeilijkt. Bovendien worden deze wijzigingen vaak pas in een zeer laat stadium, dat wil zeggen kort voor het moment van invoering, bekendgemaakt. Bij veel tussentijdse wijzigingen lijkt daarbij weinig tot geen rekening te worden gehouden met de effecten op de bedrijfsadministratie. Ondernemers moeten dan ook vaak in zeer korte tijd de eigen administratie en ICT-voorzieningen (ingrijpend) aanpassen om aan de nieuwe regels te kunnen voldoen. Dit pakt in het bijzonder nadelig uit voor het MKB. De hoge frequentie van wijzigingen zorgt er bovendien voor dat de noodzakelijkerwijs gedane investeringen in aanpassing van de administratie en de ICT aan de geldende regels door deze wijzigingen versneld zijn achterhaald. Bedrijven komen daarmee nauwelijks uit de kosten. Tot slot zorgt die hoge frequentie ervoor dat ondernemers voortdurend moeten onderzoeken of er nieuwe regelgeving in aantocht is.

Bekende voorbeelden van frequent wijzigende fiscale en financiële wet- en regelgeving: wijzigingen in de loonbelastingtabellen gedurende het kalenderjaar, wijzigingen in de pensioenwetgeving, wijzigingen in de regels voor verzekeringsadministratie, wijzigingen in de Ziekenfondswet.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Ondanks het feit dat politieke processen hierbij onmiskenbaar een obstakel vormen, zou de overheid principieel moeten kiezen voor een drastische beperking

van het aantal momenten van (ingrijpende) aanpassing van regelgeving én voor een tijdige aankondiging ervan.

Hanteer 'nationale veranderingsmomenten': voer alles bij voorkeur op één en dezelfde datum in, bij voorbeeld bij aanvang van een kalenderjaar. Deze oplossing wordt sinds december 2004 al in het Verenigd Koninkrijk toegepast in de vorm van zogenoemde 'common commencement dates'. Dit primair als maatregel om de regeldruk voor bedrijven en burgers te verminderen. Na uitgebreide consultatie van stakeholders heeft men in het VK gekozen voor een stapsgewijze implementatie per domein. Een dergelijke benadering zou ook voor Nederland vruchtbaar kunnen zijn. Te overwegen is in eerste instantie de domeinen te selecteren die veel regeldruk en administratieve lasten veroorzaken én waarbij wijzigingen een grote impact hebben op de bedrijfsadministratie.

Zorg ervoor dat bij wetwijzigingen de instanties, bedrijven en burgers daadwerkelijk de tijd krijgen om zich erop in te stellen. Door wijzigingsmomenten vooraf bekend te maken, krijgt men tijdig zicht op de benodigde aanpassingen in de eigen bedrijfsorganisatie, waardoor de implementatie ervan efficiënter kan plaatsvinden. Treed daarvoor in serieus overleg met het veld, zodat er in de uitvoering nog wat kan worden aangepast als dat nodig is. Met name het MKB heeft baat bij een dergelijk systeem, aangezien kleine organisaties niet de capaciteit hebben om voortdurend wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen.

Aanbevolen wordt dan ook een minimumtijdsbestek tussen aankondiging en inwerkingtreding van de regels te hanteren: laat nieuwe wetten en regels pas in werking treden nadat een acceptabele implementatietermijn is verlopen. De duur van deze implementatietermijn zou daarbij afhankelijk moeten worden gesteld van de complexiteit van de nieuwe regelgeving.

Zo zijn er nu door de wetwijziging over de VUT plotseling complicaties ontstaan over de ontslagvergoedingen. Dat was te vermijden geweest als men zich voor de regelgeving wat meer tijd had gegund. Met andere woorden, er moet meer rust komen in het wetgevende proces.

Ook de tijdige beschikbaarheid van informatie over wijzigingen in wet- en regelgeving kan de (administratieve)lastendruk verminderen. Creëer op internet voor ondernemers een centraal informatiepunt – overzichtelijk gerubriceerd – waar tijdig alle voorgenomen wijzigingen in regelgeving inzichtelijk worden gemaakt (status, doelgroep, gevolgen voor de doelgroep, publicatiedatum, datum inwerkingtreding).

Met het hanteren van vaste momenten van inwerkingtreding van regelgeving en ruime implementatietermijnen zijn in de ogen van de commissie ook belangrijke voordelen te behalen voor de wetgever. Door het feit dat het voor het bedrijfsleven

gemakkelijker wordt de implicatie van nieuwe, c.q. gewijzigde regelgeving tijdig te voorzien en zich daarop voor te bereiden, zal immers een adequate naleving sterk worden gestimuleerd.

Aanbeveling 2

Wijzig de loonbelastingtabellen niet meer tussentijds en kondig de gewijzigde tabellen tijdig vóór aanvang van het nieuwe kalenderjaar aan.

Schets knelpunt

Dit is een bekend voorbeeld van de hierboven geschetste frequent wijzigende fiscale en financiële wet- en regelgeving.

Het afgelopen jaar zijn de loonbelastingtabellen tweemaal gedurende het jaar gewijzigd. Dit hield verband met het feit dat de tabellen voor het nieuwe jaar al in druk waren op een moment waarop de desbetreffende wetsvoorstellen nog in behandeling waren bij de Tweede Kamer. Na 1-1-2004 zijn er twee extra tabelvernieuwingen geweest. Per 1-4-2004 in verband met een bij nota van wijziging aan de Tweede Kamer toegezegde wijziging en per 1-7-2004 in verband met een verhoging van de AWBZ-premie met 0,3%.

Het behoeft geen betoog dat wijziging van loonbelastingtabellen een aanzienlijke administratieve lastendruk en veel irritatie met zich brengt voor de (MKB-) ondernemer en zijn administratieve dienstverlener. Vaak is het voor de ondernemer ook niet te volgen waarom de wijziging noodzakelijk is. Dit geldt bijvoorbeeld voor de laatste tussentijdse aanpassing van de tabellen in verband met de zeer geringe aanpassing van de algemene heffingskorting (2 euro op jaarbasis). Het gevolg voor ondernemers is echter niet gering: wijziging van de salarissoftware, downloaden nieuwe tabellen, nieuwe loonberekeningen, communicatie richting medewerkers, drukwerk. Bedrijven geven aan hiervoor hoge kosten te moeten maken.

Voorgestelde oplossing knelpunt

De overheid zou zich beter moeten realiseren dat elke aanpassing van de loonbelastingtabellen, hoe klein ook, enorm veel werk oplevert. De baten van een maatregel moeten dan ook sneller tegen de kosten voor de ondernemer gaan opwegen.

Het verdient aanbeveling de inwerkingtreding van met name wijzigingen in tarieven en/of bedragen in de inkomstenbelasting die doorwerken naar de loonbelasting en een relatief gering belang hebben, uit te stellen tot het moment van de eerstvolgende jaarlijkse wijziging, eventueel met verdiscontering van een liquiditeitsnadeel/-voordeel, indien deze niet meer tijdig in nieuwe loonbelastingtabellen kunnen worden verwerkt.

Aanbeveling 3

Verkort en versnel de procedure voor het verkrijgen van fiscale nummers voor starters. Verrijking van fiscale nummers zou binnen één week moeten plaatsvinden.

Schets knelpunt

Voor het verkrijgen van een fiscaal nummer moet het formulier Opgaaf Gegevens Startende Onderneming worden ingevuld. Het betreft een vrij eenvoudige administratieve handeling die ook digitaal kan worden uitgevoerd. Het duurt echter geruime tijd – zes tot acht weken is geen uitzondering – voordat dit formulier is verwerkt en de fiscale nummers voor de omzetbelasting, loonbelasting en/of vennootschapsbelasting bekend zijn. Met name het feit dat langdurig op een omzetbelastingnummer moet worden gewacht, komt de snelheid van de startende onderneming niet ten goede. Zonder omzetbelastingnummer kunnen – gelet op de wettelijke vereisten – immers ook geen facturen worden opgemaakt en kan de vooraf trek van BTW niet worden teruggevraagd.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Verkort en versnel de procedure voor het verkrijgen van fiscale nummers voor starters. Zo blijkt uit de ondernemerspraktijk dat de af te geven nummers vooraf al bekend zijn. Voor eenmanszaken is dit bijvoorbeeld simpelweg de optelsom van code- en sofinummer van betrokkene.

De commissie is van mening dat een periode van maximaal één week als redelijke termijn voor de verstrekking van fiscale nummers een realistische en realiseerbare optie is.

Aanbeveling 4

Verbeter de voorlichting van de overheid én belangenorganisaties over BTW-factuurvereisten.

Schets knelpunt

Volgens vele bedrijven leveren de factuurvereisten per 1-1-2004 inzake het BTW-identificatienummer een enorme administratieve lastenverzwarende op. Men verkeert dan ook in de veronderstelling dat ook bij nationale leveringen moet worden gecontroleerd of het BTW-identificatienummer nog actueel is. Veel ondernemers blijken bovendien nog steeds te denken dat het melden van een BTW-identificatienummer van de afnemer verplicht is om voor vooraf trek in aanmerking te komen.

Voorgestelde oplossing knelpunt

De stelling dat ook bij leveringen en diensten tussen ondernemers binnen Nederland zowel het BTW-identificatienummer van de leverancier als de afnemer op de factuur moet worden vermeld, is onjuist. De verplichting om het nummer van de afnemer te vermelden, geldt alleen indien sprake is van een nultarief of bij BTW-verlegging (zoals in de bouw).

Ook de veronderstelling dat men verplicht zou zijn om een BTW-identificatienummer van de afnemer te melden om voor voortrek in aanmerking te komen, is niet juist. Dit is weliswaar ook uitgedragen in een advertentiecampagne, maar dat heeft blijkbaar niet het gewenste effect gehad. Veel ondernemers blijken nog onvoldoende van de regels op de hoogte te zijn. Deze wijziging is ook niet bij alle intermediairs genoegzaam bekend.

Nu deze misverstanden hardnekkig blijken, is een gerichte voorlichtingscampagne door zowel de overheid als belangenorganisaties (klantbrieven) gewenst.

Aanbeveling 5

Verbeter de voorlichting over de praktische implicaties van de projecten Walvis en Walvis Sub.

Schets knelpunt

Veel ondernemers weten van het bestaan van het project Walvis en Walvis Sub en hebben inmiddels vernomen dat dit project een belangrijke bijdrage moet gaan leveren aan het terugdringen van de administratieve lasten die op hen rusten. Het is voor bedrijven echter nog steeds onvoldoende duidelijk welke implicaties dit project daadwerkelijk voor hen en de te voeren financiële administratie heeft. Onduidelijk is dan ook of, hoe en wanneer het project Walvis hen daadwerkelijk soelaas biedt. Daarbij speelt ook een rol dat grote lasten gepaard gaan met de verplichte administratieve meldingen die bedrijven moeten doen in verband met het in dienst hebben van personeel, personeelsmutaties en ziekteverzuim. De daarbij betrokken instanties hanteren echter verschillende (loon)begrippen en werken langs elkaar heen. Dit laatste heeft ook te maken met de verschillende geluiden die de betrokken instanties afgeven.

Vooralsnog is daarmee de situatie voor de gemiddelde ondernemer te onduidelijk om de consequenties van de op stapel staande veranderingen te kunnen overzien. Het veroorzaakt intussen wel rumoer en gevoelens van onzekerheid en onbehagen.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Het bedrijfsleven heeft behoefte aan duidelijkheid over de (toekomstige)

samenwerking tussen de verschillende instanties op het terrein van de loonbegrippen, om aldus meer grip te krijgen op de impact van het project Walvis voor de financieel-administratieve uitvoering van het personeelsbeleid. Daarbij moet met name duidelijk worden:

- welke loonbegrippen in de toekomst nog dienen te worden gehanteerd;
- welke meldingen binnen de samenwerking vanuit het project Walvis nog moeten worden verricht;
- welke overige meldingen daarbij nog overblijven; en
- wanneer deze situatie realiteit wordt.

Communicatie hierover dient snel te starten, aangezien de wet een grote impact heeft op het voeren van de loonadministratie en de onduidelijkheid en verwarring momenteel erg groot is bij ondernemers.

Werkgevers kunnen vanaf 1 januari 2006 bij één loket (Belastingdienst) loonaangifte doen. Op basis van die aangifte worden zowel belastingen geheven als premies werknemersverzekeringen geïnd. Nu int het Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen (UWV) nog de premies. In de praktijk blijkt dat veel werkgevers op dit moment onvoldoende tot helemaal niet op de hoogte zijn van de nieuwe regels en dat zij zich onvoldoende hebben kunnen voorbereiden op de noodzakelijke aanpassingen in de salarisadministratie en personeelsinformatiesystemen. Het jaar 2006 wordt in dit kader bij uitstek een overgangsjaar, waarin de nadruk zal moeten liggen op ondersteuning van en voorlichting aan de marktpartijen (werkgevers, softwareleveranciers en advieskantoren) om juist en tijdig te voldoen aan hun aangifteverplichting.

Aanbeveling 6

Pas de huidige Handelsregisterwet snel aan om elektronische publicatie van de jaarrekeningen mogelijk te maken, ter vervanging van de huidige verplichte publicatie in de Staatscourant. Leg de kosten van de elektronische publicatie neer bij de gebruiker van de gegevens, en niet bij de ondernemer. Communiceer in de huidige situatie helder dat betaling van het bewijsnummer van de Staatscourant niet verplicht is.

De verplichting tot terugzending van het bewijsnummer bij niet betaling moet komen te vervallen.

Schets knelpunt

De eerder door het kabinet beloofde afschaffing van deze verplichting, die al langere tijd als onnodig en hinderlijk wordt beschouwd, is nog steeds niet gerealiseerd. Hoewel met deze publicatieplicht ook (geringe) financiële aspecten

gepaard gaan - circa 25 euro (bron: MKB Nederland) - betreft het hier toch vooral een punt van procedurele ergernis. Ondernemers zien het nut van de verplichte publicatie niet in. Publicatieplicht houdt immers niet meer in dan de vermelding in de Staatscourant dat het jaarverslag is gedeponereerd bij de Kamer van Koophandel. Veelal worden de jaarverslagen immers ook op de website van de onderneming gepubliceerd. Toezending van het bewijsnummer - i.e. de Staatscourant waarin de advertentie staat - gebeurt standaard. Een ondernemer zal echter uit de tekst op de factuur "dat het bewijsnummer geen onderdeel van publicatieplicht vormt" niet snel opmaken dat dit betekent dat het bewijsnummer niet hoeft te worden betaald, mits dit wordt teruggezonden binnen twee weken. Het automatisch meezenden van het bewijsnummer zorgt evenwel voor extra kosten voor de ondernemer (ook bij terugsturen: postzegel en administratieve handeling). Anderzijds blijkt de ondernemer in het algemeen graag een bewijs te willen hebben waar de factuur betrekking op heeft. Per saldo is de commissie van mening dat het ongevraagd toezenden van een bewijsnummer geen dwang tot betaling mag meebrengen.

Ondernemers ergeren zich voorts aan de gebrekkige communicatie over de voortgang van de aangekondigde maatregelen op dit knelpunt. De verplichting tot deponering van de jaarstukken blijkt een Europese verplichting te zijn, die niet zo maar kan worden afgeschaft. Wel is het lidstaten inmiddels toegestaan om in plaats van een papieren publicatieblad een elektronisch medium aan te wijzen. Het ministerie van Economische Zaken heeft getracht een snelle elektronische publicatie via een website mogelijk te maken, ter vervanging van de huidige verplichte publicatie in de Staatscourant. Dit scheelt namelijk aanzienlijk in de administratieve lasten en de ergernis waarmee een ondernemer nu wordt geconfronteerd. Berekeningen van het EIM wijzen uit dat met elektronische publicatie voor het bedrijfsleven een besparing van 10 miljoen euro kan worden bereikt. Daarbij komt dat de wettelijke publicatieplicht binnenkort wordt uitgebreid, waardoor ook de BV's (meer) publicatieplichtig worden. In dat geval kan een additionele besparing van 8 miljoen euro worden bereikt.

Aangezien het beheer van zo'n website voor publicatie in het verlengde ligt van de wettelijke taken van de Kamers van Koophandel, heeft het ministerie de Kamers van Koophandel aangewezen voor deze taak. Onverwacht knelpunt bleek echter te zijn dat de huidige Handelsregisterwet 1996 uitvoering van dergelijke taken door de Kamers van Koophandel in principe niet mogelijk maakt, als dit kan leiden tot marktverstoring. Het ministerie heeft hierop besloten de wet zodanig te gaan aanpassen dat de Kamers van Koophandel deze taak wel mogen uitvoeren. Hiertoe is op 13 juli 2005 een verzoek ter goedkeuring naar de Tweede Kamer gestuurd. De commissie hecht eraan dat dit proces met grote voortvarendheid wordt afgewikkeld.

Voorgestelde oplossing knelpunt

De commissie ondersteunt het standpunt dat beheer van de website voor publicatie van jaarrekeningen in het verlengde ligt van de kerntaken van de Kamers van Koophandel en dat deze dan ook de aangewezen partij hiervoor zijn. Uitbesteding van die taak aan een andere (markt)partij is niet wenselijk.

Tegelijkertijd betreurt de commissie dat de onvoorzien benodigde wetsaanpassing leidt tot ernstige vertraging van het realiseren van elektronische publicatie, waardoor de ondernemer vooralsnog last blijft ondervinden van deze hinderlijke verplichting. De commissie dringt daarom aan op een snelle wetsaanpassing en implementatie. Het ligt daarbij in de lijn om de kosten van de elektronische publicatie neer te leggen bij de gebruiker van de gegevens, en niet de ondernemer.

Wat betreft de huidige situatie van publicatie in de Staatscourant, zou op de factuur duidelijker moeten worden gecommuniceerd dat betaling van het bewijsnummer niet verplicht is en zou ook de verplichting tot terugzending van het bewijsexemplaar bij niet betaling moeten vervallen. Beter nog is het de ongevraagde toezending van bewijsnummers achterwege te laten.

Aanbeveling 7

Breng schattingen van winst/inkomen voor de Vennootschapsbelasting (VPB) en Inkomstenbelasting (IB) terug van driemaal per jaar tot eenmaal per jaar. Ook zonder schattingen kan de Belastingdienst voorlopige aanslagen opleggen op basis van voorgaande jaren, zoals bij particulieren het geval is.

Schets knelpunt

De Belastingdienst voert al diverse jaren een programma uit, gericht op het vereenvoudigen van de procedures voor aangifte, teruggave en dergelijke voor bedrijven en burgers. Toch melden bedrijven knelpunten in deze procedures die erop duiden dat er op het terrein van de aangifte en teruggave van de belastingen nog steeds zeer complexe procedures gelden en dat daar dus nog veel efficiencywinst valt te behalen. Zo moeten ondernemers telkens weer (vóór 1 augustus) dezelfde schattingsformulieren voor IB en Vpb indienen, ook als de Uitstelregeling belastingconsulenten van toepassing is. Deze combinatie leidt ertoe dat het inkomen, respectievelijk de winst over een jaar van de belastingplichtigen op een drietal momenten moet worden beoordeeld, te weten bij de schatting die in het jaar zelf moet worden gedaan, bij de schatting die in het volgende jaar moet worden gedaan én op het moment waarop de uiteindelijke aangifte wordt voorbereid. Deze gang van zaken levert de bedrijven veel rompslomp op. Wanneer

voor de bovengenoemde procedure ook nog een belastingconsulent moet worden ingeschakeld – wat bij de kleinere bedrijven zeker het geval zal zijn – gaat dit met forse kosten gepaard.

Anderzijds wordt vanuit de overheid opgeworpen dat schattingsformulieren macro gezien miljarden opleveren. Naar aanleiding van de schattingsformulieren 2004 is voor de Vpb 3 miljard euro en voor de IB-winst 0,5 miljard euro extra aan voorlopige aanslagen opgelegd. Bij het vervallen van het schattingsmoment door belastingplichtigen zouden deze bedragen pas kunnen worden opgelegd bij binnenkomst van de definitieve aangifte en zouden deze inkomsten 1 à 2 jaar opschuiven in verband met de gevoerde kasboekhouding. De commissie heeft begrip voor dit argument, maar wijst er wel op dat dit eenmalige kaseffecten zijn die voortvloeien uit een begrotingsverantwoording op kasbasis, die diezelfde overheid niet toestaat aan ondernemers bij de vaststelling van de over de winst verschuldigde belasting.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Belastingplichtigen ontvangen in de loop van een jaar soms meerdere voorlopige aanslagen. Dat kan gaan om inkomstenbelasting, Ziekenfondswet (t/m 2005) en vennootschapsbelasting. Het blijft niet bij één aanslag per belastingjaar; in veel gevallen zijn het drie aanslagen voor een jaar, soms meer. Niet zelden moet bezwaar worden gemaakt omdat de Belastingdienst uitgaat van een achterhaalde schatting, of omdat naar aanleiding van binnenkomst van de aangifte over enig jaar automatisch een nieuwe voorlopige aanslag over een volgend jaar wordt opgelegd. Wanneer het gaat om voorlopige aanslagen is met name de MKB-ondernemer volledig aangewezen op zijn belastingadviseur. Bezwaar maken, motiveren en vooral het blijven monitoren van een bezwaar is tijdrovend en dus kostbaar voor ondernemers. Vervanging door een beter systeem voor de bepaling van de voorlopige aanslagen is dan ook dringend wenselijk.

Belastingadviseurs vragen doorgaans in het kader van de uitstelregeling voor belastingadviseurs uitstel van inlevering voor de aangiften van een groot deel van hun cliënten. Een voorwaarde voor toepassing van die regel is dat vóór 1 augustus een schattingsformulier moet worden ingediend. Dat is voor de belastingadviseurs een moeilijke opgave. De datum ligt in de vakantieperiode; personeel en cliënten zijn dan veelal op vakantie. Afschaffing, dan wel wijziging van deze schattingsprocedure levert een aanzienlijke tijdsbesparing op. In combinatie met de stroomlijning van de voorlopige aanslagenprocedure moet tijdswinst te realiseren zijn.

De opbrengst via schattingen valt ook op een andere manier te genereren.

Als er een adequate oplegging komt van voorlopige aanslagen gebaseerd op ervaringsgegevens, c.q. voorgaande jaren – zoals dat ook bij particulieren wordt gedaan – mag dit probleem zich immers niet voordoen. Het budgettaire probleem kan dan ook worden opgelost zonder de last van het doen van schattingen bij de ondernemers te leggen.

De commissie stelt voor dat er een systeem komt waarbij automatisch voorlopige aanslagen worden opgelegd die zijn afgeleid van de laatstbekende belastbare winst. Dit past ook in het beleid dat de fiscus reeds bij particulieren hanteert, c.q. wil invoeren: toezenden van een VT-biljet dat reeds is ingevuld en toezenden van een aangiftebiljet dat reeds is ingevuld.

Tot slot lijkt het goed mogelijk met de inzet van ICT verdergaande efficiencywinsten bij de belastingheffing te behalen.

Aanbeveling 8

Ondernemerschap moet worden gestimuleerd en niet tegengehouden. De vernieuwde Verklaring Arbeidsrelatie (VAR) is een stap in de goede richting, maar moet worden aangevuld met een verklaring van de aanvrager dat hij geen aanspraak op sociale voorzieningen zal maken.

Schets knelpunt

Freelancers en zelfstandigen zonder personeel (zzp'ers) zitten regelingstechnisch in een grijs overgangsgebied tussen ondernemerschap en werknemer zijn. De wet- en regelgeving is onvoldoende op hun situatie toegesneden. Dit levert hen heel veel onduidelijkheid en rompslomp op.

Met het MDW-project Harmonisatie ondernemers- en zelfstandigenbegrip is weliswaar een kader ontstaan waarmee duidelijkheid kan worden verkregen of een freelancer of zzp'er fiscaal en qua sociale verzekeringen als ondernemer of als werknemer dient te worden aangemerkt, maar de regelgeving blijft knellen. De wet- en regelgeving houdt eigenlijk nog steeds onvoldoende rekening met hun situatie. Zo hangt voor hen nog steeds de dreiging in de lucht dat zij voor de sociale verzekeringen als werknemer worden gekwalificeerd en dat daarmee ook de desbetreffende regels op hen van toepassing zijn. Dat geldt met name wanneer een freelancer of zzp'er een hoofdafnemer heeft, voor wie hij een groot deel van zijn tijd werkt. Tegelijkertijd is het in de beginfase van een bedrijf een pluspunt als er via een hoofdafnemer een bepaalde afzet wordt gegarandeerd. De onduidelijkheid over de van toepassing zijnde regels belemmert de startende ondernemer en freelancer in het ontwikkelen van bedrijfsactiviteiten. Bovendien stijgt met de toenemende

flexibilisering van arbeid de behoefte aan regelgeving die het opereren van freelancers en zzp'ers beter mogelijk maakt.

Voor de freelancer/zzp'er en de opdrachtgever is het dan ook belangrijk om vóór het aangaan van een overeenkomst te weten of er sprake is van zelfstandig ondernemerschap of van een fictief dienstverband. Hiervoor kan een VAR bij de Belastingdienst worden aangevraagd. Vanaf 1 januari 2005 hoeft de opdrachtgever geen loonbelasting en premies werknemersverzekeringen meer in te houden en af te dragen als de verklaring aangeeft dat men winst uit onderneming geniet of dat de werkzaamheden voor rekening en risico van de eigen vennootschap zijn. Belastingdienst en UWV toetsen de VAR-aanvragen strenger dan in het verleden. Dit omdat de nieuwe wet aan de VAR duidelijker rechtsgevolgen verbindt. Het aantal vragen op het nieuwe formulier is daarom uitgebreid. Ondanks de recente vernieuwing van de VAR, die wordt aangevraagd door iemand die juist als zelfstandige wil worden aangemerkt, blijft de fiscale en de sociale verzekeringsstatus van zzp'ers een bron van problemen en ergernis. In wet- en regelgeving, en bij de uitvoering daarvan, wordt er welhaast krampachtig naar gestreefd om de zelfstandige toch als werknemer aan te merken. Dat leidt tot onzekerheid, discussies met uitvoeringsorganen en bizarre administratieve handelingen. Zoals een uitgever van een tijdschrift die de auteur van een éénmalige column om een VAR vraagt.

Dat de werknemer een zekere bescherming verdient tegen afgedwongen en niet nagestreefd ondernemerschap, zal niemand ontkennen. Dat hoeft echter niet tot gevolg te hebben dat degene die vrijwillig kiest voor het ondernemerschap, daardoor juist belemmeringen ondervindt.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Belangrijk is het om ondernemerschap ruim baan te geven. De VAR kan wel gehandhaafd worden, maar er moet meer zekerheid worden geboden over de gevolgen, met name naar de opdrachtgever toe. De verantwoordelijkheid moet worden gelegd bij degene die als ondernemer wil worden aangemerkt. Wie een VAR aanvraagt, moet daarvan ook de rechtsgevolgen dragen, in die zin dat de zelfstandige een verklaring moet afgeven dat hij geen aanspraak maakt op sociale voorzieningen. Als wordt bepaald dat voor werkzaamheden waarbij gebruik wordt gemaakt van de VAR, geen recht kan bestaan op sociale voorzieningen, lijkt ook de kant van de opdrachtnemer geregeld.

Aanbeveling 9

Stel het MKB en familiebedrijven vrij van de vanuit de International Financial Reporting Standards (IFRS) aangescherpte verslagleggingsregels en voorkom dat beroepsorganisaties zwaardere eisen stellen dan wettelijk is voorgeschreven.

Schets knelpunt

Beursgenoteerde ondernemingen binnen de EU zijn met ingang van 2005 verplicht hun geconsolideerde jaarrekeningen conform de IFRS op te stellen. Dit betreft een set van wereldwijde standaarden voor externe verslaggeving. De IFRS-standaarden zijn in Nederland al voor een groot deel geïmplementeerd in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving (RJ). De IFRS verplichten ondernemingen tot het opnemen van veel meer toelichting en bieden minder alternatieven dan de huidige regelgeving. De verwachting is dat de IFRS-verslaggeving de ondernemingen meer gaat kosten, maar tevens zal leiden tot verhoogde transparantie en vergelijkbaarheid van de jaarrekeningen van de grote Europese ondernemingen.

Met de IFRS-regelgeving en de steeds verdergaande richtlijnen voor de Jaarverslaggeving wordt de administratie en de verantwoording hierover echter steeds complexer. Voor deze nieuwe regels is de informatiebehoefte op de beurs leidend geweest. Voor de meeste MKB-bedrijven en de vele familiebedrijven – waarbij het aandelenvermogen van het bedrijf binnen de familie blijft – blijken de nieuwe verslagleggingsvereisten echter grotendeels overbodig, zodat in feite onnodig extra kosten moeten worden gemaakt voor aanpassing van de eigen administratie.

Wettelijke eisen voor de verslaggeving van ondernemingen bestaan alleen voor rechtspersonen. Ondernemingen die door natuurlijke personen worden gedreven, zijn slechts onderworpen aan fiscale verslaggevingregels. Dit houdt in dat de overgrote meerderheid van de MKB-bedrijven en de familiebedrijven formeel niets met IFRS en de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving te maken hebben.

Eigenlijk zijn er voor het MKB drie opties: het toepassen van IFRS, het toepassen van de bundel Richtlijnen voor grote ondernemingen, of gebruikmaken van de vrijstellingen voor het MKB. Overigens werkt IFRS wel aan een verlichting van zijn standaarden voor ondernemingen die ‘non-publicly accountable’ zijn, waarbij de kleine ondernemingen echter niet echt tot de doelgroep behoren.

De toename van de regels voor de verslaggeving komen niet alleen voort uit de IFRS-regels. Ook de richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ) drijven de complexiteit van het opstellen van een jaarverslag op tot een niveau dat het doel en nut voor MKB- en familiebedrijven overstijgt. De RJ heeft besloten naast de jaarlijkse

uitgave van de Bundel Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving een aparte bundel voor de kleine ondernemingen uit te geven. In deze bundel worden de minimumeisen voor de externe verslaggeving behandeld.

Daarnaast wordt de reguliere bundel voor grote en middelgrote ondernemingen uitgegeven. De regels voor grote ondernemingen lijken sterk op de set regels van IFRS, terwijl per richtlijn voor middelgrote ondernemingen wordt aangegeven welke vrijstellingen er zijn. De RJ hanteert echter voor kleine en middelgrote ondernemingen merendeels dezelfde grondslagen voor verwerking, waardering en resultaatbepaling als voor grote rechtspersonen. De vrijstellingen van de RJ hebben grotendeels betrekking op de presentatie en toelichting.

Voorgestelde oplossing knelpunt

De IFRS moeten niet onverkort worden doorgetrokken naar het MKB; daar zijn ze helemaal niet voor geschreven (te complex en daardoor veel te duur). Voorkomen moet worden dat beroepsorganisaties zwaardere eisen stellen dan wettelijk voorgeschreven.

De IFRS moeten zich beperken tot die gebieden waarvoor ze zijn bedoeld, namelijk beursgenoteerde fondsen. Ze moeten niet via de band van de banken of accountantsorganisaties in materiële zin van toepassing worden op het MKB. Dat werkt contraproductief, het betekent een grote lastenverzwaring en is bovendien niet functioneel.

Zo moet onder IFRS goodwill elk jaar opnieuw worden gewaardeerd (impairment). Voor beursgenoteerde ondernemingen met anonieme aandeelhouders is dat misschien wel essentieel om de waarde van een onderneming te kunnen begrijpen. Voor middelgrote en kleine ondernemingen met een beperkte kring van aandeelhouders is dat echter een veel te zware verplichting. Bovendien is de bepaling van de goodwill bij MKB-ondernemingen eigenlijk alleen van belang bij overnames en bedrijfsopvolging. Dergelijke situaties zijn voor een individuele onderneming geen jaarlijks terugkomend patroon.

Voor de MKB- en familiebedrijven die slechts landelijk opereren, zou op z'n minst een veel eenvoudiger jaarverslaglegging kunnen volstaan dan de regels nu voorschrijven. Voor veel kleine bedrijven voldoet een eenvoudige winst- en verliesrekening en balans, conform de verlangens van de Belastingdienst. Voldoen aan de fiscale verplichtingen is vaak dan ook de enige reden waarom de ondernemer een administratie voert.

Bij vennootschappen worden regels als hinderlijk en overbodig ervaren in de situatie van één of enkele aandeelhouders, die ook nog bestuurder van de rechtspersoon zijn. Bij oplossingen zou men kunnen aansluiten bij de

indeling van vennootschappen in het Burgerlijk Wetboek in klein, middelgroot en groot. Zo zouden kleine vennootschappen volledig kunnen worden vrijgesteld van verslaggevingseisen en alleen nog aan fiscale eisen hoeven te voldoen. En bij middelgrote vennootschappen zou met een beperkt aantal aandeelhouders/bestuurders dezelfde vrijstelling, alsook vrijstelling van de wettelijk verplichte accountantscontrole kunnen worden gegeven. Voor dit laatste is wel een aanpassing van de desbetreffende Vierde en mogelijk ook de Zevende EG-richtlijn vennootschapsrecht vereist. Eventueel valt te overwegen om alle niet-beursgenoteerde ondernemingen vrij te stellen van de wettelijke accountantscontrole, aangezien deze controle veelal is gericht op de anonieme kapitaalverschaffers.

Aanbeveling 10

Schroef het aantal ondernemersactiviteiten terug dat verplicht door accountants moet worden gecontroleerd. Neem bij de afweging of al dan niet een accountantsverklaring moet worden gevraagd, de bijbehorende kosten voor de onderneming mee.

Schets knelpunt

Te pas en te onpas wordt door de overheid om een accountantsverklaring gevraagd. Dit gaat met hoge kosten en veel ergernis van de bedrijven gepaard, met name in het MKB. Als een maatschappelijke instelling in de sfeer van podiumkunsten bijvoorbeeld een subsidieaanvraag moet indienen voor hooguit negenduizend euro, is men soms wel drieduizend euro kwijt aan administratieve lasten, inclusief de accountantsverklaring.

De accountantsverklaring wordt vaak als enig middel voor een onafhankelijke bevestiging van de juistheid van de opgave gezien. Niet alleen kunnen bij de noodzaak daarvan soms vraagtekens worden gezet; het is bovendien lang niet altijd de meest efficiënte manier om de juistheid van de opgave vast te stellen. Zo'n verklaring wordt vaak verlangd, terwijl de controle soms helemaal niet uitvoerbaar is of veel beter door de overheid zelf kan worden gedaan; ook kunnen de kosten disproportioneel zijn. Kortom, een accountantsverklaring moet geen gemakzuchtig afschuifmechanisme zijn.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Schroef het aantal ondernemersactiviteiten terug die nu verplicht door accountants moeten worden gecontroleerd, door de eisen van de overheid af te wegen tegen de kosten voor de ondernemer.

Wel moet worden voorkomen dat versoepeling van de regels wordt opgevangen met een strengere controle door banken. Een kritische doorlichting en herwaardering van accountantsverklaringen (nut en noodzaak) lijkt zinvol om een eind te maken aan overbodige accountantsverklaringen. Daarbij zou moeten worden meegenomen:

- het volstaan met een verklaring van een administratiekantoor;
- (her)gebruik van gegevens die elders al bij de overheid bekend zijn;
- bij een aantal subsidieregelingen geen accountantsverklaring meer opvragen, maar vervangen door een lichte toets door de subsidieverstrekker, die immers ook de expertise in huis heeft.

Bij het vragen van een accountantsverklaring door de overheid in het kader van een bepaalde regeling, teneinde zekerheid over de juistheid van de opgave te verkrijgen, zou moeten worden overwogen of:

1. de regeling en de te verstrekken opgave op redelijke wijze controleerbaar zijn;
2. de opgave niet beter door de desbetreffende overheidsinstantie zelf kan worden gecontroleerd, omdat de gegevens toch al bekend zijn;
3. de kosten van accountantscontrole in een redelijke verhouding staan tot het belang van de opgave, zowel financieel als maatschappelijk;
4. uit de regeling ook de kosten van accountantscontrole kunnen worden bestreden.

Als één van deze vragen negatief wordt beantwoord, zou geen accountantsverklaring moeten worden gevraagd. De desbetreffende overheidsinstantie zou dan zelf, eventueel steekproefsgewijs, de juistheid van de opgaven kunnen controleren. In dit verband moet ook worden gewezen op het toenemend aantal regelingen waarin niet alleen de juistheid van de opgave moet worden vastgesteld (rechtmatigheidscontrole), maar ook een oordeel over de doelmatigheid moet worden gegeven. Dit laatste aspect werkt sterk kostenverhogend en zal de desbetreffende overheidsinstantie veelal ook kunnen beoordelen vanuit haar contacten met de controleplichtige. De vraag een onderzoek te doen naar de doelmatigheid, moet derhalve met terughoudendheid worden gesteld.

Aanbeveling 11

De toezichtregelgeving moet niet te rigide worden geredigeerd. Ze moet voldoende flexibiliteit laten om adequaat toezicht mogelijk te maken, dat voldoende is afgestemd op de aard en omvang van de bedrijven die aan de toezichtregels zijn onderworpen. In concrete situaties kunnen voor MKB-ondernemingen andere toezichtregels wenselijk zijn dan voor multinationaal opererende ondernemingen gelden.

Schets knelpunt

Mede naar aanleiding van de boekhoudschandalen die zich in het buitenland hebben voorgedaan, zijn internationaal en nationaal de toezichtregels op de accountantsorganisaties toegenomen. In Nederland krijgt dat vorm in de aanstaande WTA. Deze nieuwe wet wordt enerzijds door accountantsbedrijven positief beoordeeld omdat zij bijdraagt aan het herstel van het geschonden vertrouwen van klanten in de sector. Anderzijds vindt men dat de wet te breed is neergezet. Maatregelen om boekhoudfraudes tegen te gaan, dienen zich primair te richten op beursgenoteerde ondernemingen. Vanzelfsprekend omdat daar waar sprake is van scheiding van leiding en eigendom en daar waar de mate van succes van de leiding – en daarmee veelal ook de hoogte van de beloning – wordt bepaald door de ontwikkeling van de beurskoers van het aandeel, de verleiding kan bestaan de slecht of niet geïnformeerde kapitaalsverschaffers door boekhoudfraudes te misleiden. Ondernemers in het MKB wensen echter niet de rekening te betalen voor een breder en verderstrekkend toezicht op de accountants.

Voorgestelde oplossing knelpunt

De toezichtregelgeving moet niet te rigide worden geredigeerd. Ze moet voldoende flexibel zijn om adequaat toezicht mogelijk te maken, dat voldoende is afgestemd op de aard en omvang van de ondernemingen die aan de toezichtregels zijn onderworpen. De commissie is derhalve van mening dat er in concrete situaties andere toezichtregels voor MKB-ondernemingen kunnen gelden dan voor multinationalaal opererende ondernemingen.

De commissie pleit dan ook voor een zodanige regeling van toezicht op accountantskantoren dat de MKB bedrijven/familiebedrijven daarvan geen nadeel ondervinden.

Aanbeveling 12

Voer een aanzienlijke vereenvoudiging door van de belastingheffing op flexibele arbeidsovereenkomsten en kleine contracten. Voor kleine contracten moet daarbij gelden dat de premieheffing achterwege kan blijven, maar tegelijkertijd ook geen rechten hieraan kunnen worden ontleend.

Schets knelpunt

Bij de belastingheffing en de premieheffing werknemersverzekeringen wordt het gelijkheidsbeginsel gehanteerd. Hierbij gelden voor alle arbeidsovereenkomsten dezelfde uitgebreide informatieverplichtingen. Gelet op het grote aandeel vaste kosten componenten betekent dit een onevenredig zware administratieve lasten-

druk voor de ondernemer die flexibele en kleine arbeidsovereenkomsten (<12 uur) aangaat. Dit gaat zeker op voor de premieheffing werknemersverzekeringen. Werkgevers die veelvuldig voor een klein aantal uren gebruikmaken van de diensten van bijvoorbeeld scholieren en studenten, moeten hoge kosten maken om te voldoen aan de voorschriften van loonbelasting, werknemersverzekeringen, pensioenen en arboregels. De administratieve lasten kunnen daardoor zelfs hoger zijn dan de loonkosten van de scholier/student.

Ondernemers zijn in de huidige situatie minder snel geneigd voor kleinere of tijdelijke werkzaamheden nieuwe arbeidscontracten aan te gaan. Dit weerhoudt de ondernemer van het snel reageren op veranderende marktomstandigheden, vormt een obstakel voor de banengroei bij dat bedrijf en belemmert de flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Er vallen in dit kader twee soorten kleine banen te onderscheiden. Aan de ene kant de banen van scholieren en studenten die als hoofdtaak hun opleiding hebben, aan de andere kant de nevenbanen van personen die een volledige functie hebben, maar daarnaast bijvoorbeeld nog een aantal uren lesgeven of andere freelance activiteiten ontwikkelen.

De problematiek wordt overigens niet zozeer opgeroepen door de fiscale behandeling van kleine banen; een groot deel van de problemen wordt veroorzaakt door het UWV. Het probleem is evenwel niet op te lossen zonder naar zowel de fiscaliteit als de werknemersverzekeringen te kijken. Bij de werknemersverzekeringen gaat het bij beide soorten kleine banen om minimale premiebedragen, waaruit ook niet of nauwelijks (extra) rechten voor de betrokken werknemer voortkomen.

In feite is hier sprake van een soort ‘omgekeerde solidariteit’, in die zin dat de kosten van premieheffing en registreren van werknemers met kleine banen niet worden gedekt door de premies die zij opbrengen. De andere werknemers – met hun gewone dienstbetrekkingen – betalen dus om dit mogelijk te maken. Deze constatering, tezamen met het feit dat kleine banen eigenlijk ook geen uitkeringsrechten opleveren, lijkt de conclusie te rechtvaardigen om de verzekeringsplicht en de belastingheffing voor kleine banen drastisch te wijzigen. Een sterke vereenvoudiging is dan ook op zijn plaats. In dit kader biedt de MKB-nota “Scholieren- en studentenbanen en administratieve lasten” van 3 februari 2005 een grondige analyse en concrete voorstellen tot vereenvoudiging. De commissie deelt de conclusies en aanbevelingen uit dit rapport. Volgens MKB-Nederland zijn werkgevers voor deze banen jaarlijks ruim 50 miljoen euro aan administratieve lasten kwijt omdat de SZW-wetgeving daar ook op van toepassing is.

De SER heeft over de deregulering van de personenkring van de werknemersverzekeringen op 18 juni 2004 een unaniem advies uitgebracht. De

SER is vanwege mogelijk onbedoelde effecten en het risico van oneigenlijk gebruik geen voorstander van een algemene uitzondering van “kruimelverzekeringen”, maar geeft in overweging om de premieheffing bij dienstbetrekkingen van geringe omvang te vereenvoudigen. Het kabinet heeft het advies van de SER op hoofdlijnen overgenomen, maar ziet uit een oogpunt van kostenallocatie geen voordelen in een verzekeringsplicht zonder premieplicht. Het kabinet heeft wel besloten tot een aanvullend vergelijkend onderzoek naar de mogelijkheid en wenselijkheid van invoering van generieke minimumvoorwaarden voor de inrichting van de personenkring. Het doel van dit onderzoek is te bezien of een verdergaande vereenvoudiging van de personenkring en – als gevolg daarvan – een verdere verlaging van de administratieve lasten mogelijk is. De uitkomsten van deze studie zullen vóór 1 december 2005 bekend zijn.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Voorgesteld wordt dat de overheid het gelijkheidsbeginsel voor alle contractsvormen loslaat, aangezien flexibele arbeidsovereenkomsten en kleine contracten qua aard en omvang duidelijk anders zijn dan de fulltime en permanente contracten.

Ook de trekkingsrechten op de werknemersverzekeringen liggen in deze context anders. Op grond hiervan is ook een ander regime te rechtvaardigen in de informatieverplichtingen en daaruit voortvloeiende administratieve lasten. De kern daarvoor ligt bij een vereenvoudiging van de informatieverplichtingen voor de belastingheffing en de premieheffing werknemersverzekeringen, en in een dito beperking van de verplichte inhouding van de belastingen en premies door de werkgever.

Een vereenvoudiging van belastingheffing zou kunnen zijn een collectieve eindheffing in de loonbelasting. Hierdoor kan de individualisering van de desbetreffende loonberekeningen tot een minimum beperkt blijven zonder dat de belastinginkomsten aan overheidszijde teruglopen.

Gelet op de al beperkte trekkingsrechten kan in het bijzonder de premieheffing bij kleine contracten worden afgeschaft. Tegenover deze afschaffing zou dan ook een beëindiging van de rechten vanuit de sociale verzekeringen voor deze kleine banen moeten gelden.

Een andere mogelijkheid is het eventueel verzekerd houden van jongeren zonder dat voor hen premie moet worden afgedragen. Voor nevenbanen lijkt het uitsluiten van sociale verzekeringsrechten meer voor de hand te liggen.

Aanbeveling 13

Schaf het fictief loon voor de directeur-groootaandeelhouder (DGA) af. De DGA moet – bij niet-wijzigend salaris – kunnen volstaan met een jaaraangifte loonbelasting en maandelijkse of kwartaalafdrachten.

Schets knelpunt

In de huidige situatie moet een DGA van een BV zonder noemenswaardige inkomsten zichzelf salaris uitbetalen. Vraag is waarom een DGA voor zijn afdracht loonbelasting – er is maar één werknemer, te weten de DGA zelf – maandelijks steeds dezelfde aangifte moet inleveren. Het fictieve loon stamt uit de tijd dat er een grote aanzuigende werking van de BV als rechtsvorm uitging door het tariefsverschil tussen de inkomsten- en vennootschapsbelasting. Sinds de invoering van de Inkomstenbelasting 2001 is dit achterhaald.

Dit knelpunt betreft een tweetal problemen: het moeten berekenen van salaris – en dus afdragen van loonbelasting – terwijl de onderneming geen voldoende resultaat heeft, en het periodiek moeten doen van een aangifte terwijl het salaris van de DGA niet wijzigt.

Dit knelpunt vertaalt zich volgens het bedrijfsleven in onevenredig hoge aanloopkosten, kosten van de accountant voor loonadministratie en de tegenwerking van het opzetten van een nieuwe onderneming met deze rechtsvorm.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Met de huidige tarieven is het voor de meeste DGA's juist verstandig om zichzelf een salaris toe te kennen. Door die regeling af te schaffen komt het probleem van 'zichzelf salaris moeten toekennen' – terwijl de BV dat gezien de resultaten niet kan dragen – vanzelf niet meer aan de orde.

Denkbaar is dat – wanneer er geen discussie is over de hoogte van het salaris – de DGA een jaaraangifte loonbelasting kan doen, met bijvoorbeeld kwartaalvoorschotten. Overwogen dient te worden dat bij lagere winsten het fictieve salaris door de DGA zelf kan worden bepaald.

De maandelijkse afdracht zou voldoende moeten zijn zolang er geen wijzigingen zijn. Ook zou het mogelijk moeten zijn daarvoor een automatische overschrijving te doen die de risico's van een te late aangifte en/of een te late betaling uitsluit.

Verlieslatende BV's of BV's die in de opstart met grote aanloopverliezen zitten, zouden zeker een vrijstelling moeten kunnen krijgen voor deze administratieve en fiscale last.

Aanbeveling 14

De wetten WID/MOT/Bibob bieden geen adequate oplossingen. Vervang de huidige regelgeving, die ongedifferentieerd het gehele bedrijfsleven raakt, door meer gerichte, heldere en objectieve regels die enerzijds beter door de accountant zijn te controleren en anderzijds verdachte bedrijven en handelingen effectief kunnen selecteren en isoleren.

Schets knelpunt

Deze drie wetten laten zien hoe grote regeldruk ontstaat met wetgeving om de betrouwbaarheid van het economisch verkeer te garanderen. Deze wetten, gericht op het isoleren en uit het economische verkeer halen van ‘rotte appels’ – die slechts een zeer gering percentage van het totale bedrijvenbestand uitmaken – gaan echter gepaard met een overkill aan regels en verplichtingen voor ‘bonafide bedrijven’. Op grond hiervan worden bedrijven in bepaalde sectoren collectief onderzocht en in de verdachte hoek geplaatst. Het bedrijfsleven – belastingadviseurs, accountants en administratiekantoren – is weliswaar gebaat bij het isoleren en wegnemen van de ‘rotte appels’, maar ervaart deze wetten als onnodig hinderlijk.

De antifraudewet WID, het verplicht identificeren van cliënten door zakelijke dienstverleners, zoals accountants en belastingadviseurs, brengt per cliënt een zware administratieve last met zich mee. Door de rule-based benadering dient iedere cliënt te worden geïdentificeerd, terwijl in nagenoeg alle gevallen geen sprake zal zijn van witwassen en de identificatie dan ook geen bijdrage zal leveren aan het bestrijden ervan. Identificatie van alle cliënten schiet in het MKB het doel voorbij. De adviseur kent zijn cliënt.

De antifraudewet MOT, de verplichte melding voor ongebruikelijke transacties, leidt eveneens tot veel overlast en rompslomp:

- onduidelijke wetgeving en criteria (reikwijdte begrip ongebruikelijke transactie);
- opsporingsapparaat kan aantal meldingen niet verwerken;
- oprekking van doel en strekking van de wet door een te extensieve interpretatie ervan brengt het gevaar mee dat de beroepsbeoefenaar dienst gaat doen als opsporingsambtenaar;
- vrijwaring is niet adequaat geregeld.

De Wet BIBOB geeft gemeenten de mogelijkheid in sectoren de integriteit van de bestuurders van ondernemingen na te trekken. Voor de financiële instellingen heeft deze regelgeving tot gevolg dat zij, als aanbieder van financiële diensten aan gemeenten, worden geconfronteerd met uitgebreide vragenlijsten. Gemeenten hebben

daarbij veel ruimte voor een eigen invulling van de sectoren en de bedrijven die worden nagetrokken. Dit leidt tot grote verschillen in de regeldruk die uit deze wet voortkomt.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Vervang de huidige regelgeving, die ongedifferentieerd het gehele bedrijfsleven raakt, door meer gerichte, heldere en objectieve regels die enerzijds beter door de accountant zijn te controleren en anderzijds verdachte bedrijven en verboden handelingen effectief kunnen selecteren en isoleren.

Het moet voor de bonafide bedrijven zo gemakkelijk mogelijk worden gemaakt aan de verplichting te voldoen door heldere en soepele regelgeving. Daarnaast is het zaak om de ‘rotte appels’ aan te pakken en dat goed te communiceren, hetgeen de bonafide bedrijven weer zal motiveren de verplichtingen tijdig en juist na te komen.

Formele identificatie van alle cliënten en melding van alle ongebruikelijke transacties heeft weinig zin, zeker voor het MKB. Een bonafide adviseur kent zijn cliënten en zal niet meewerken aan malversaties, witwassen of fraude. Het is voldoende om hem de plicht op te leggen om melding te maken van ernstige vermoedens van niet-toegestane activiteiten.

Accountants zijn belast met de controle van de jaarrekening en moeten ‘besmette’ transacties, wanneer ze daar in hun controle, uitgaande van de objectieve en subjectieve indicatoren, tegenaan lopen, bij een centraal meldpunt melden. De accountant zit hier in een spanningsveld: enerzijds heeft hij als adviseur een vertrouwensrelatie met de klant en anderzijds is hij opsporingsambtenaar. Dit zijn moeizaam te combineren taken.

Aanbeveling 15

Betrek bij de totstandkoming én uitvoering van nieuwe regelgeving nadrukkelijk het bedrijfsleven en deskundigen vanuit de wetenschap, maar benut vooral effectiever de verkregen input en wees bereid tot echte gedachtewisseling.

Schets knelpunt

Bedrijfsleven en wetenschap worden officieel wel bij het wetgevingsproces betrokken, maar men doet vervolgens te weinig met de verkregen inbreng. In de beleving van de ondernemer is er niet systematisch sprake van een constructieve gedachtewisseling. Van belang is verder dat men juist ook bij de uitvoering wordt betrokken, en daaronder worden tevens de amendementen en alle overige wijzigingen verstaan die in de loop van het wetgevingsproces ontstaan.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Daadwerkelijke betrokkenheid van bedrijfsleven en wetenschap bij de totstandkoming én uitvoering van nieuwe regelgeving leidt uiteindelijk tot regels die meer door bedrijven worden gedragen, beter bij de ondernemerspraktijk aansluiten en minder frequent hoeven te worden gewijzigd, c.q. beter uitzicht op adequate naleving bieden.

Deze verbeteringen zijn haalbaar zonder dat de wetgeving aan publieke belangen hoeft in te boeten.

Aanbeveling 16

Toets nieuwe wet- en regelgeving in het financieel-administratieve domein stelselmatiger op de effecten (c.q. uitvoerbaarheid) voor het bedrijfsleven, met name het MKB.

Schets knelpunt

Bij regelgeving wordt doorgaans de situatie bij de grote bedrijven als uitgangspunt genomen. Die hebben meestal een goed bemande staf met gespecialiseerde medewerkers, die de nieuwe regelgeving redelijk vlot kunnen inpassen. In het MKB ligt dit wezenlijk anders, waardoor bijvoorbeeld het kleinbedrijf met zo'n 3500 euro aan administratieve lasten per werknemer zit opgezadeld. Daarbij heeft het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (EIM) becijferd dat elke 10% afname van de administratieve lasten tot 1% meer economische groei leidt. De economie wordt dus onnodig geremd.

Voorgestelde oplossing knelpunt

Treed bij wetwijzigingen in serieus overleg met het veld, zodat er in de uitvoering nog wat kan worden aangepast als dat nodig is. Met name het MKB heeft baat bij een dergelijk systeem, aangezien kleine organisaties niet de capaciteit hebben om voortdurend wijzigingen in wet- en regelgeving te volgen.

Onderstaande voorbeelden, afgeleid uit eerdere aanbevelingen, maken duidelijk dat de desbetreffende nieuwe wet- en regelgeving niet afdoende is getoetst op de effecten voor het MKB.

Voor de meeste MKB-bedrijven en de vele familiebedrijven – waarbij het aandelenvermogen van het bedrijf binnen de familie blijft – blijken de nieuwe verslagleggingsvereisten grotendeels overbodig, waarbij onnodig extra kosten moeten worden gemaakt voor aanpassing van de eigen administratie.

Voor de MKB- en familiebedrijven die slechts landelijk opereren zou op z'n minst een

veel eenvoudiger verslaglegging kunnen volstaan dan de regels nu voorschrijven. Voor veel kleine bedrijven voldoet een eenvoudige winst- en verliesrekening en balans, conform de verlangens van de Belastingdienst. Voldoen aan de fiscale verplichtingen is vaak dan ook de enige reden waarom de ondernemer een administratie voert.

Bij de belastingheffing en de premieheffing werknemersverzekeringen wordt het gelijkheidsbeginsel gehanteerd. Hierbij gelden voor alle arbeidsovereenkomsten dezelfde uitgebreide informatieverplichtingen. Dit beginsel loslaten zou een oplossing betekenen voor de disproportioneel zware administratieve lastendruk voor de ondernemer die flexibele en kleine arbeidsovereenkomsten aan gaat (groot aandeel vaste kosten componenten).

Tot slot heeft de formele identificatie van alle cliënten en de melding van alle ongebruikelijke transacties (antifraudewet WID) weinig zin voor het MKB. Een bonafide adviseur kent zijn cliënten en zal niet meewerken aan malversaties, witwassen of fraude. Het is voldoende om hem de plicht op te leggen om melding te maken van ernstige vermoedens van niet-toegestane activiteiten.

Bijlage 1. Verslag ondernemersdebat

(verslaglegging: Ton Kamminga, Den Haag, 8 juni 2005)

Hinderlijke regels in de financiële dienstverlening: ook de emotie telt

Je weet het maar nooit, maar wat er op het eerste grote Ondernemersdebat van de commissie-Stevens aan hinderlijke regels in de financiële dienstverlening voor het voetlicht kwam, lijkt toch nauwelijks te overtreffen. Niet alleen de drie inleiders – Loek Hermans van MKB-Nederland, Carel Verdiesen van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten en Jan Willem Kemper van het College Belastingadviseurs – spuwden hun gal, ook in de daaropvolgende discussie werd flink wat stoom afgeblazen. Daarbij zijn nutteloze, tegenstrijdige of onduidelijke regels vaak meer nog een bron van ergernis dan dat men zich druk maakt over de kosten ervan. Al vertaalt een en ander zich uiteindelijk toch altijd in de portemonnee van de ondernemer.

De bijeenkomst begint met het uitreiken, door commissievoorzitter Leo Stevens, van de verkenningsnota 'Te druk met regels' aan minister Gerrit Zalm van Financiën. In deze nota is op basis van een 25-tal interviews een eerste top 10 samengesteld van aanbevelingen om de administratieve lasten en hinderlijke regels te verminderen. Stevens herinnert eraan dat het minister Zalm en staatssecretaris Van Gennip van Economische Zaken zijn geweest op wier initiatief het Ondernemersklankbord Regeldruk – zoals de commissie officieel heet – in het leven is geroepen. Hij spreekt zijn waardering uit voor de inspanningen van het kabinet om de regeldruk te verminderen en noemt het moedig dat het zichzelf daarbij een kwantitatieve verplichting heeft opgelegd, en wel van 25% administratieve lasten verlichting binnen deze kabinetsperiode. Maar, zegt Stevens, dat is toch een wat boekhoudkundige benadering, terwijl er juist ook in emotionele zin veel klachten zijn, zowel over de regelingen zelf als over de naleving en controle ervan. Dergelijke klachten zijn soms terecht, en soms ook onterecht. Van belang is evenwel dat het kabinet weet wat er leeft, met emotie en al.

Dat de financiële dienstverlening bol staat van de regeltjes en dat er geen houden aan lijkt, illustreert Stevens nog eens aan de hand van nog in te voeren of nog maar net ingevoerde regelgeving, zoals daar zijn: de Wet financiële dienstverlening, de Wet toezicht accountantsorganisaties, de wijzigingen in de fiscale behandeling van VUT en prepensioen, de introductie van de levensloopregeling en de nieuwe boekhoudregels IFRS met bijbehorende uitwerkingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (RJ). Het ontlokt Stevens de verzuchting dat zijn commissie en alle andere betrokkenen nog heel wat te doen staat. Ietwat plagerig voegt hij eraan toe dat hij hoopt dat Zalm er nog eens spijt van krijgt dat hij een dergelijke commissie

heeft ingesteld. Want dat zou betekenen dat ze haar werk goed heeft gedaan. Zalm wil de commissie in elk geval geen strobreed in de weg leggen, door te stellen dat ze wat hem betreft beslist onafhankelijk moet blijven. En hoewel het kabinet bij de lastenverlichting inderdaad een kwantitatief doel nastreeft, kan hij zich het verschil tussen kosten en gevoel, in de vorm van een flinke dot ergernis, best indenken. Waar Stevens in zijn voorwoord bij de verkenningsnota een handvol barre weersomstandigheden op ondernemingsland loslaat, bedient Zalm zich van een enorm oerwoud als metafoor. Daarin moet een pad worden gebaad, waarbij we er vooral voor moeten waken dat het niet meteen weer achter ons dichtgroeit. En passant kan hij het toch niet laten om enigszins verontschuldigend te wijzen op het instituut Europese Unie, waar tegenwoordig ook zo veel regelgeving vandaan komt. Zalm zegt de klachten en suggesties van de ondernemers zeer serieus te willen nemen, onder het motto: van onze ondernemers moeten we het hebben, dus moeten we het hen zo veel mogelijk naar de zin maken. En hij benadrukt dat het kabinet mag worden afgerekend op wat het met de voorstellen uit ondernemersland doet.

De kunst van het loslaten

Volgens voorzitter Loek Hermans van MKB-Nederland zul je, wanneer het over administratieve lasten gaat, nergens een ondernemer treffen die zegt dat het er in de loop der jaren makkelijker op is geworden. Maar het is juist de kunst van het loslaten waar het om gaat. Dat wil zeggen dat je niet alles moet willen regelen, maar juist zo veel mogelijk vrij moet laten, om slechts op die punten regels te stellen waar ze echt nodig zijn. Intussen hangt de boom al vol met voorstellen tot verbetering, waarbij Hermans ervoor pleit om niet alleen het laaghangend fruit te plukken, maar liefst zo hoog mogelijk te reiken.

Hermans bevestigt dat het financieel-administratieve terrein voor de meeste last zorgt. Hij is zich ervan bewust dat regels nu eenmaal nodig zijn; daar heeft een ondernemer ook helemaal geen moeite mee. Maar dan moeten die regels wel eenduidig, helder en goed uit te leggen zijn. Problemen ontstaan wanneer ondernemers te maken krijgen met tegenstrijdigheden of wanneer regels een enorme inspanning van hen vragen die niet in verhouding staat tot wat ermee wordt beoogd. Volgens Hermans wordt bij regelgeving doorgaans de situatie bij de grote bedrijven als uitgangspunt genomen. Die hebben meestal een flinke staf met gespecialiseerde medewerkers, die de nieuwe regelgeving redelijk vlot kunnen inpassen. Bij het midden- en kleinbedrijf ligt dit wezenlijk anders, waardoor bijvoorbeeld het kleinbedrijf met zo'n 3500 euro aan administratieve lasten per werknemer zit opgezadeld. Daarbij heeft het Economisch Instituut voor het Midden- en Kleinbedrijf (EIM) becijferd dat elke 10% afname van de administratieve lasten tot 1% meer economische groei leidt. De economie wordt dus onnodig geremd.

In navolging van Stevens wijst ook Hermans op het enorme pakket recente veranderingen, dat toch ook weer moet worden ingepast. En dat terwijl onze nationale economie maar blijft kwakkelen.

Waar zit de pijn?

Ondernemers hebben volgens Hermans vooral last van regels op het terrein van de milieuwetgeving, de sociale zekerheid, de loonheffing, de bijna duizend vergunningen die worden voorgeschreven en de wispelturige handhaving. Als voorbeeld van dat laatste noemt Hermans de situatie in de bouw, waar men te maken kan krijgen met niet minder dan acht handhavende instanties, die allemaal onder verschillende wetten vallen, waar ook nog eens verschillende overheden over gaan. En dan zie je het mis gaan. Om aan deze en andere problemen het hoofd te bieden, heeft MKB-Nederland de volgende voorstellen gedaan:

- breng bij de milieuwetgeving meer onder in algemene maatregelen van bestuur, en schroef het doorgeven van metingen terug. Dit heeft het kabinet inmiddels overgenomen;
- pas soepeler regels toe bij kleine baantjes. Zo iets kan een miljard euro besparen, terwijl de sociale premies er maar 0,01% voor hoeven te stijgen;
- schaf de verplichting af van het deponeren van de jaarstukken bij de Kamer van Koophandel;
- leg een loonsomheffing op in plaats van een heffing per werknemer;
- vereenvoudig het vergunningstelsel. Niet minder dan zeven miljoen vergunningen moeten jaarlijks worden aangevraagd, waarvan de administratieve lasten worden begroot op 800 miljoen euro en de leges ook nog eens 500 miljoen euro kosten, om maar niet te spreken van de bedrijfsschade als gevolg van vertragingen en dergelijke bij de aanvraag. Het zou eigenlijk net als in het verkeer moeten gaan: maak algemene regels en verlang alleen voor bijzondere omstandigheden een vergunning;
- streef naar meer eenheid bij de handhaving. Het aantal toezichthouders is inmiddels bijna niet meer te tellen. Volgens Hermans moeten we eerst maar eens de bestaande regels handhaven, voordat we nieuwe maken. Het ultieme streven om de maatschappij van elk risico te vrijwaren, is een utopie en werkt bovendien verstikkend.

Ervaringen

Hermans houdt voornamelijk enige scepsis ten aanzien van de daadkracht van de overheid om de regeldruk te verminderen. Hij wijst op drie initiatieven, te weten het Meldpunt Strijdige Regels, het terugdringen van de administratieve lasten en de Taskforce vergunningen. Om met dat Meldpunt te beginnen: alhoewel MKB-Nederland actief heeft meegewerkt, kwamen de meldingen van

de vertegenwoordigers van de ondernemers niet over bij flink wat handhavers, die natuurlijk stuk voor stuk specialist zijn op hun terrein. Anders gezegd: één ondernemer kan nooit weten en begrijpen wat tien handhavers weten. Er wordt dan al snel geconcludeerd dat de regels niet verkeerd zijn, maar dat de communicatie daarover blijkbaar is tekortgeschoten. Nee, zegt Hermans nogmaals, we moeten die regels loslaten; schrappen en vereenvoudigen moet het motto zijn.

Met betrekking tot het terugdringen van de administratieve lasten merkt hij op dat je het afslanken van regels eigenlijk niet kunt overlaten aan de instelling die ze heeft gemaakt; dat is als de kalkoen die zelf het kerstmaal mag samenstellen. Bovendien zou er meer naar de ondernemer zelf moeten worden geluisterd. Nu kan het gebeuren dat een ministerie bepaalde regels schrapt die de administratieve lasten wel doen verminderen, maar waar de ondernemer niets mee opschiet. En wat de Taskforce vergunningen betreft: die moet straks wel komen met oplossingen waar de ondernemer werkelijk iets aan heeft.

Ten slotte stelt Hermans met genoegen vast dat in de commissie-Stevens nu juist wel alleen ondernemers zitten, die bovendien rechtstreeks, gevraagd en ongevraagd, minister en staatssecretaris kunnen adviseren. Beste typering voor zo'n commissie is die van een waakhond, die hard blaft en bijt wanneer dat nodig is.

Het dilemma van de adviseur

Een accountant-administratieconsulent is behalve ondersteuner van MKB-bedrijven vaak ook zelf ondernemer. En in die laatste hoedanigheid ondervindt hij zelf net zo goed de hinder van overbodige of tegenstrijdige regelgeving. Maar als ondersteuner leeft hij ervan, aldus Carel Verdiesen van de Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten (NOvAA). Zo heeft de invoering van de Wet IB 2001 volgens hem voor een verdubbeling van de aangiftekosten gezorgd. Maar voor Verdiesen is de keus in dat dilemma toch vrij gemakkelijk: overbodige regelgeving kunnen we missen als kiespijn. Waarna hij puntsgewijs een aantal voorbeelden geeft.

Zijn eerste grief geldt de eisen die worden gesteld aan de verslaggeving van rechtspersonen. In het MKB hebben die geen enkel nut, maar intussen werken ze wel kostenverhogend. Hij pleit daarom voor een volledige vrijstelling in het kleinbedrijf. In plaats daarvan kan worden volstaan met een eenvoudige jaarrekening, die dan tevens voor fiscale doeleinden valt te gebruiken. Ook het aantal gevallen waarin een accountantsverklaring wordt verlangd, valt flink terug te brengen. Zo'n verklaring wordt vaak verlangd terwijl controle soms helemaal niet uitvoerbaar is, de controle veel beter door de overheid zelf kan worden gedaan of de kosten disproportioneel zijn. Verdiesen maakte zelf onlangs mee dat hij drieduizend euro moest rekenen voor een accountantsverklaring bij een subsidie

van negenduizend euro. Wat hem betreft komt er een soort vragenlijstje, waarbij geen verklaring nodig is als de vragen met ja kunnen worden beantwoord. En wat Verdiesen ook volstrekt overbodig lijkt, is de controle bij de solitaire directeur-grootaandeelhouder. Hij spoort de Nederlandse regering dan ook aan om daar in Brussel een lans voor te breken.

De twee antifraudewetten, de Wet identificatie bij dienstverlening (WID) en de Wet melding ongebruikelijke transacties (Wet MOT) vindt Verdiesen een schoolvoorbeeld van een ongericht schot hagel. De vele goede ondernemers moeten daar lijden onder die paar kwade. Maak toch liever gerichte regels voor verboden handelingen bij slechte bedrijven, is zijn devies. Ook het deponeren van de jaarstukken bij de Kamer van Koophandel vindt hij een onzinnige verplichting; daar valt namelijk niets, maar dan ook niets uit af te leiden. Men zou gemakkelijk kunnen volstaan met het melden van de datum van vaststelling van de jaarrekening. Maar ook dit zal in Brussel moeten worden aangekaart.

Ten slotte spreekt Verdiesen zijn grote zorg uit over de Wet toezicht accountantsorganisaties die eraan staat te komen. Daarmee wordt opnieuw een bak regels over het bedrijfsleven uitgestort, en wel zodanig dat de kleine accountant in het MKB verdwijnt en slechts de grotere kantoren overblijven, waarna het allemaal ook nog eens duurder wordt. Volgens hem is de wet te breed neergezet; hij had moeten worden beperkt tot beursgenoteerde ondernemingen.

Terugkomend op zijn eerdere dilemma stelt Verdiesen dat de accountant weliswaar veel verdient aan de bestaande en komende regelgeving, maar dat het beter zou zijn als daar flink het mes in werd gezet. Dat bevordert bovendien het eerlijk zakendoen in het MKB.

Politieke moed gevraagd

Ook Jan Willem Kemper van het College Belastingadviseurs snijdt het dilemma aan van de adviseur die flink verdient aan, in dit geval, de ingewikkelde fiscale regelgeving. En ook hij pleit desalniettemin voor flinke vereenvoudigingen. Daar heeft hij goede redenen voor. Zo bestaat in zijn beroepsgroep flink wat irritatie over de nog steeds toenemende hoeveelheid vakliteratuur die moet worden doorgeworsteld; die wordt niet meer gemeten in aantallen pagina's, maar in kilo's. Ook moet er steeds meer aan permanente educatie worden gedaan. De klant wordt door dit alles met steeds hogere kosten geconfronteerd, waarvan de oorzaak niet meer valt uit te leggen. Bang voor omzetsderving is Kemper niet: zelfs na een drastische vereenvoudiging blijft de fiscale wetgeving ingewikkeld genoeg om er een goede boterham aan te verdienen.

Ook klein leed telt

Aan vereenvoudigingsmogelijkheden is er op fiscaal terrein bepaald geen gebrek.

In de categorie groot leed stipt Kemper de bedrijfsopvolging in de Successiewet en de terugkeer uit de BV aan. Voor nu vraagt hij echter in het bijzonder aandacht voor de categorie klein leed, waarvan met name in de loonbelasting vele voorbeelden te vinden zijn. Met als gevolg dat de ondernemer met personeel ernstig gebukt gaat onder een last van zeer gedetailleerde en soms vrijwel onuitvoerbare regels. Ze komen voort uit de wens van de wetgever om alles te willen regelen en dus ook een mogelijke besparing te willen belasten die een werknemer in de uitoefening van zijn beroep op zijn privé-uitgaven realiseert. Onder de noemer geneuzel, gepriegel, gezeur kraakt Kemper zaken als de maaltijdenregeling en dito vergoedingsregeling – is cup a soup nu een (belaste) maaltijd of niet? – de telefoonkostenvergoedingen en de kwalificatie van werkkleding. En als het gaat om personeelsvoorzieningen, komt ook de BTW-problematiek er nog eens overheen denderen; het Besluit uitsluiting aftrek van voorbelasting (BUA) is wat dat betreft berucht. Volgens Kemper kan het allemaal een stuk eenvoudiger. En dat de regelgeving daardoor ook grover en wellicht wat minder rechtvaardig wordt, zal de ondernemer graag voor lief nemen. Ook Kemper ziet wel wat in een loonsomheffing als oplossing voor al die deelprobleempjes.

Automatisering

Ander punt is de automatisering die binnen de Belastingdienst om zich heen grijpt. Op zich is Kemper daar een warm voorstander van. De recent ingevoerde verplichting om elektronische aangifte te doen, is eigenlijk ook vrij redelijk verlopen. Maar vooralsnog heeft dat het bedrijfsleven wel flink op kosten gejaagd; een besparing valt pas op termijn te verwachten. En dan steekt het als Financiën vervolgens roept dat de operatie een besparing van 50 miljoen oplevert. Kemper waarschuwt er verder voor dat automatisering geen excuus mag zijn om vereenvoudigingen achterwege te laten. Of, zoals een ICT-consultant eens zei: als je een puinhoop automatiseert, krijg je een geautomatiseerde puinhoop.

Gemakzuchtige overheid

Ronduit nijdig maakt Kemper zich over de beslissing om de bijtelling voor de auto van de zaak naar de loonbelasting over te hevelen. Financiën schat dat dit voor de ondernemers een lastenverzwaring van 12,5 miljoen euro betekent, maar dat het de schatkist daarentegen 100 miljoen euro oplevert. Die opbrengst is louter een gevolg van het feit dat een deel van de werknemers de bijtelling niet opgeeft voor de inkomstenbelasting. Met andere woorden, omdat de Belastingdienst faalt, mogen de ondernemers daarvoor bloeden. Het brengt Kemper tot de conclusie dat voor een echte en duurzame verlichting van de administratieve lasten politieke moed nodig is.

Een twaalfstal stellingen

Onder leiding van commissielid Irene van Rijn wordt vervolgens een discussie op touw gezet met de in de zaal aanwezige (vertegenwoordigers van) ondernemers. Dat gebeurt aan de hand van een twaalfstal stellingen, zoals ze uit een eerdere inventarisatie naar voren zijn gekomen. Deze stellingen en het debat dat ze oproepen, worden hierna weergegeven.

1. Loonbelastingtabellen mogen niet meer lopende het jaar worden gewijzigd.

Daar is geen enkele discussie over; iedereen is het ermee eens. Ongetwijfeld heeft menigeen de wijziging van dit jaar nog op het netvlies, waarbij het om niet meer dan een paar euro verschil ging.

2. Wetswijzigingen kunnen pas in werking treden nadat een minimum implementatietermijn – van 3 tot 12 maanden – vanaf de aankondiging is verlopen.

Ook hierover bestaat consensus, met die nuancering dat alles bij voorkeur op een en dezelfde datum wordt ingevoerd. Een nationaal veranderingsmoment, zagezegd. Voorts wordt opgemerkt dat er liefst ook een minimumhoudbaarheidstermijn moet gelden waarbinnen de nieuwe regelgeving niet opnieuw mag worden gewijzigd.

3. Nieuwe wet- en regelgeving moet stelselmatig worden getoetst op haar effect voor het MKB.

Het laat zich raden dat ook deze stelling op een warm onthaal mag rekenen. Dat de praktijk evenwel een stuk weerbarstiger is, brengt een spreker tot uitdrukking met een schier eindeloze opsomming van soms zeer ingewikkelde regelgeving die alleen al dit jaar en volgend jaar is en wordt ingevoerd, respectievelijk gewijzigd. Een ander vraagt zich af of er ook criteria voor het meten van de effecten bestaan of kunnen worden ontwikkeld. Dan zou men bijvoorbeeld als norm kunnen stellen dat de door Hermans genoemde 3500 euro per werknemer terug moet naar pakweg 2000 euro.

4. Bedrijfsleven en wetenschap moeten beter bij het wetgevingsproces worden betrokken.

Bij deze stelling beginnen de gemoederen in beweging te komen. Bedrijfsleven en wetenschap worden er wel bij betrokken, meent een spreker, maar men doet te weinig met hun inbreng. Als voorbeeld wordt de Wet MOT genoemd. Bovendien

kan men dan naderhand de Zwarte Piet toegespeeld krijgen, onder het mom van: je was er toch zelf bij? Dat is toch een beetje de arrogantie van de politiek, wordt opgemerkt.

Van belang is voorts dat men juist ook bij de uitvoering wordt betrokken, en daaronder worden tevens de amendementen en alle overige wijzigingen verstaan die in de loop van het wetgevingsproces ontstaan. Want ‘tijdens het morrelen gebeurt het’, zoals een spreker het treffend uitdrukt. Zeer actueel is het voorbeeld van de nieuwe zorgwet: de politici vrezen dat het een puinhoop wordt, maar vervolgens spreken ze toch het vertrouwen uit dat alles wel goed zal gaan. Ook ten aanzien van de wijzigingen in de pensioenwetgeving is dat niet anders.

5. De voorlichting over factuurvereisten BTW moet worden verbeterd door de overheid én door de belangenorganisaties.

Ooit is het misverstand in de wereld gekomen dat ook bij gewone binnenlandse leveringen het BTW-nummer van de ondernemer aan wie wordt geleverd, op de factuur moet worden vermeld. Nu dat misverstand hardnekkig blijkt, kan meer voorlichting daarover geen kwaad. Min of meer terzijde stelt een spreker de zingeving van BTW-heffing bij business to business leveringen ter discussie; uiteindelijk komt de heffing immers ten laste van de eindgebruiker. Maar zo lang wil de fiscus niet wachten, waarschijnlijk ook uit angst dat er aan het eind wellicht niets meer te halen valt.

6. De procedure voor het verkrijgen van fiscale nummers voor starters moet worden verkort en versneld.

Daar is iedereen het mee eens. Opgemerkt wordt nog dat zoiets in Italië (!) in welgeteld één dag voor elkaar is.

7. De communicatie van de overheid over Walvis/Walvis Sub moet worden verbeterd.

Deze stelling wordt zonder meer onderschreven.

8. Teruggaaf van BTW moet plaatsvinden door overlegging van een afschrift van de grootboekkaart. Alleen bij onduidelijkheid kan worden overgegaan tot het opvragen van nota's.

Dit op het eerste gezicht hinderlijke probleem blijkt in de praktijk nauwelijks aan de orde te zijn. Pas in uitzonderlijke gevallen worden nota's opgevraagd, stelt een

spreker. Een ander nuanceert dit door te stellen dat het in het MKB best regelmatig voorkomt, maar dat dit uitvoeringstechnisch toch geen probleem vormt.

9. Schattingen van winst/inkomen voor Vpb en IB moeten worden teruggebracht van driemaal per jaar tot eenmaal per jaar. Ook zonder schattingen kan de Belastingdienst voorlopige aanslagen opleggen.

De schattingspraktijk moet sowieso helemaal worden afgeschaft, luidt een reactie uit de zaal. De Belastingdienst kan voorlopige aanslagen net zo goed baseren op aangiften uit voorgaande jaren, zoals dat ook bij particulieren wordt gedaan. Daar wordt tegenin gebracht dat de schattingsformulieren maar liefst drie miljard euro naar voren halen. Afschaffing zou budgettair dan ook – weliswaar eenmalig, maar toch – enorme problemen veroorzaken.

10. Ondernemerschap moet worden gestimuleerd en niet tegengehouden. De vernieuwde Verklaring arbeidsrelatie (VAR) is geen oplossing, maar wordt in de praktijk juist als hinderpaal ervaren.

Over emotie gesproken! Hier ontstaat een zeer levendige discussie. Het blijkt dat met name de vraag of iemand verzekeringsplichtig is voor de sociale verzekeringen, telkens weer voor problemen zorgt, met of zonder VAR. Afschaffen dan maar? Nee, liever uitbreiden, luidt een reactie, en wel voor het resultaat uit overige werkzaamheden. En hoewel de VAR ook dan nog niet de perfecte oplossing is, is het beter hieraan vast te houden dan wederom in een ongewisse situatie te geraken, vult een ander aan. Opgemerkt wordt verder dat de VAR geen verplichting is en soms ook helemaal niet nodig is; alleen bij activiteiten die zich op het grensvlak bevinden, kan de verklaring uitkomst bieden. Weer een ander stelt dat partijen bliksems goed weten wat voor verplichtingen ze jegens elkaar aangaan; waarom moet een overheid zich daar dan nog mee bemoeien?

Uit een volgende reactie blijkt dat zelfstandigen soms flink moeite moeten doen om hun opdrachtgever ervan te overtuigen dat die met hen geen risico loopt. Anderzijds worden ondernemers ook wel op de huid gezeten door mensen die alsnog hun recht op de sociale verzekeringen claimen. En dus wordt er toch maar om een VAR gevraagd.

Een opmerkelijk standpunt wordt ingenomen door iemand die de huidige wetgeving op dit punt veel te ingewikkeld noemt. Bovendien valt van tevoren niet of nauwelijks te achterhalen welk standpunt de uitvoerende macht ten aanzien van een bepaalde arbeidsverhouding zal gaan innemen. Hetgeen deze spreker de vraag doet opwerpen waarom een opdrachtnemer annex werknemer niet zelf rechtstreeks sociale premies en belastingen zou kunnen afdragen, ook al omdat het verhalen

van nageheven premies voor de veronderstelde werkgever nog steeds niet mogelijk is. En wie geen premies afdraagt, is dan logischerwijs ook niet verzekerd. In aanvulling hierop wordt opgemerkt dat VAR-houders blijkbaar toch nog achteraf kunnen worden aangeslagen. Nu bestaat er in het arbeidsverhoudingenstelsel een mogelijkheid tot opting-in, dus waarom zou er niet tevens een mogelijkheid tot opting-out kunnen worden gecreëerd?

11. IFRS-regelgeving en toezichtwetgeving op accountants gaat veel te ver voor familiebedrijven/MKB.

Met betrekking tot de IFRS-regelgeving wordt de vraag opgeworpen of MKB-Nederland eigenlijk niet te weinig tegengas heeft gegeven bij de totstandkoming daarvan. Hermans voelt zich uiteraard aangesproken, maar bekent geen schuld. Wel stelt hij dat IFRS te ver gaat en dat er zo nodig opnieuw moet worden gelobbyd. Opgemerkt wordt dat niemand IFRS wil toepassen voor het MKB; de vraag is echter in hoeverre de Raad voor de Jaarverslaggeving zaken gaat doorvertalen naar het MKB.

De Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta) kent een lange historie, waarbij met name Financiën zich hard heeft gemaakt voor soepele regels voor het MKB, wordt vanuit een gemakkelijk te raden hoek aangevoerd. Het zijn de beroepsorganisaties die kunnen helpen voorkomen dat de MKB-accountant sneuvelt, zoals Carel Verdiesen in zijn inleiding vreesde. Hier wordt de bal dus duidelijk teruggekaatst. Hermans stelt vervolgens voor om ieder NOvAA- en ieder NIVRA-lid onder het nieuwe regime automatisch een vergunning te verlenen. De zwaardere eisen van de Wta staan dit echter in de weg. Van Brussel hoeven zulke zware eisen echter (nog) niet. Waarop iemand zich afvraagt of we niet een stap te ver gaan; Nederland loopt voortdurend voor de muziek uit en is telkens het braafste jongetje uit de Europese klas. Vanuit de politiek wordt vervolgens opgemerkt dat de afspraak is gemaakt dat Nederland dat in het vervolg niet meer doet.

Ook op dit punt wordt tegengeworpen dat 'het beroep' heeft meegepraat en zich voor 90% in de uitkomst kan vinden. Het vooruitlopen op de EG-richtlijn heeft juist voordelen opgeleverd, waaronder het onderscheid tussen het MKB en de rest van het bedrijfsleven.

12. Belastingheffing op flexibele arbeidsovereenkomsten en kleine contracten moet aanzienlijk worden vereenvoudigd. Gelet op de beperkte trekkingsrechten kan de premieheffing op kleine contracten worden afgeschaft.

Daar lijkt de zaal het wel mee eens te zijn. Toch wordt opgemerkt dat dit niet helemaal consequent is en dat er eigenlijk een veel drastischer oplossing nodig is. En die luidt dat bij genoemde contracten geen socialeverzekeringspremies verschuldigd zijn, maar dat er dan ook geen rechten aan kunnen worden ontleend. Fair enough.

Bijlage 2. Overzicht van ingebrachte position papers ter voorbereiding van het ondernemersdebat van 8 juni 2005

Op 20 april jl. heeft een Ronde Tafelbijeenkomst met expertorganisaties plaatsgevonden ter voorbereiding op het Ondernemersdebat van 8 juni over hinderlijke regeldruk in het financieel-administratieve domein. Diverse expertorganisaties hebben Position Papers ingebracht over de voor hen meest relevante knelpunten. Deze zijn verwerkt in het startdocument voor het Ondernemersdebat op 8 juni. Ter achtergrond vindt u in onderstaande de volledige teksten van de ingediende Position Papers.

Position paper van het College Belastingadviseurs

1 Inleiding

Het College Belastingadviseurs (CB) behartigt de belangen van ruim 2.500 belastingadviseurs die overwegend werkzaam zijn in en ten behoeve van het midden- en kleinbedrijf. Als geen ander worden zij bij hun werkzaamheden geconfronteerd met een breed spectrum van gedetailleerde, moeilijk uitvoerbare, onduidelijke en soms volstrekt overbodige regels op financieel-administratief gebied. Hierna wordt na wat algemene opmerkingen kort aangegeven welke regels aanpassing behoeven.

2 Algemeen

Minder details

De fiscale wetgeving kenmerkt zich door een grote gedetailleerdheid. De overheid wil teveel regelen. Regelingen zijn daardoor onoverzichtelijk en complex. Het is niet steeds voldoende duidelijk of dat wat met een regeling wordt beoogd, ook wordt bereikt. In veel gevallen kan met behoud van de doelstellingen worden volstaan met een eenvoudiger regeling.

Minder frequente wijzigingen, meer voorbereidingstijd

Fiscale regelingen worden frequent gewijzigd, soms ingrijpend. Dat levert veel werk op: bij de overheid, bij de belastingplichtigen en bij hun adviseurs. Door de grote tijdsdruk waaronder de besluitvorming moet plaatsvinden worden de gevolgen van wijzigingen niet steeds voldoende doordacht. Onduidelijke en soms inconsistente regels zijn het gevolg. Dergelijke regels moeten op hun beurt weer worden “verduidelijkt” door de Staatssecretaris of geïnterpreteerd worden door de rechter.

Minder beleidsbesluiten

De Staatssecretaris van Financiën ziet zich veelvuldig genoodzaakt om beleidsbesluiten uit te vaardigen. Niet zelden gaat het om “verduidelijkingen” van wetgeving, of om een goedkeuring teneinde een niet bedoeld gevolg van een nieuwe regel te corrigeren. Deze besluitenstroom moet worden beperkt tot het hoogstnoodzakelijke.

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Belastingheffing op flexibele arbeid/kleine contracten (A.1)

Werkgevers die veelvuldig voor een klein aantal uren gebruik maken van de diensten van bijvoorbeeld scholieren en studenten, moeten hoge kosten maken om te voldoen aan de voorschriften van loonbelasting, werknemersverzekeringen, pensioenen en ARBO-regels. De administratieve lasten kunnen hoger zijn dan de loonkosten van de scholier. Een sterke vereenvoudiging is op zijn plaats. In dit kader biedt het rapport van 1 februari 2005 “Scholieren- en studentenbanen en administratieve lasten” uitgebracht door MKB-Nederland een grondige analyse en concrete voorstellen tot vereenvoudiging. Het CB deelt de conclusies en aanbevelingen uit dat rapport.

2 BTW

2.1 Teruggaaf omzetbelasting (A.2.3)

In de praktijk van het MKB wordt de omzetbelasting over een jaar meestal pas nauwkeurig berekend in de zogenoemde suppletie-aangifte. Deze aangifte, die in het formele belastingrecht niet bestaat, wordt gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening. Kleine verschillen en correcties (bijvoorbeeld op grond van het BUA) worden hiermee aangegeven.

De last van de periodieke aangifte omzetbelasting kan worden beperkt als kan worden volstaan met een schatting, die met de geformaliseerde suppletie-aangifte kan worden verrekend. Uiteraard moeten malversaties worden tegengegaan, bijvoorbeeld door een bepaling die grenzen stelt aan de afwijking die de schatting mag vertonen ten opzichte van het feitelijk verschuldigde bedrag. Per saldo neemt de administratieve last af.

2.2 Afschaffing BUA-regeling (A.2.4)

Dit Besluit beoogt de aftrek te verhinderen voor onder meer de omzetbelasting begrepen in de kosten van voorzieningen van personeel, van relatiegeschenken en

van horecabestedingen. Kort gezegd gaat het om de omzetbelasting die is begrepen in leveringen en diensten die door tussenkomst van een belastingplichtige ondernemer worden geleverd aan de uiteindelijke consument. Zonder het doel en de strekking van het BUA terzijde te stellen is het mogelijk om de correcties op de aftrek aanzienlijk te vereenvoudigen. Dat kan door de correctie niet langer individueel per werknemer te laten bepalen, maar te benaderen door toepassing van een forfaitaire berekening. Ook kan het aantal uitzonderingen worden beperkt. Een derde optie is het verhogen van het grensbedrag per werknemer en wel zodanig dat slechts in uitzonderingsgevallen behoeft te worden gecorrigeerd.

3 Inefficiënties in de belastingheffing (A.3)

3.1 Schattingsformulieren (A.3.2)

Belastingadviseurs vragen doorgaans in het kader van de uitstelregeling voor belastingadviseurs uitstel van inlevering voor de aangiften van een groot deel van hun cliënten. Een voorwaarde voor toepassing van die regel is dat voor 1 augustus een schattingsformulier moet worden ingediend. Dat is voor de belastingadviseurs een moeilijke opgave. De datum ligt in de vakantieperiode, personeel en cliënten zijn veelal op vakantie. Het CB heeft tijdens het periodieke overleg tussen de Belastingdienst en organisaties van belastingadviseurs vergeefs gepleit voor afschaffing van deze regeling. Een eenmalige derving van miljarden aan inkomstenbelasting is aangevoerd om de regeling in stand te houden. Dat argument overtuigt niet. Bovendien zijn alternatieven aangedragen om dit effect, zo het al bestaat, te ondervangen. Afschaffing dan wel wijziging van de SO-formulieren levert een aanzienlijke tijdsbesparing op. In combinatie met de stroomlijning van de voorlopige aanslagenprocedure moet tijdswinst te realiseren zijn.

3.2 Voorlopige aanslagen (A.3.3)

Belastingplichtigen ontvangen in de loop van een jaar voorlopige aanslagen. Dat kan gaan om inkomstenbelasting, ziekenfondswet (t/m 2005) en vennootschapsbelasting. Het blijft niet bij één aanslag per belastingjaar, in veel gevallen zijn het drie aanslagen voor een jaar, soms meer. Niet zelden moet bezwaar worden gemaakt, omdat de Belastingdienst uitgaat van een achterhaalde schatting, of omdat naar aanleiding van binnenkomst van de aangifte over enig jaar een nieuwe voorlopige aanslag over een volgend jaar automatisch wordt opgelegd. Deze werkwijze is tijdrovend en dus kostbaar. Vervanging door een beter systeem voor de bepaling van de voorlopige aanslagen is wenselijk.

3.3 Heffingskortingen (A.3.4)

Drastische beperking van het aantal heffingskortingen vereenvoudigt de

administratieve afhandeling. Heffingskortingen van niet meer dan enkele tientjes op een belastingbedrag van enkele duizenden per jaar hebben slechts symboolwaarde en kunnen worden gemist.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 WID/Wet MOT/Wet BIBOB (B.8)

Deze wetten veroorzaken een zware administratieve last voor belastingadviseurs, accountants en administratiekantoren. Het CB meent dat sprake is van overkill. Identificatie van alle cliënten schiet in het MKB het doel voorbij. De adviseur kent zijn cliënt. De criteria voor de melding van ongebruikelijke transacties zijn te onduidelijk.

Melding van ongebruikelijke transacties transformeert de adviseur, die de rol van vertrouwenspersoon heeft, tot die van opsporingsambtenaar. Dat is een voor de adviseur wezensvreemde dubbelrol en plaatst hem in een onmogelijke spagaat. Hij is een belangenbehartiger die slechts op grond van een vertrouwensrelatie zijn werk kan doen.

Formele identificatie van alle cliënten en melding van alle ongebruikelijke transacties heeft bovendien weinig zin. Een bonafide adviseur kent zijn cliënten en zal niet meewerken aan malversaties, witwassen of fraude. Het is voldoende om hem de plicht op te leggen om melding te maken van ernstige vermoedens van niet toegestane activiteiten. Activiteiten die, anders dan nu het geval is, wettelijk helder moeten zijn omschreven. Een bonafide adviseur heeft daarmee geen problemen, omdat hij toch al niet betrokken zal willen zijn bij malafide cliënten. Malafide adviseurs zijn reeds aan te spreken op hun meewerken aan strafbare praktijken.

2 VAR, zelfstandige zonder personeel (B.10)

Ondanks de recente vernieuwing van de VAR blijft de fiscale en de sociale verzekeringstatus van zelfstandigen zonder personeel een bron van problemen. In wet- en regelgeving, en bij de uitvoering daarvan, wordt er welhaast krampachtig naar gestreefd om de zelfstandige als werknemer aan te merken. Dat leidt tot onzekerheid, discussies met uitvoeringsorganen en bizarre administratieve handelingen. Zoals bijvoorbeeld een uitgever van een tijdschrift die aan de auteur van een eenmalige column een VAR vraagt.

Versoepeling van de criteria voor de (fictieve) dienstbetrekking in die zin dat minder snel een dienstbetrekking wordt geconstateerd gecombineerd met een verklaring van de zelfstandige dat hij geen aanspraak kan maken op uitkeringen ingevolge de sociale werknemersverzekering, moet een einde maken aan de onzekerheden voor zowel de opdrachtnemer als de opdrachtgever.

HET DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

1 Loonbelasting en sociale verzekeringen (C.11)

De per 1 januari 2006 in te voeren concentratie van de heffing van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen bij één instantie is een verlichting. Een verdere verlichting kan worden bereikt door een vereenvoudiging van de bepaling van de grondslag voor de loonbelasting. Daarvoor bestaan verschillende mogelijkheden. Eén daarvan is het vergaand vereenvoudigen van de talloze gedetailleerde regeltjes in de huidige Wet op de loonbelasting zoals daar onder andere zijn:

- Begrip (fictieve) dienstbetrekking
- Maaltijdenregeling
- Reiskosten woon- werkverkeer, fietsregeling, openbaar vervoer
- Vrijstellingen bij jubilea
- Personeelsfeesten
- Telefoonkostenvergoedingen
- Vrije vergoedingen en verstrekkingen en uitzonderingen daarop
- Parkeergelegenheid bij werkplek
- Kinderopvang

Deze regels zijn zeer gedetailleerd. Dat kan en moet veel eenvoudiger, al zal dat een zekere vergroving tot gevolg hebben. Het is echter maar zeer de vraag of een dergelijke vergroving door de contribuabelen als bezwaarlijk zal worden gezien.

2 Afschaffen gebruikelijk loonregeling (C.11.4)

Een volstrekt overbodige en hinderlijke regeling als die voor het gebruikelijke loon van de werknemer/aanmerkelijk belanghouder (art. 12a Wet LB) dient onmiddellijk te worden geschrapt.

3 Privé-gebruik auto (C.11.6)

In 2006 gaat het voordeel wegens privé-gebruik van een door de werkgever ter beschikking gestelde personenauto deel uitmaken van de grondslag voor de loonbelasting. Dat levert een forse verzwaring op van de uitvoeringslasten voor de werkgever, en niet alleen in geld.

4 Premieberekeningen bedrijfspensioenfondsen (C.14)

Per bedrijfspensioenfonds gelden verschillende grondslagen en berekeningen. Voor dienstverleners als belastingadviseurs is dat tijdrovend. Zij hebben immers cliënten die bij verschillende pensioenfondsen zijn aangesloten. Harmonisering van berekeningswijzen en grondslagen bespaart veel tijd.

Position paper van de Vereniging Federatie Financiële Planners

1 Inleiding

De Vereniging FFP behartigt de belangen van thans 2.400 gecertificeerde financiële planners, welke als ondernemer of als gespecialiseerd werknemer hun beroep uitoefenen. Het werkterrein van onze leden betreft voornamelijk (vermogende) particulieren, waarbij deze “particulieren” voor een belangrijk deel als ondernemer werkzaam zijn in het Nederlandse bedrijfsleven.

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Frequentie en ingang van wijzigingen in wet- en regelgeving (A.4)

De Vereniging FFP wil graag pleiten voor een zo laag mogelijke frequentie in wijzigingen in wet- en regelgeving. Snel en onregelmatig elkaar opvolgende wijzigingen verhogen sterk de werkdruk en leiden tot gecompliceerdheid in de toepassing van de regelgeving. Een streven om bijvoorbeeld cijfermatige aspecten zoveel mogelijk slechts één maal per jaar aan te passen en wel per aanvang kalenderjaar, kan al heel veel betekenen.

Vooraf bij wetten waarin met regelmaat tarieven, (grens)bedragen en percentages wijzigen, als bijvoorbeeld de Wet IB en de Sociale zekerheidswetten verdienen de aandacht. Ook de tijdige beschikbaarheid van informatie over wijzigingen in wet- en regelgeving kan de administratieve lastendruk verminderen.

2 Aantal betrokken partijen bij uitvoering van wet- en regelgeving

Bij de uitvoering van wetgeving zijn vaak – soms te – veel partijen betrokken. Hierbij denken we bijvoorbeeld aan de bedrijfsspaarregelingen waar naast de belastingdienst, werknemer, de werkgever, bank en soms ook nog een verzekeraar partij zijn. Deze thans in uitvoeringsmogelijkheid afgeslankte regeling is in zijn fiscaaladministratieve uitwerking die afslanking niet gevolgd. Met name de werkgever als partij zou bij een iets aangepaste regelgeving geschrapt kunnen worden, zonder de heffingszekerheid aan te tasten.

3 Elektronische aangiften

Op zich kan de verplichting tot het doen van elektronische aangifte een meetbare administratieve lastenverlichting betekenen. Toch zullen nog veel situaties blijven, waarbij het van belang kan zijn één of meer onderdelen van de aangifte van een – korte – toelichting te voorzien. De mogelijkheid voor het geven van een – korte – toelichting ontbreekt in de huidige elektronische aangiftemodellen. De optie van de mogelijkheid voor een – korte – toelichting bij een aangifte zou een bijdrage kunnen leveren in het verminderen van correctieve aangiften en bezwaarschriften.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 Het toezicht op financiële dienstverlening (B.8)

Wij beseffen dat het thans betrekken van het onderwerp Wet financiële dienstverlening, terwijl de wet pas in oktober 2005 van kracht gaat worden, al gauw de vergelijking op zal roepen van de hond die gaat blaffen vóór hij geslagen wordt. Te meer, daar in het totstandkomingstraject voor deze wet de belanghebbenden een reële invloed hebben kunnen uitoefenen, mede ook op het vlak van administratieve lastendruk. Wij beseffen dat, maar willen toch binnen dit platform nu al de aandacht vestigen op een aantal aspecten in deze – komende – regelgeving die de administratieve lastendruk kan doen uitdijen. Hierbij denken we in de eerste plaats aan het vereiste van het periodiek self assessment met betrekking tot het behoud van een Wfd-vergunning. De vrees bestaat dat relevantie of zinnigheid van informatie voor het gestelde doel: de continuering van de geldigheid van de vergunning en de algemene honger naar steeds meer informatie onder spanning komen te staan, waarbij ook van invloed is de frequentie waarmee de assessments dienen plaats te vinden.

Ook de vergunningaanvraag kan gaan lijden onder zich uitdijende aantallen vragen.

2 Zelfstandigen en freelancers (B.10)

Nadere aandacht vraagt ook de positie van de zelfstandige en meer in het speciaal de zelfstandige zonder personeel en de freelancer. Deze – onzes inziens – ondernemers wordt het soms wel zeer moeilijk gemaakt, het – thans toch nog vage – grensvlak tussen werknemerschap en ondernemerschap te overschrijden. Hoewel de vernieuwde VAR een stap in de goede richting lijkt, kan ook gedacht worden aan een model waarin de VAR-verklaring niet bestaat en op verzoek wordt uitgegaan van een ondernemerschap, waarbij nadere definiëring van ondernemerschap en een daarop aangepaste regelgeving veel ongemak kan besparen en zeker bij het starten van een onderneming kan worden weggenomen. Dat de werknemer een zekere bescherming verdient tegen afgedwongen- en niet nagestreefd ondernemerschap zal niemand ontkennen. Dat hoeft echter niet tot gevolg te hebben dat degene die vrijwillig kiest voor het ondernemerschap daardoor juist belemmeringen ondervindt.

3 Uniforme begrippendefiniëring

Het nastreven en doorvoeren van een uniforme begrippendefiniëring in wet- en regelgeving kan niet enkel gunstige invloed hebben op een juist begrip en correcte toepassing van die regelgeving, maar ook op de administratieve lastendruk. Wellicht zou hier coördinatieve wetgeving in de vorm van een algemene “wet definities in wet- en regelgeving” bevorderend kunnen werken.

4 Instelling permanent overlegorgaan administratieve lastendruk

De mogelijkheid om op de website van het ministerie van financiën als ondernemer aan te kunnen geven of er ergernis bestaat ten aanzien van de administratieve lastendruk, dan wel dat men suggesties kan doen tot verbetering van aanpak, is naar wij hopen permanent. Onzes inziens verdient het voorts aanbeveling voor betrokken beroepsorganisaties een continue platform op te zetten waarbij bijvoorbeeld éénmaal per jaar of eens per twee jaar overleg kan plaatsvinden over onderwerpen waarbij uit de praktijk blijkt, dat de lastendruk wat scheef gaat staan op de doelstelling van een bepaalde regeling of de redelijke uitvoering daarvan. Signalering en suggesties voor probleemoplossing zouden de agenda punten voor dit overleg kunnen vormen.

HET DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

Position paper van het Ministerie van Financiën

1 Loonbelasting/loonadministratie (C.11)

1.1 Algemeen

Er loopt thans in het kader van AL-reductie voor het bedrijfsleven een interdepartementaal project Loondomein (Fin en SZW) dat voorstellen moet doen voor verdere vereenvoudiging van het loonbegrip, waaronder het vergoedingen en verstrekkingenregime, en van de loonadministratie. Het project baseert zich daarbij onder meer op de meldingen en signalen die over het loondomein bij het meldpunt AL zijn binnengekomen, alsmede op de brancherapporten, de knelpunten die vanuit de gemengde Cie (o.a. Van Lunteren) zijn gesignaleerd en de knelpunten die door koepelorganisaties direct bij de projectgroep zijn aangedragen. De projectgroep ziet het belang dat de Commissie hecht aan de reductie op het Loondomein als een ondersteuning van haar werkzaamheden.

1.2 Tussentijdse wijzigingen loonbelastingtabellen (C.11.1)

Dit betreft een politieke weging waarbij budgettaire belangen worden afgewogen tegen andere aspecten zoals de administratieve lasten. Na 1-1-2004 zijn er per 1-4-2004 en per 1-7-2004 extra tabelvernieuwingen geweest. Per 1-4-2004 in verband met een bij nota van wijziging aan de kamer toegezegde wijziging en per 1-7-2004 in verband met een verhoging van de AWBZ-premie met 0,3%.

1.3 Aangifte LB (C.11.2)

Dit betreft voor de toekomst een afweging in het kader van de totale WALVIS/Sub operatie.

1.4 Inzet ICT: loonadministratie/opvragen gegevens Belastingdienst (C.11.3)

Dit punt herkennen wij niet. De aangiften worden in vergaande mate gestandaardiseerd, zodat door de ondernemer niet meer informatie hoeft te worden aangeleverd dan wordt uitgevraagd. Bovendien is in overleg met werkgevers en becons in de diverse elektronische aangiften juist veel ruimte opgenomen voor toelichtingsvelden, een en ander onder meer om moeizame discussies rond de aanwezigheid van een nieuw feit te voorkomen. De conclusie dat een en ander tot hogere AL zal leiden omdat meer bewijsstukken zullen worden opgevraagd, is puur speculatief.

1.5 Salaris directeur-grotaandeelhouder (C.11.4)

De gebruikelijk loonregeling voor de dga is een anti-misbruikregeling, die voorkomt dat een dga – die in feite werkgever en werknemer tegelijk is – de verschuldigde loon- en inkomstenbelasting minimaliseert. Afhankelijk van de hoogte van het dga-salaris zal ook een kwartaalaangifte loonbelasting mogelijk zijn.

1.6 Verrijging fiscale nummers starters (C.11.5)

Gewerkt wordt aan aanvraag van het OB-nummer langs elektronische weg via het Bedrijvenloket.

1.7 Reiskostenvergoeding woon-werkverkeer (C.11.6)

De beschreven problematiek is opgelost met besluit 5 juli 2004, B/CPP2004-1409, waar is geregeld onder welke omstandigheden en op welke wijze een vaste reiskostenvergoeding kan worden gegeven.

1.8 Kleine contracten (C.11.7)

Zie A.1.

2 Meldingen in het kader van het in dienst hebben van personeel (C.12)

Communicatie rond Walvis/SUB: communicatiecampagne voor SUB staat voor dit jaar gepland in drie etappes; bovendien is er steeds overleg in een klankbord waarin met ondernemers, adviseurs, softwareleveranciers wordt afgestemd over voortgang Walvis/SUB (zie stukkenwisseling met de Kamer, onder meer Kamerstukken II 2004-2005, 26 448 enz., nr. 201, blz. 6).

3 Eerste dagsmeldingen (C.15)

Specifiek voor de uitzendbranche kan worden gemeld dat voor uitzendkrachten melding plaatsvindt op het moment dat de werknemer zich bij het uitzendbureau meldt, en niet per keer dat een werknemer door het uitzendbureau naar een (andere) werkgever wordt gestuurd.

Position paper van Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen

1 Inleiding

De Nederlandse Orde van Administratie- en Belastingdeskundigen (NOAB) behartigt de belangen van zo'n 550 administratie- en belastingadvieskantoren die werkzaam zijn in het midden- en kleinbedrijf. NOAB-kantoren bedienen ruim 80.000 ondernemers in Nederland in het kleinbedrijf (tot ongeveer 25 medewerkers). De NOAB-kantoren zijn gezamenlijk marktleider in dit segment. De kantoren worden als geen ander dagelijks bij hun werkzaamheden geconfronteerd met onduidelijke, vaak moeilijk uitvoerbare en overbodige regels. Het kleinbedrijf, veelal zogeheten IB-ondernemers, verdwalen stilaan in het woud aan regelgeving op terreinen zoals vestiging/huisvesting, arbeidsomstandigheden, sociale zekerheid en niet in de laatste plaats op fiscaal terrein.

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Belastingheffing op flexibele arbeid/kleine contracten (A.1)

De talloze regels voor het vestigen van een bedrijf zijn ondoorzichtig en vaak ook tegenstrijdig, met name doordat regels vanuit verschillende overheidsorganen haaks op elkaar staan. Detailhandel, de horeca en de kleine industrie hebben veel last van het pakket aan regels. Dat geldt tevens voor het aangaan van een arbeidsrelatie.

Een voorbeeld is de flexibele arbeidscontracten, die verreweg het meest voorkomen in het kleinbedrijf zoals in de detailhandel en in de horeca. De tijdelijke vaak parttime contracten worden veelal aangeboden aan studenten die naast hun studie ook een bijbaantje hebben. Deze banen zijn belangrijk voor een goed functionerende economie. Het MKB is de banenmotor, die steeds vaker hapert omdat wetgeving geen onderscheid gemaakt tussen bijvoorbeeld werken in deeltijd of voltijd.

Een vereenvoudiging van belastingheffing voor deze 'kleinere' contracten zou kunnen zijn een collectieve eindheffing van de loonbelasting. Hierdoor kan de individualisering van de desbetreffende loonberekeningen tot een minimum beperkt blijven zonder dat de belastinginkomsten teruglopen.

Daarnaast maakt ook de Arbo-wetgeving geen onderscheid, hetgeen betekent dat ondernemers de volledige risico's dragen en met name het kleinbedrijf nauwelijks kan kiezen voor eigen risicodragers. Verder is de arbeidswetgeving dermate

gecompliceerd, dat ondernemers (kleinere werkgevers) grote risico's lopen bij het aangaan van een arbeidsrelatie. Het aangaan van arbeidsrelaties met zijnde vakantiewerkers en studenten in de periode mei tot en met september van enig jaar, losse medewerkers, oproepmedewerkers en seizoenmedewerkers moeten eenvoudig beëindigd kunnen worden en buiten de Wet Verbetering Poortwachter geplaatst worden.

In dit kader biedt het rapport van 1 februari 2005 "Scholieren- en studentenbanen en administratieve lasten" uitgebracht door MKB-Nederland een grondige analyse en concrete voorstellen tot vereenvoudiging. NOAB is het eens met de aanbevelingen uit het rapport.

De talloze regels voor het vestigen van een bedrijf zijn ondoorzichtig en vaak ook tegenstrijdig, met name doordat regels vanuit verschillende overheidsorganen haaks op elkaar staan. Detailhandel, de horeca en de kleine industrie hebben veel last van het pakket aan regels. Dat geldt tevens voor het aangaan van een arbeidsrelatie.

Een voorbeeld is de flexibele arbeidscontracten, die verreweg het meest voorkomen in het kleinbedrijf zoals in de detailhandel en in de horeca. De tijdelijke vaak parttime contracten worden veelal aangeboden aan studenten die naast hun studie ook een bijbaantje hebben. Deze banen zijn belangrijk voor een goed functionerende economie. Het MKB is de banenmotor, die steeds vaker hapert omdat wetgeving geen onderscheid gemaakt tussen bijvoorbeeld werken in deeltijd of voltijd.

Een vereenvoudiging van belastingheffing voor deze 'kleinere' contracten zou kunnen zijn een collectieve eindheffing van de loonbelasting. Hierdoor kan de individualisering van de desbetreffende loonberekeningen tot een minimum beperkt blijven zonder dat de belastinginkomsten teruglopen.

Daarnaast maakt ook de Arbo-wetgeving geen onderscheid, hetgeen betekent dat ondernemers de volledige risico's dragen en met name het kleinbedrijf nauwelijks kan kiezen voor eigen risicodragers. Verder is de arbeidswetgeving dermate gecompliceerd, dat ondernemers (kleinere werkgevers) grote risico's lopen bij het aangaan van een arbeidsrelatie. Het aangaan van arbeidsrelaties met zijnde vakantiewerkers en studenten in de periode mei tot en met september van enig jaar, losse medewerkers, oproepmedewerkers en seizoenmedewerkers moeten eenvoudig beëindigd kunnen worden en buiten de Wet Verbetering Poortwachter geplaatst worden.

In dit kader biedt het rapport van 1 februari 2005 "Scholieren- en studentenbanen en administratieve lasten" uitgebracht door MKB-Nederland een grondige

analyse en concrete voorstellen tot vereenvoudiging. NOAB is het eens met de aanbevelingen uit het rapport.

2 Formaliseren suppletie-aangifte (A.2.3)

In de alledaagse praktijk van het MKB wordt de omzetbelasting over een jaar meestal pas nauwkeurig berekend in een zogenoemde suppletie-aangifte. Deze aangifte, die formeel niet bestaat, wordt gemaakt bij het opstellen van de jaarrekening. Kleine verschillen en correcties (bijvoorbeeld op grond van het BUA) worden hiermee alsnog aangegeven. De last van de periodieke aangifte omzetbelasting, zeker de maandaangiften is groot. Wettelijk kan niet worden volstaan met een schatting, die bijvoorbeeld met de geformaliseerde suppletie-aangifte kan worden verrekend. Natuurlijk moet fraude in deze worden tegengegaan. Dit kan door grenzen te stellen aan de afwijking die de schatting mag vertonen ten opzichte van het feitelijk verschuldigde bedrag. Door het formaliseren van een suppletie-aangifte kan hier ook een termijn voor worden vastgesteld. De corrigerende aangiften omzetbelasting kunnen thans niet digitaal worden aangeleverd. Na formalisering moet dit verder geen probleem meer zijn.

3 BTW

3.1 Schattingsformulieren (SO) (A.3.2)

De administratie- en belastingadvieskantoren vragen doorgaans in het kader van de uitstelregeling voor belastingadviseurs uitstel van inlevering voor de aangiften van een groot deel van hun ondernemende cliënten. Een voorwaarde voor toepassing van die regel is dat voor 1 augustus een schattingsformulier moet worden ingediend. Dat is voor de advieskantoren een lastige opgave. De datum ligt midden in de vakantieperiode. De beroepsorganisaties hebben regelmatig tijdens het BECON-overleg gepleit voor afschaffing van deze regeling. Een éénmalige derving van miljarden aan inkomstenbelasting is aangevoerd om de regeling in stand te houden. Dit argument van de belastingdienst snijdt geen hout, omdat voorlopige aanslagen ook op basis van reeds bekende gegevens kunnen worden opgelegd.

3.2 Voorlopige aanslagen (A.3.3)

Belastingplichtigen ontvangen in de loop van een jaar soms drie voorlopige aanslagen. Dat kan gaan om inkomstenbelasting, ziekenfondswet en vennootschapsbelasting. Het blijft niet bij één aanslag per belastingjaar. Niet zelden moet bezwaar worden gemaakt omdat de Belastingdienst uitgaat van een achterhaalde schatting, of omdat naar aanleiding van binnenkomst van de aangifte over enig jaar een nieuwe voorlopige aanslag over een volgend jaar automatisch

wordt opgelegd. Wanneer het gaat om voorlopige aanslagen is met name de MKB-ondernemer volledig aangewezen op zijn of haar belastingadviseur. Bezwaar maken, motiveren en vooral het blijven monitoren van een bezwaar is tijdrovend. De kosten moeten uiteindelijk worden gedragen door de ondernemers.

3.3 Heffingskortingen (A.3.4)

Een beperking van het aantal heffingskortingen vereenvoudigt de administratieve afhandeling. Heffingskortingen van niet meer dan enkele tientjes op een belastingbedrag van enkele duizenden per jaar hebben slechts symboolwaarde en kunnen worden gemist. Het fiscaal regime kan toe met maximaal drie heffingskortingen, te weten: ouderenkorting, kinderkorting, gedifferentieerd (tot 18 jaar) en een extra korting voor studerende(n) (tot 27 jaar) en een forse woon-werkkorting voor mensen die géén gebruik maken van vervoersmiddelen door de werkgever verstrekt, zoals een auto van de zaak.

4 Te hoge frequentie wijziging regelgeving (A.4)

De fiscale wetgeving is door een grote gedetailleerdheid ingewikkeld, maar vooral ondoorzichtig. De overheid wil teveel regelen. Het is vaak onvoldoende duidelijk of dat wat met een regeling wordt beoogd ook daadwerkelijk wordt bereikt. In een groot aantal zaken kan met behoud van doelstellingen worden volstaan mei; eenvoudige regelgeving. De fiscale regelingen worden extra ingewikkeld en onoverzichtelijk doordat deze frequent en ingrijpend gewijzigd worden. Dat levert extra regeldruk op bij de overheid, de belastingplichtigen en de adviseurs. Door de grote tijdsdruk waaronder de besluitvorming moet plaatsvinden, worden de gevolgen van wijzigingen onvoldoende doordacht. Onduidelijkheid en inconsistentie zijn hiervan het gevolg. Snel ingevoerde regels moeten regelmatig worden “verduidelijkt” door de staatssecretaris of geïnterpreteerd worden door de rechter. De staatssecretaris is door het ondoorzichtige woud aan regelgeving snel geneigd beleidsbesluiten uit te vaardigen. Regelmatig gaat het om een niet bedoeld gevolg van een nieuwe regel te corrigeren.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 Terugdringen van accountantsverklaringen (B.6)

NOAB ageert sinds jaar en dag tegen het eisen van accountantsverklaringen waarvoor geen wettelijke grondslag is. Bij het vragen van een accountantsverklaring

door de overheid- en/of semi-overheidsinstellingen om voor een bepaalde regeling zekerheid over de juistheid van de opgaven te verkrijgen, wordt in de regel een verklaring afgegeven met een beperkte zekerheid. Beperkte zekerheid is géén zekerheid, net zo min als dat een vrouw een beetje zwanger is. De vraag is ook of een regeling en de te verstrekken gegevens van bijvoorbeeld een subsidie-ontvanger wel op redelijke wijze controleerbaar zijn. De kosten van een eventuele accountantscontrole moeten financieel in een redelijke verhouding staan tot het belang en zo'n controle moet maatschappelijk relevant zijn. De accountant mag nimmer volstaan met beperkte zekerheid.

2 Publicatie deponeren jaarstukken in de Staatscourant (B.7)

Een extra last voor ondernemingen zijn de twee verplichtingen voor de ondernemers, namelijk het deponeren van de jaarstukken bij de Kamer van Koophandel (de zogenaamde publicatiestukken) en het plaatsen van een advertentie met de mededeling van deponeren in de Staatscourant. Het deponeren vloeit voort uit de eisen die aan rechtspersonen gesteld worden in het kader van hun inschrijving in het Handelsregister. Aan ondernemingen zonder rechtspersoonlijkheid wordt de eis van deponeren van de jaarstukken trouwens niet gesteld. Het moeten plaatsen van een advertentie in de Staatscourant met de mededeling van deponeren is uit de tijd en moet derhalve worden afgeschaft. Het elektronisch aanleveren van jaarstukken aan de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst, het CBS en dergelijke moet gestandaardiseerd worden en moet in één overheidstransactieportal gerealiseerd worden.

3 WID/MOT (B.8)

De in hoofdzaak cosmetische wetgeving veroorzaakt een zware administratieve last voor belastingadviseurs, accountants en administratiekantoren. Er is sprake van overkill. Identificatie van alle cliënten schiet in het MKB het doel voorbij. De adviseur kent zijn klanten en het eisen van identificatie is een aantasting van de vertrouwenspositie. Idem geldt voor melding van ongebruikelijke transacties. De adviseur, die de rol van vertrouwenspersoon heeft, wordt opsporingsambtenaar. Dat is een voor de adviseur een dubbelrol die hem in een onmogelijke spagaat plaatst.

Bij eventuele meldingen van adviseurs kunnen zij partij zijn in een gerechtelijk vooronderzoek en zelfs als verdachte worden aangemerkt. Er is geen sprake van verschoningsrecht en er bestaan geen duidelijke regels binnen het publieke domein.

4 VAR-verklaring (B.10)

Het probleem waar een freelancer of zelfstandige zonder personeel mee te maken krijgt, is de onzekerheid of hij daadwerkelijk als zelfstandig ondernemer wordt beschouwd door de belastingdienst. Een groot deel van deze onzekerheid lijkt te zijn weggenomen door de nieuwe Verklaring arbeidsrelatie (VAR) die per 1 januari 2005 is ingevoerd. Het is nog niet duidelijk of de nieuwe VAR alle onzekerheid heeft weggenomen. Een VAR wordt in de regel aangevraagd door iemand die kiest voor zelfstandig ondernemerschap. Merk deze personen dan ook direct aan als ondernemer, zodat de VAR-verklaring overbodig wordt.

HET DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

De per 1 januari 2006 in te voeren heffing van loonbelasting en premies werknemersverzekeringen bij één instantie moet leiden tot een verlichting van de administratieve last. Een verdere verlichting kan worden bereikt door een vereenvoudiging van de bepaling van de grondslag voor de loonbelasting. Het vergaand vereenvoudigen van de talloze gedetailleerde regeltjes in de huidige Wet op de loonbelasting is pas werkelijk een bijdrage tot het terugdringen van de administratieve last.

Een opsomming van regels

- Begrip (fictieve) dienstbetrekking
- Maaltijdenregeling
- Reiskosten woon- werkverkeer, fietsregeling, openbaar vervoer
- Vrijstellingen bij jubilea
- Personeelsfeesten
- Telefoonkostenvergoedingen
- Vrije vergoedingen en verstrekkingen en uitzonderingen daarop
- Parkeergelegenheid bij werkplek
- Kinderopvang

Al deze regels zijn te gedetailleerd. Dat kan eenvoudiger, al zal dat een zekere vergroving tot gevolg hebben. Een vereenvoudiging hoeft niet te leiden tot een verliesverlies situatie.

1 Afschaffen gebruikelijke loonregeling (C.11.4)

Een volstrekt overbodige en hinderlijke regeling voor het gebruikelijk loon van de werknemer/aanmerkelijk belanghouder (art. 12a Wet LB) moet worden afgeschaft.

2 Privé-gebruik auto (C.11.6)

In 2006 gaat het voordeel wegens privé-gebruik van een door de werkgever ter beschikking gestelde personenauto deel uitmaken van de grondslag voor de loonbelasting. Dat levert een forse verzwarende op van de uitvoeringslasten voor de werkgever.

3 Meldingen in het kader van het in dienst hebben van personeel: één platform (C.12)

Het feit dat informatie moet worden verstrekt wanneer sprake is van personeel, personeelmutaties en ziekteverzuim is noodzakelijk. Alle personeelsgegevens bij één centraal punt te melden draagt bij tot een vermindering van de administratieve last. Binnen zo'n overheidsportal kan iedere overheidsorganisatie die deze informatie nodig heeft, terecht bij dit ene punt. Het voordeel voor de werkgever is dat hij slechts één keer de informatie hoeft te verstrekken.

De overheid zal veel meer moeten investeren in goede ICT-oplossingen en vooral moeten sturen op standaarden. Gegevens worden nu op tal van plaatsen gedeponereerd. Juist dat brengen van gegevens kost tijd, dus geld. Ook de communicatie met de verschillende diensten is moeizaam. Dit laatste kan simpel verbeterd worden door gebruik te maken van e-mail met een ontvangstbevestiging. Dit laatste bespaart veel tijd in het monitoren in de verwerking van aangeleverde gegevens, zoals bijvoorbeeld een bezwaarschrift naar de belastingdienst toe.

Position paper van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 Knelpunten WID/MOT (B.8)

1.1 Knelpunten WID

De NOB onderkent dat de WID een zware administratielast met zich brengt. Door de rule-based benadering dient iedere cli nt geïdentificeerd te worden, terwijl in

nagenoeg alle gevallen geen sprake zal zijn van witwassen en de identificatie dan ook geen bijdrage zal leveren aan het bestrijden van witwassen.

De NOB vraagt tevens aandacht voor de volgende knelpunten bij de naleving van de WID:

De verplichting om de cli nt te identificeren voordat de dienst wordt verleend. Met name bij spoedeisende dienstverlening is dit in de praktijk onuitvoerbaar. Identificatie van buitenlandse rechtspersonen. In de praktijk is dit vaak nagenoeg onmogelijk, omdat men in het buitenland niet wil meewerken aan een identificatie conform de WID, het niet mogelijk is in het buitenland voor de WID bruikbare identificatiedocumenten te verkrijgen en het vaak niet doenlijk is natuurlijke personen (vertegenwoordigers van de rechtspersonen) in het buitenland in persoon te identificeren.

1.2 Knelpunten Wet MOT

Ook t.a.v. de Wet MOT herkent de NOB de geformuleerde knelpunten. Door zeer onduidelijke wetgeving loopt de belastingadviseur het risico ofwel een economische delict te plegen ofwel zijn geheimhoudingsplicht te schenden met alle mogelijke consequenties van dien.

De NOB pleit voor heldere wetgeving, die doel en strekking van de wet uitdrukt, namelijk voorkomen dat de beroepsbeoefenaar wordt betrokken bij witwassen of het financieren van terrorisme. Oprekking van doel en strekking door een te extensieve interpretatie van de wet brengt het gevaar mee dat de beroepsbeoefenaar dienst gaat doen als opsporingsambtenaar.

2 Knelpunten artikel 8b Wet op de vennootschapsbelasting 1969 (documentatie-verplichting)

De NOB verwijst naar haar commentaar van 24 oktober 2001 op het wetsvoorstel Wijzigingen van belastingwetten c.a. (Belastingplan 2002 II -Economische infrastructuur) waarin art. 8b Wet Vpb 1969 was opgenomen. In principe staan alle punten nog open, maar voor het bedrijfsleven zijn met name de volgende punten belangrijk

1. In art. 8b Wet Vpb 1969 wordt de mate van gelieerdheid niet nader ingevuld. De NOB vreest dat dit in de praktijk tot oeverloze discussies gaat leiden. De NOB acht dit ongewenst en zou graag meer duidelijkheid op dit punt in de wet of anders toch ten minste in de toelichting zien.

2. In art. 8b, derde lid, Wet Vpb 1969 is bepaald dat de bedoelde lichamen in hun administratie gegevens opnemen (1) waaruit blijkt op welke wijze de verrekenprijzen tot stand zijn gekomen en (2) waaruit kan worden opgemaakt of er met betrekking tot de totstandgekomen verrekenprijzen sprake is van voorwaarden die in het economische verkeer door onafhankelijke partijen zouden zijn overeengekomen. Hieromtrent verneemt de NOB graag (duidelijker dan tot op heden is gedaan) de aard van de te overleggen documentatie. Wat moet er nu precies worden overgelegd? Wat zijn de minimale vereisten waaraan de documentatie moet voldoen wil er geen sprake zijn van het “duidelijk in gebreke blijven” van de belastingplichtige op het punt van het administratieve voorschrift van art. 8b, derde lid, Wet Vpb 1969? Moeten bijvoorbeeld aanwezig zijn:
- omschrijving van de ondernemingactiviteiten van de belastingplichtige;
 - juridische structuur waaruit de relatie tussen de gelieerde partijen blijkt
 - de verwijzing naar alle intercompany-overeenkomsten;
 - een beschrijving van de transferpricing methode en een uitleg waarom voor een bepaalde methode gekozen is;
 - een beschrijving van de intercompany-transacties;
 - de interne (financiële) gegevens die de belastingplichtige heeft gebruikt om die intercompanytransacties te analyseren;
 - een beschrijving van de vergelijkbare ondernemingen en vergelijkbare transacties (comparables);
 - beschrijving van hoe de comparables zijn geselecteerd en op welke wijze vergelijkbaarheid is geëvalueerd;
 - een uitleg van de wijze waarop de economische analyse heeft plaatsgevonden;
 - berekening van een rage van prijzen?

Een en ander is ook relevant voor de uit art. 52 AWR voortvloeiende bewaarplicht van administratieve gegevens.

De Memorie van Toelichting bij het wetsvoorstel stelt in dit kader dat een belastingplichtige op basis van de invulling van de relevante factoren zijn keuze van de verrekenprijsmethode dient te kunnen onderbouwen. Dit veronderstelt een behoorlijke kennis bij de belastingplichtige op het gebied van transferpricing (op het moment van het aangaan van de transactie; zie hierna). Meer toelichting van wat nu wel en niet relevante factoren zijn is wenselijk.

Wanneer is er sprake van het duidelijk in gebreke blijven van de belastingplichtige? Dit kan naar de mening van de NOB pas beoordeeld worden op het moment dat het voor een ieder duidelijk is wat de documentatieverplichting precies inhoudt (zie hiervoor).

3. Wanneer dient bovengenoemde documentatie aanwezig te zijn? De wettekst en de Memorie van Toelichting geven aan dat de gegevens in de administratie moeten worden opgenomen en dat art. 52, derde lid, AWR geldt. De documentatie hoort tot de administratie van de belastingplichtige; de eis van art. 52, eerste lid, AWR is dat de daar vermelde bescheiden op zodanige wijze bewaard worden dat daaruit te allen tijde hun rechten en verplichtingen blijken alsmede de voor de heffing van belasting overigens van belang zijnde gegevens duidelijk blijken. Wil dat zeggen dat de documentatie aanwezig moet zijn zodra de intercompany-transacties plaats gaan vinden? Dit zou veronderstellen dat de belastingplichtige op dat moment al de gegevens moet kunnen overleggen waaruit blijkt hoe de verrekenprijzen onder arms-length-voorwaarden tot stand zijn gekomen (de twee voorwaarden van het derde lid). Mocht dit de bedoeling zijn dan gaat dat zeer ver. Of is het de bedoeling dat de documentatie over een bepaald jaar aanwezig is op hetzelfde moment dat de aangifte vennootschapsbelasting wordt ingediend (contemporaneous documentation requirement)?

Over het moment waarop de documentatie aanwezig moet zijn zou meer duidelijkheid gewenst zijn. Daarnaast is van belang of de belastingplichtige nog een redelijke termijn gegund wordt waarbinnen de documentatie aan de fiscus ter beschikking kan worden gesteld. Een termijn van 30 of 60 dagen is gangbaar in een aantal jurisdicties. Frankrijk kent bijvoorbeeld een termijn van maximaal 60 dagen vanaf het verzoek van de fiscus, België een termijn van 30 dagen vanaf verzoek, Canada drie maanden en de Verenigde Staten van Amerika 30 dagen.

De NOB vraagt zich met andere woorden af of er een onderscheid komt tussen het moment waarop de documentatie samengesteld moet worden door de belastingplichtige en het moment waarop de documentatie daadwerkelijk ter beschikking dient te worden gesteld aan de fiscus.

Voorts verwijst de NOB naar het artikel van Drs. H.A. Vollebregt, Transfer pricing in het Weekblad Fiscaal Recht van 12 januari 2005. Voor het bedrijfsleven zijn met name de onderdelen 4.2, hoe kan een onderneming het arm's length principe aantonen zonder een vergelijkbaarheidsanalyse (zonder benchmarking) en 4.4 welke specificatie moet bij de aangifte vennootschapsbelasting?, van belang. Het is voorts zinvol indien de fiscus bij Transfer Pricing correcties in een vroeg stadium aangeeft in relatie tot welk land wordt gecorrigeerd. Nu beperkt de fiscus zich vaak bij boekenonderzoeken tot de uitlating dat dit niet hun zaak is en de onderneming maar zelf moet uitzoeken in welk land een onderlinge overlegprocedure wordt opgestart. Dit is ongewenst en niet ten faveure van het Nederlandse bedrijfsleven. In de uitvoering van art. 8b Vpb zijn er wel nog moeilijkheden te verwachten, gezien

de praktische onzekerheid die de toepassing van art. 8b Vpb met zich brengt. In het kader van lastenverlichting kan overwogen een vrijstelling van art. 8b Vpb/ documentatie verplichting in te voeren voor “kleine ondernemingen”. Bijvoorbeeld Engeland en Portugal (een omzetrempel bedrag van EUR 3 miljoen) kennen al een dergelijke regeling.

Position paper Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Belastingheffing op flexibele arbeid/kleine contracten (A.1)

De Nederlandse Federatie van Belastingadviseurs (NFB) onderschrijft de genoemde problemen. In 2003 heeft de NFB zelf al voorstellen gedaan om voor kleine banen de administratieve lasten te beperken. Wij onderscheiden daarbij twee soorten kleine banen. Aan de ene kant de banen van scholieren en studenten die als hoofdtak hun opleiding hebben, aan de andere kant de nevenbanen van personen die een volledige functie hebben, maar daarnaast bijvoorbeeld nog een aantal uren lesgeven.

De problematiek wordt overigens niet hoofdzakelijk opgeroepen door de fiscale behandeling van kleine banen. Een groot deel van de problemen wordt veroorzaakt door het UWV. Het probleem is niet op te lossen zonder naar zowel de fiscaliteit als de werknemersverzekeringen te kijken. Bij de werknemersverzekeringen gaat het bij beide soorten kleine banen om minimale premiebedragen waaruit ook niet of nauwelijks (extra)rechten voortkomen voor de betrokken werknemer. Het onderzoek van EIM laat dat wat betreft de scholieren en studenten goed zien.

In feite is hier sprake van een soort ‘omgekeerde solidariteit’ in die zin dat de kosten van premieheffen en registreren van werknemers met kleine banen niet worden gedekt door de premies die zij opbrengen. De andere werknemers – met hun gewone dienstbetrekkingen – betalen dus om dit mogelijk te maken. Dit tezamen met het feit dat kleine banen eigenlijk ook geen uitkeringsrechten opleveren, lijkt de conclusie te rechtvaardigen om de verzekeringsplicht en de belastingheffing voor kleine banen drastisch te wijzigen.

Daarbij is te denken aan het eventueel verzekerd houden van jongeren zonder premieheffing voor hen. Voor nevenbanen lijkt het uitsluiten van sociale zekerheidsrechten meer voor de hand te liggen.

2 BTW (A.2)

De frequentie van de BTW-aangiften is bij vier per jaar niet te groot voor kleine ondernemers.

Grotere intervallen kunnen leiden tot grotere bedragen af te dragen belasting, die een probleem kunnen gaan vormen bij de invordering. Schattingen kunnen een probleem zijn bij wisselende omzetten. Een ander voordeel is dat zo in elk geval eens per kwartaal de administratie bijgewerkt wordt.

De factuurvereisten vormen wel een groot probleem voor kleine ondernemers. Dit omdat ondernemers ook veel inkopen doen bij andere detaillisten. De kleine horeca koopt bijvoorbeeld regelmatig bij supermarkten of kleine groentenhandelaren of slagerijen. In die gevallen voldoet de factuur vaak niet aan de vereisten, hetgeen tot een voor de ondernemer onbegrijpelijk beperking van de aftrek van voorbelasting leidt.

Het lijkt ons ook voor de fiscus een belangrijke tijdsbesparing de teruggaven te controleren aan de hand van grootboekkaarten. Nadere controle van de inkoopfacturen zal hier en daar noodzakelijk blijven.

Het bestaan van twee tarieven is overigens ook een probleem voor veel ondernemers. Het berekenen van de juiste omzetcijfers voor hoog en laag is lastig. Een soortgelijke situatie doet zich voor bij deels vrijgestelde en deels belaste prestaties.

De idee van een trapsgewijze drempel voor BTW-correcties aan de hand van het aantal personeelsleden lijkt aardig, maar kan ook snel tot grote willekeur leiden. Tegenbewijs zou daarom mogelijk moeten zijn.

3 Inefficiënties in de belastingheffing (A.3)

3.1 *Wijzigingen in VT's en VA's*

Een belangrijk probleem op dit moment is de verplichting om wijzigingen in de VT via een formulier aan te vragen. Dit kan nog niet digitaal. Brieven ter correctie accepteert de belastingdienst niet. Dit leidt tot een zeer arbeidsintensieve klus voor de adviseurs en dus tot kosten voor de belastingplichtige. Ondernemers zullen niet vaak een VT hebben dus voor ondernemers is het probleem niet zo groot, omdat de VA wel via een brief gecorrigeerd kan worden.

Het is wenselijk dat de cijfers waarop VT's en VA's zijn gebaseerd, digitaal beschikbaar zijn, zodat via een wijziging op enkele punten een verzoek om aanpassing kan worden ingediend. Dit is overigens gemakkelijker gezegd dan gedaan, getuige de lange tijd die digitalisering vergt.

3.2 Heffingskortingen (A.3.4)

Wellicht is het zinvol de voorlopige teruggaaf heffingskortingen te beperken tot een beperkt aantal heffingskortingen om zo te voorkomen dat dat later gecorrigeerd wordt. In de praktijk komt het nogal eens voor dat belastingplichtigen een te hoge voorlopige teruggaaf vragen met alle gevolgen van dien. Misschien is het een suggestie om slechts met de algemene heffingskorting bij een voorlopige teruggaaf rekening te houden en bij de definitieve aanslagregeling ook de andere heffingskortingen te betrekken.

4 Te hoge frequenties wijziging regelgeving (A.4)

Dit probleem is zeer herkenbaar. Het leidt tot aanpassingen in de loop van het jaar. Soms gaat dat soepel, soms vergt het veel van ondernemer en adviseur. Het leidt bijna altijd tot kostenverhogingen. Vaak is het voor de ondernemer niet erg te volgen waarom de wijziging plaatsvindt.

Nu veel gedigitaliseerd wordt zijn aanpassingen soms oorzaak van kostenverhoging. Het idee van een minimumtermijn om bedrijven de kans te geven veranderingen door te voeren is niet genoeg. Een drastische beperking van het aantal wijzigingen is noodzakelijk. Dat kan deels bereikt worden door wijzigingen alleen bij de aanvang van een jaar toe te staan.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 IFRS-regelgeving/Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (B.5)

De meeste MKB en familiebedrijven hebben inderdaad geen behoefte aan verslaglegging volgens complexe IFRS regels. Voor veel kleine bedrijven voldoet een eenvoudige winst- en verliesrekening en balans, conform de verlangens van de belastingdienst. Voldoen aan de fiscale verplichtingen is vaak dan ook de enige reden waarom de ondernemer een administratie voert.

In dit onderdeel zou wellicht ook nog eens kritisch gekeken kunnen worden naar nut en noodzaak van accountantsverklaringen, zoals bijvoorbeeld de samenstellingsverklaring.

2 Accountantsverklaring (B.6)

Een goede doorlichting en herwaardering van accountantsverklaringen lijkt inderdaad zinvol om een eind te maken aan overbodige accountantsverklaringen. Voorzover geen sprake is van daadwerkelijke accountantscontrole voor de jaarrekening kunnen verklaringen in verband met bijvoorbeeld subsidies wellicht ook door andere adviseurs gegeven worden. Voor kleine ondernemers zou het alles een stuk eenvoudiger maken als daar wordt aangesloten bij de fiscale winstberekening en bijvoorbeeld de aanslag inkomstenbelasting. Het verstrekken van al bekende gegevens in een verklaring, zoals bijvoorbeeld een verloond bedrag voor een ID baan subsidie zou niet nodig moeten zijn. Gemeenten en centrale overheid/belastingdienst moeten daarin kunnen samenwerken.

3 Publicatie deponeren jaarstukken in de Staatscourant (B.7)

De publicatieplicht voor kleine BV's is een bron van ergernis, die nog wordt vergroot door de rekening voor het publiceren van de Staatscourant. Een digitale oplossing hiervan zou in elk geval tot het vervallen van die kosten moeten leiden.

Het nut van deze verplichting is in de ogen van de ondernemer inderdaad nihil, maar dat gaat verder. Ook instellingen als de Kamer van Koophandel en de bedrijfsschappen kunnen zich niet in een grote populariteit bij ondernemers verheugen. Ieder vraagt een bijdrage, de ondernemer vraagt zich bij die bijdragen af wat hij ervoor terug krijgt.

Het zou goed zijn om de toegevoegde waarde van die instellingen eens goed in kaart te brengen en daarbij de ervaringen van ondernemers mee te wegen. Aanwezig nut dat de heffingen rechtvaardigt, kan dan beter voor het voetlicht gebracht worden, het ontbreken van nut zou moeten leiden tot het opheffen van dergelijke instellingen. Een ergernispunt voor de ondernemers is ook het verschil in heffing van de Kamer van Koophandel voor een eenmanszaak en een kleine BV.

4 WID/Wet MOT/Wet BIBOB (B.8)

De knelpunten zijn zeer herkenbaar. Er is een duidelijk verschil in interpretatie van de regels rond WID en MOT tussen de toezichthouder en de organisaties van belastingadviseurs en accountants. Het gehele terrein is nog onduidelijk. Het BFT legt zeer extensief uit, de adviseurs minder. Ook bestaan er verschillen tussen verschillende beroepsuitoefenaars bij gelijke werkzaamheden die op grond van de richtlijn niet zouden moeten voorkomen.

Uniformering van de regels en meer gerichte regels zouden de situatie wellicht kunnen verbeteren, maar het maken daarvan lijkt bijzonder ingewikkeld.

5 Wet toezicht Accountantsorganisaties (B.9)

In het publiekrechtelijk geregelde accountantsberoep zijn meer dan 12.000 accountants verenigd. Veel van die accountants doen werkzaamheden die eigenlijk met die publiekrechtelijke taak weinig van doen hebben. De vermenging van controle- en adviestaken geeft een onduidelijke situatie: is de accountant bezig voor het maatschappelijk verkeer of voor de ondernemer. In het eerste geval dient hij onafhankelijk zijn, in het tweede geval lukt dat niet. Het scheiden van deze twee taken lijkt dan ook een goede zaak, die er toe zou kunnen leiden dat adviserende accountants niet langer in een publiekrechtelijk geregeld beroep actief zijn en daardoor geen beschermde positie meer hebben in vergelijking met andere adviseurs in het MKB.

6 Wetgeving t.a.v. freelancers en zelfstandigen zonder personeel (B.10)

De NFB bepleit het ruim mogelijk maken van als ondernemer opereren. Het beste zou zijn dit gewoon ruimer op te vatten en daarmee het steeds belastender geheel van VAR-verklaringen vragen te stoppen. Dat zou ondernemerschap stimuleren in plaats van tegenhouden. Wil men de VAR houden, dan moet het opgelost worden door ruimere mogelijkheden voor een VAR-WUO die een langere geldigheid heeft, ook bij een starter. Als bepaald wordt dat voor werkzaamheden waarbij gebruik wordt gemaakt van de VAR nooit recht kan bestaan op sociale voorzieningen, lijkt ook de kant van de opdrachtnemer geregeld. Om teruggaan bij grotere risico's tegen te gaan en de kosten daarvan beheersbaar te houden, zou overwogen kunnen worden om een opbouw in rechten in te voeren, of slechts basisvoorzieningen te bieden waarboven men zelf het meerdere regelt. Zelfstandigen zonder personeel die behandeld willen worden als werknemer, moeten een baan zoeken.

In de praktijk is de VAR een belangrijke hinderpaal geworden bij ondernemen. Opdrachtgevers vragen ook voor heel kleine klussen vaak om zo'n verklaring, zij zijn beducht voor het standpunt van het UWV. De vraag rijst of de ontwikkelingen rond de ZZP-ers niet een aanwijzing zijn voor een te ver doorgevoerde druk van sociale lasten en andere werknemersregelingen die werkgevers en werknemers ontlopen via een zelfstandig ondernemerschap.

HET DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

1 Loonbelasting/loonadministratie (C.11)

De knelpunten zijn bekend. Het fictief loon voor DGA's lijkt na de afschaffing van de WAZ overbodig. Het is een belastende regeling die de praktijk niet naar de letter uitvoert.

Een forse verzwaring in de loonbelasting en sociale zekerheid voor kleine ondernemers is de invoering van een maandelijks elektronische aangifte in 2006. Het zal dan ook verplicht worden om voor een medewerker die aan de slag gaat, die aan te melden.

Een goede oplossing in dit gebied is wellicht toch een loonsomheffing. De NFB zal daarover graag mee denken.

2 Meldingen in het kader van het in dienst hebben van personeel (C.12)

Het doen van vrijwel identieke meldingen beperkt zich helaas niet tot verschillende instanties die zouden kunnen samenwerken, maar komt ook voor binnen het UWV. Bijvoorbeeld bij werknemers die een WAO uitkering combineren met een deeltijd dienstbetrekking.

Het privatiseren van de ziektewet heeft wellicht in de sfeer van de administratieve lasten op centraal niveau voor een verlichting gezorgd, maar zeker niet in de ondernemingen. We hebben meldingen aan Arbodienst, ziekengeldverzekeraars, reïntegratiediensten en ook nog in een aantal gevallen aan het UWV. Dat geldt niet alleen bij ziektegevallen, maar natuurlijk ook bij indiensttreden en uit dienst gaan. Samenwerking tussen UWV en belastingdienst zal dus ook maar een beperkt effect hebben voor de ondernemingen door alle meldingen die aan andere instanties gedaan moeten worden.

De communicatie rondom het project Walvis is onvoldoende. Het project is te onbekend en ondernemers weten er niets van.

3 Wet Arbeid en Zorg (C.13)

De opmerkingen in dit onderdeel onderschrijft de NFB volledig. Het invoeren van een MKB-toets zou er wellicht toe kunnen leiden, dat de regels niet al bij de invoering voor kleine bedrijven onuitvoerbaar zijn vanwege de geringe mogelijkheid van vervanging in kleine bedrijven.

Dit gaat overigens ook verder dan arbeid en zorg, ook het recht op parttime werken en allerlei regels over arbeidstijden maken het soms erg lastig voor kleine ondernemers om aan de wet te voldoen en toch hun bedrijf goed te organiseren. Veel kleine ondernemers hebben daarom geen personeel.

4 Premieberekeningen bedrijfspensioenfondsen (C.14)

Uniformiteit van grondslagen zou een verbetering zijn. Ook zou bekeken moeten worden of kleine en/of tijdelijke dienstbetrekkingen altijd moeten worden opgenomen in het pensioenfonds, zodat niet na 30 jaar bewaren van een pensioenrecht de aankondiging komt dat recht bestaat op € 1,14 per jaar ouderdomspensioen uit een vakantiebaan van lang geleden. Regels van afkoop zouden daarom misschien ook versoepeld moeten worden.

Het invoeren van pensioenregister – mits dat geen onmogelijke bureaucratische instelling wordt – zou kunnen helpen om zaken efficiënter en overzichtelijker bij te houden. Ook voor de premiebetalers kan er dan een beter overzicht worden gegeven van hun rechten en eventuele pensioentekorten.

5 Eerste dagsmeldingen (C.15)

Voor ondernemingen die veel mutaties te melden hebben, zou inderdaad een wekelijkse in plaats van dagelijkse verplichting een oplossing kunnen bieden. Voor het MKB is het eigenlijk ook nodig om niet strak de hand te houden aan het gemeld hebben voor een medewerker start. Geef daarvoor even tijd, bijvoorbeeld voor de eerste opgave zoals die in 2006 gaat gelden.

Overige zaken

- De positie van de parttime ondernemer is slecht geregeld. Die heeft eigenlijk geen recht op ondernemersfaciliteiten. Dit werkt indirect discriminerend naar vrouwen, die een parttime ondernemerschap combineren met zorgtaken.
- Verder is er sprake van leeftijdsdiscriminatie voor ondernemers boven de 65 met betrekking tot de ondernemersfaciliteiten, wat vreemd aandoet als de overheid wil stimuleren dat langer gewerkt wordt.
- Op het ministerie van EZ is men bezig met een overheidsportal. Dit moet het voldoen aan informatieverplichtingen vereenvoudigen. Het zou zinnig zijn om niet alle bestaande regels te digitaliseren, maar die eerst aan een toets op nut en noodzaak te onderwerpen. Indien dat niet gebeurt, lopen wij het risico

straks te moeten voldoen aan regels die niet zinnig zijn, maar omdat het zo gemakkelijk is gemaakt, niet worden afgeschaft.

Position paper van de Nederlandse Vereniging van Banken

1 Inleiding

In dit document richt de NVB zich op de regels voor het ondernemerschap waarbij vooral de aandacht uitgaat naar de integriteitswetgeving zoals de WID en de Wet MOT. Reden voor deze beperking is niet zozeer dat banken van de regeldruk op andere terreinen zoals het fiscale domein of het domein van de regelgeving voor werkgevers geen last hebben. De andere vertegenwoordigende organisaties hebben de knelpunten op deze terreinen al in de Ronde Tafelbijeenkomst krachtig voor het voetlicht gebracht. Door in deze bijdrage het accent te leggen op de integriteitswetgeving wil de NVB voorkomen dat deze belangrijke veroorzaker van administratieve lasten en nalevingkosten aan de aandacht ontsnapt.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP

1 WID/Wet MOT/Wet BIBOB

1.1 Algemene observaties

Voor de financiële instellingen geldt dat een aanzienlijk deel van de financieel-administratieve regeldruk veroorzaakt wordt doordat de overheid bedrijven taken oplegt die niet noodzakelijkerwijs onderdeel zijn van de eigen bedrijfsvoering, maar die nu eenmaal voor bedrijven makkelijker uitvoerbaar zijn dan voor de overheid. Voorbeelden hiervan zijn de sanctie wetgeving, de Wet MOT, de renterenseignering maar ook de bevragingen in het kader van het strafrechtelijk onderzoek. In bijna alle gevallen wentelt de overheid de kosten die met dergelijke meewerkverplichtingen samenhangen af op het bedrijfsleven met als gevolg dat de maatschappelijke kosten die verbonden zijn aan dergelijke regels, onvoldoende zichtbaar zijn. Een voorbeeld van dit afwentelen van problemen is de weigering van het Ministerie van Financiën aanvragers van een sofi-nummer te toetsen aan de EU-terroristenlijst, omdat dit het administratieve systeem te zeer zou belasten, maar ditzelfde ministerie wel van banken eist dat deze hun transacties en klanten voortdurend aan die EU-terroristenlijst toetsen. Deze verplichting beïnvloedt de primaire betalingsprocessen van de banken en leidt tot omvangrijke investeringen in systemen.

Een andere oorzaak voor de financieel-administratieve regeldruk is de wijze waarop de toezichthouder haar toezicht uitoefent. De huidige invulling van de taken en verantwoordelijkheden van de toezichthouders leidt er toe dat financiële instellingen verplicht zijn op een bepaalde wijze hun bedrijfsvoering in te richten en hun administratieve organisatie zodanig te structureren dat ook aantoonbaar is dat zij aan de verplichtingen hebben voldaan. Door de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid is eind 2004 het rapport ‘Bewijzen van goede dienstverlening’ uitgebracht over het toezicht in de zorg. De bevindingen van de WRR binnen de zorgsector komen in hoge mate overeen met de ervaringen van de banken. De Raad constateert:

“Het bestuur kan niet zonder toezicht, maar een teveel aan toezicht ondermijnt het bestuur. De balans dreigt nu te zeer naar de kant van het toezicht door te slaan. Uiteraard moet meer ruimte voor uitvoering hand in hand gaan met gericht toezicht, opdat er kan worden toegezien dat die ruimte naar behoren wordt gebruikt. Maar langzamerhand ziet het ernaar uit dat toezicht een doel op zichzelf is geworden in plaats van een middel om betrokkenen aan te zetten tot het bieden van doelmatige en kwalitatief hoogwaardige diensten. Toezichthouders worden bedolven onder overspannen verwachtingen waaraan zij niet naar behoren kunnen voldoen. De teleurstelling zit als het ware ingebakken in de omvangrijke opdracht van de toezichthouder. De aandacht wordt bovendien eenzijdig gericht op het falen van de onder toezicht gestelde en zelden of nooit op degenen die excellent presteren. Bij het afleggen van verantwoording is het niet anders. De verantwoordingsplicht wordt een doel op zichzelf. Afrekenen staat centraal en de bureaucratiserende en juridiserende gevolgen zijn voelbaar en merkbaar bij de professionals, die veel moeten registreren. De scheiding van posities en het denken in termen van prestaties en contracten betekent bovendien dat de verantwoording in hoofdzaak achteraf plaatsvindt over vastgelegde normen. Het risico is groot dat niet de inhoud maar het voldoen aan de procedure leidend wordt.”

Eén en ander leidt er toe dat de toezichthouder de ‘risk based’ regelgeving ‘rule based’ toetst. In de praktijk kan dit betekenen dat bedrijven, om geen risico te lopen, terugvallen op een ‘rule based’ benadering (‘Better safe than sorry’). Juist deze aspecten maken dat de financieel-administratieve kosten sterk stijgen.

Voor wat betreft de banken geldt dat de WID, de Wet MOT en de Wet BIBOB belangrijke wetten zijn. De Wet BIBOB is een wet die vooral gemeenten instrumenten biedt om bedrijven na te trekken. Voor de financiële instellingen heeft deze regelgeving tot gevolg dat zij, als aanbieder van financiële diensten aan gemeenten, geconfronteerd worden met uitgebreide vragenlijsten die zij moeten

invullen. Een besparing is op dit punt te bereiken als banken korthedshalve kunnen verwijzen naar het feit dat zij over een vergunning beschikken en onder adequaat toezicht staan. De WID en de Wet MOT zijn belangrijk voor de identiteitvaststelling van de cliënt en het tegengaan van het witwassen. De NVB wenst echter op te merken dat het alleen noemen van de WID, de Wet MOT en de Wet BIBOB te beperkt is. Juist de implementatie van de derde Anti Money Laundering-richtlijn (AML) zal de nalevingskosten danig doen stijgen. Ook kunnen nog worden genoemd de financiële toezichtwetten die tot stijging van de lasten zullen leiden. Het is dan ook de integriteitswetgeving in zijn volle omvang die een belangrijk deel van de financieel-administratieve regeldruk veroorzaakt.

1.2 Concrete voorstellen tot het wegnemen van hinderlijke regels

1.2.1 Kopie paspoort

Artikel 52a AWR verplicht administratieplichtigen in het kader van de (rente- en saldo)renseignering een afschrift van het identificatiedocument in de administratie op te nemen. In de praktijk blijkt dat de toezichthouder verwacht dat financiële instellingen beschikken over een papieren kopie van het identificatiedocument van elke klant. Tevens dient de instelling aan te tekenen wie de verificatie van het identificatiedocument heeft uitgevoerd en op welke datum. De WID, die een algemene regeling geeft voor de identificatie in het geval van dienstverlening door financiële dienstverleners, kent deze verplichting echter niet. Ook de Europese spaarrente richtlijn verplicht niet tot het maken van een kopie van het paspoort. Het in een toenemende gedigitaliseerde wereld bewaren van een papieren kopie die ook nog eens toegankelijk moet zijn, levert een grote fysieke en financiële inspanning. Bedacht moet worden dat Nederland circa 41 miljoen rekeninghouders kent (vele personen hebben meerdere rekeningen bij verschillende banken), wat betekent dat financiële instellingen ook vele miljoenen kopieën van paspoorten moeten bewaren. Al deze inspanningen dienen geen duidelijk doel. Voor wat betreft de financiële dienstverlening gaat het immers om de identificatie zelf. De kopie van het identiteitsbewijs is, zelfs als in een later stadium blijkt dat sprake was van een vervalsing, nutteloos, omdat de foto als zodanig voor opsporingsonderzoek geen toegevoegde waarde heeft. Naar de mening van de NVB is het moment aangebroken om te komen tot een éénduidige regeling voor de identificatie van cliënten van financiële instellingen. Dit moet een op de WID gebaseerde regeling zijn, die uitgaat van het feit dat financiële instellingen werken met elektronische dossiers en waarbij de eis van het kopie paspoort wordt losgelaten.

1.2.2 Afgeleide identificatie

In toenemende mate is in de bancaire relatie geen sprake meer van een direct contact met de cliënt. Een voorbeeld hiervan is het elektronisch bankieren. Om het elektronisch bankieren mogelijk te maken is afgeleide identificatie noodzakelijk. Ingeval van afgeleide identificatie vertrouwt de financiële instelling op de identificatie inspanningen van de vorige financiële instelling in de keten. Op deze wijze wordt voorkomen dat elke financiële instelling in de keten alle handelingen voor wat betreft de identificatie moet herhalen. Met het oog op het strikte toezicht op financiële instellingen in Nederland, Europa en een groot aantal andere westerse landen is dit vertrouwen op de voorgaande ketenpartner terecht. Het uitgangspunt voor de overheid in het kader van identificatie moet dan ook zijn dat financiële instellingen mogen vertrouwen op de eerder uitgevoerde identificatie door andere financiële instellingen. In strijd hiermee kiest de overheid in het consultatiedocument WID ervoor de mogelijkheden voor afgeleide identificatie te verminderen door ook bij afgeleide identificatie een kopie van het paspoort verplicht te stellen.

1.2.3 Gewaarmerkt uittreksel Kamer van Koophandel

De NVB is blij te constateren dat de overheid in het consultatiedocument WID voorstelt de WID zodanig te wijzigen dat niet langer alleen door middel van een gewaarmerkt uittreksel van het register van de Kamer van Koophandel en Fabrieken de identiteit van een Nederlandse rechtspersoon dan wel een buitenlandse rechtspersoon die in Nederland is gevestigd, kan worden vastgesteld. In de toekomst volstaat ook een elektronisch uittreksel. Wat de opstellers van dit consultatiedocument precies met de term ‘elektronisch uittreksel’ bedoelen, wordt noch in de wetstekst noch in de memorie van toelichting aangegeven. De NVB gaat er van uit dat met een elektronisch uittreksel de opstellers doelen op de geïmporteerde en elektronisch opgeslagen informatie dan wel op de afdruk die de bankmedewerker maakt van het ‘online’ beschikbare elektronische register van de Kamer van Koophandel. Belangrijk is dat de financiële instelling niet verplicht is om een ‘elektronisch’ gewaarmerkt uittreksel op te slaan. Dit gaat immers gepaard met hoge kosten. Doel is de identificatie. Als een bankmedewerker dit zelf online controleert bij de Kamer van Koophandel, dient dit voldoende te zijn.

1.2.4 Ultimate Beneficiary Owner (UBO)

Volgens de (nog in voorbereiding zijnde) derde AML-richtlijn zijn financiële instellingen verplicht voor het aangaan van de dienstverlenersrelatie vast te stellen wie de UBO is. Een UBO is de natuurlijke persoon die een belang houdt van twintig procent of meer in een rechtspersoon, dan wel daarmee vergelijkbare zeggenschap kan uitoefenen, dan wel begunstigde is van ten minste twintig

procent van het vermogen van een stichting of van een trust. Het gaat hierbij niet om beursgenoteerde rechtspersonen. Het opnemen van een percentage in de derde AML-richtlijn creëert voor financiële instellingen een onwerkbaar situatie. Instrumenten om te bepalen of sprake is van een belang van 20 procent of meer, ontbreken namelijk. Noch Nederlandse noch buitenlandse Kamers van Koophandel beschikken over registers waarin deze gegevens zijn opgenomen. Zolang dergelijk registers niet beschikbaar zijn, is deze taak van financiële instellingen niet uitvoerbaar. Een zelfde knelpunt ontstaat voor de uiteindelijke belanghebbende van een stichting of van een trust. Wanneer is een persoon begunstigde? Is er een onvoorwaardelijke aanspraak nodig, of is men al begunstigde wanneer men de statutaire begunstigde is van een eventueel batig saldo bij liquidatie? Of volstaat een enkele vordering op een stichting? Hoe moet een financiële instelling dan bij bijvoorbeeld een stichting derdengelden zoals advocaten die aanhouden, bepalen of 20 procent of meer van het vermogen voor een bepaalde persoon bestemd is? Dit kan zelfs wekelijks wijzigen. Dergelijke vorderingsrechten zijn slechts in uitzonderingsgevallen voor de financiële ondernemingen kenbaar. De NVB dringt er dan ook op aan dat invoering van deze regelgeving vergezeld gaat van de instrumenten die het de financiële instellingen mogelijk maakt invulling te geven aan deze verplichtingen. Gedacht kan worden aan een verplichting voor rechtspersonen om alle UBO's te registreren bij de Kamer van Koophandel (zowel nationaal als internationaal). Hiermee wordt op een centrale plaats een register opgebouwd dat toegankelijk is voor opsporingsinstanties, controle-organen en dienstverleners. Banken moeten op dit register kunnen vertrouwen.

1.2.5 Politically Exposed Persons (PEP)

De derde AML-richtlijn verplicht financiële instellingen ook tot het identificeren van PEP's vóór het aangaan van de relatie. Een PEP is een persoon die een publieke functie vervult of heeft vervuld, zijn naaste familieleden en intimi. De in de derde AML gehanteerde definitie sluit nationale PEP's uit. De identificatieverplichting voor PEP's betekent dat financiële instellingen voor elke buitenlandse rekeninghouder zullen moeten achterhalen of sprake is van een PEP. Hoe is echter te achterhalen of de persoon aan de balie een intieme vriend is van de burgemeester van Lyon? Hoe is te achterhalen of de persoon aan de balie in het verleden wellicht een publieke functie heeft vervuld in een bepaalde regio in Nigeria? Noch in Europa noch in de rest van de wereld zijn dergelijke registers beschikbaar. Hoe moeten financiële instellingen aan deze verplichting voldoen? Ook hier geldt weer dat zolang de overheid niet de instrumenten (registers) ontwikkelt om aan deze taak invulling te kunnen geven, de financiële instellingen worden opgescheept met een onwerkbaar regeling. Mocht het onmogelijk zijn deze registers te realiseren, dan dient de Nederlandse overheid de onmogelijkheid tot het uitvoeren van deze verplichting te

erkennen en te komen met een werkbare oplossing. Denkbaar is bijvoorbeeld het hanteren van een drempel waaronder de financiële instellingen geen PEP's hoeven te identificeren. Ook dient de toezichthouder van deze onmogelijkheid doordrongen te zijn en geen eigen koers te varen.

1.2.6 Toegang tot GBA en gebruik burgerservice nummer

De overheid beschikt in het kader van de uitvoering van haar taak over instrumenten die haar werkzaamheden en vooral de afstemming tussen verschillende onderdelen van de overheid faciliteren. Genoemd kunnen worden de gemeentelijke basisadministratie, het softi-nummer en het (nog in te voeren) burgerservice nummer. Juist deze instrumenten zijn ook voor financiële dienstverleners van waarde voor het beter, sneller en eenvoudiger uitvoeren van identificatie verplichtingen. Kenmerkend is dat deze registers of nummers wel gebruikt mogen worden om het werken voor de overheid eenvoudiger te maken (denk bijvoorbeeld aan de verstrekking van het softi-nummer in het kader van de renterenseignering), maar gebruik door de private sector wordt niet toegestaan. Deze halsstarrige houding leidt tot irritatie bij financiële instellingen. Zij worden door de overheid namelijk wel opgezegd met identificatieplichten en andere meewerkverplichtingen.

Position paper van het Nederlands Instituut van Registeraccountants

1 Inleiding

Het NIVRA heeft als taak de kwaliteit van de beroepsuitoefening door registeraccountants te bevorderen ten dienste van het algemeen belang en behartigt hun gemeenschappelijk belang. Tegen deze achtergrond is zij van mening dat het lastig is om vanuit haar positie een prioriteitsvolgorde aan te brengen in de 15 aangegeven knelpunten.

In zijn algemeenheid gesproken is het NIVRA voorstander van duidelijke en praktisch werkbare regels. Een registeraccountant wil dat ondernemers betrouwbare en controleerbare verantwoordingsinformatie opleveren die op een effectieve en efficiënte wijze tot stand kan worden gebracht. Dit verlaagt de kosten van de controlewerkzaamheden aanzienlijk. Een en ander betekent 'best practice' normen die toetsbaar zijn en aansluiten bij de ervaringswereld van verantwoordelijke functionarissen in ondernemingen. Bureaucratische en overbodig bevonden regels kunnen worden geschrapt indien zij geen afbreuk doen aan de betrouwbaarheid van de opgestelde gegevens en informatie.

Vanuit dit vertrekpunt wil het NIVRA graag nader ingaan op onderdeel B: Het domein van de regels voor het ondernemerschap.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP

1 IFRS-regelgeving/Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (B.5)

Wij onderschrijven dat voor kleinere familiebedrijven andere verslaggevingsregels zouden moeten gelden dan voor grote en/of beursgenoteerde ondernemingen. In de huidige situatie is dat ook het geval. In de artikelen BW 2:396 (kleine rechtspersonen) en artikel BW 2:397 (middelgrote rechtspersonen) zijn criteria opgenomen op basis waarvan rechtspersonen als groot, middelgroot en klein worden aangemerkt. Dit leidt tot vereenvoudigde verslaggevingsregels en vrijstellingen voor de toepassing van bepaalde verslaggevingsregels.

De nieuwe IFRS regels zijn niet van toepassing op familiebedrijven. Het is een juiste constatering dat MKB-bedrijven en familiebedrijven geen behoefte hebben aan deze nieuwe verslaggevingsregels. Zij behoeven dan ook geen extra kosten te maken voor deze uitbreiding van regels. De wetgeving in BW 2 titel 9 is gebaseerd op de 4e en 7e EG-Richtlijnen. In de wetgeving is gebruik gemaakt van de opties die geboden worden in de EG-Richtlijnen om uit te gaan van verlichte regimes en vrijstellingen. Wellicht dat er op Europees niveau nog eens gekeken kan worden naar dit verlichte regime (criteria en vrijstellingen) om kleinere ondernemingen nog meer tegemoet te komen.

Overigens heeft de RJ de Bundel 'Richtlijnen voor de jaarverslaggeving' voor kleine rechtspersonen uitgegeven. In het voorwoord staat: "Bij het opstellen van deze Bundel is uitgegaan van de veronderstelde informatiebehoefte die bij gebruikers van jaarrekeningen van kleine rechtspersonen aanwezig is. Daarbij is uitdrukkelijk rekening gehouden met de kosten en baten, en dus met de administratieve lasten, die verbonden zijn aan het opmaken van de jaarrekening."

2 Accountantsverklaring (onderdeel B.6)

Wij onderschrijven het standpunt dat een accountantsverklaring zeker niet altijd de meest efficiënte manier is om de juistheid van een opgave aan een overheidsinstantie vast te stellen. Echter wij onderschrijven niet dat het laten controleren van verantwoordingen en het afgeven van accountantsverklaringen altijd flinke kosten met zich meebrengt. Ons standpunt is dat alles samenhangt met de kwaliteit van de opgeleverde (verantwoordings)informatie. Een slechte oplevering door de verantwoordingsplichtige betekent vaak veel uitzoek- en

controlewerk en daarmee hogere kosten. Een goede kwaliteit (inclusief goede documentatie) zal leiden tot veel minder controlewerk en daarmee beduidend lagere controlekosten. Indien de regels helder zijn (toetsbare criteria) en de verantwoording overeenkomstig de regels opgesteld en goed gedocumenteerd is, dan is een controle snel uitgevoerd en kunnen, naast het gebruik van de diensten van een accountant, ook andere instrumenten worden ingezet. In het document ‘Regeldruk en controletoren’ worden als instrumenten genoemd: gebruik van andere deskundigen, monitoring, kengetallen, benchmarking, beleidsevaluaties, beleidsverslagen en financiële verslagen.

De conclusie is dan ook dat het niet gaat om de inspanningen van de controleur, maar om de inspanningen van de opsteller om te komen tot een kwalitatief goede verantwoording.

Overigens is het zo dat, zoals gesuggereerd wordt in het stuk, bij de overheid bekende informatie niet per definitie hoeft te betekenen dat dit dan ook betrouwbare informatie is.

3 Publicatie deponeren jaarstukken in de Staatscourant (onderdeel B.7)

Wij kunnen ons voorstellen dat de verplichte publicatie in de Staatscourant van het deponeren van het jaarverslag van een onderneming door de Kamer van Koophandel als onnodig en hinderlijk wordt gezien. Wij zijn voorstander van een (kosteloze) elektronische publicatiemogelijkheid indien ondernemers daar de voorkeur aan geven. Wellicht dat in de toekomst aan de verplichting van publicatie rechtstreeks (via de website en XBRL) door de onderneming zelf kan worden voldaan, zodat de Kamer van Koophandel hierin geen rol meer hoeft te spelen. De accountant kan dan eventueel controleren of op een juiste wijze aan deze verplichting wordt voldaan.

4 WID/Wet MOT/Wet BIBOB (onderdeel B.8)

Accountants zijn belast met de controle van de jaarrekening en moeten indien zij, uitgaande van de objectieve en subjectieve indicatoren, in hun controle tegen ‘besmette’ transacties aanlopen, deze mogelijke witwastransacties melden bij een centraal meldpunt. De accountant zit hier in een spanningsveld: enerzijds heeft hij een vertrouwensrelatie met de klant en anderzijds is hij een opsporingsambtenaar. Dit zijn moeizaam te combineren taken. De ervaring van deze wetten leert dat we te maken hebben met een overkill aan regels en verplichtingen, omdat de ‘rotte appels’ slechts een zeer gering percentage uitmaken van het totale bedrijvenbestand. Wij zijn dan ook voorstander van meer gerichte regels zonder subjectieve elementen die ook beter te controleren zijn door de accountant.

5 Wet toezicht accountantsorganisaties (onderdeel B.9)

Het NIVRA is het eens met de oplossingsrichting de WTA snel in te voeren. Zij heeft dit al op verschillende manieren kenbaar gemaakt. De reden voor de vertraging is dat door het vele aantal amendementen (ca. 60) het wetsontwerp voor advies voorgelegd moet worden aan de Raad van State en tevens aan het orgaan dat nieuwe wetgeving beoordeelt op administratieve lasten.

Position paper Nederlandse Orde van Accountants-Administratieconsulenten

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Algemeen

Ten gevolge van ‘Vinkenslag’ is er momenteel voor praktische oplossingen nagenoeg niets meer te regelen of te bepraten. Zelfs in situaties waarin de fiscus niet benadeeld is, worden formele regels in acht genomen.

2 Belastingheffing op flexibele arbeid/kleine contracten (A.1)

Flexibele arbeidsovereenkomsten en kleinere contracten komen het meest voor in de detailhandel en in de horeca. Kleinere contracten worden vaak aangeboden aan studenten die naast de opleiding een bijbaantje hebben. Deze banen zijn cruciaal voor een moderne economie.

Er wordt in de wetgeving geen onderscheid gemaakt tussen werken in deeltijd of voltijd.

De vraag kan gesteld worden of aan het gelijkheidsbeginsel tekort wordt gedaan als de wetgeving wordt aangepast ten behoeve van flexibele arbeidsovereenkomsten en kleinere contracten. Bij deze contracten worden namelijk nauwelijks rechten opgebouwd. Er kan geen sprake zijn van schending van het gelijkheidsbeginsel als er geen sprake is van gelijke gevallen.

Een vereenvoudiging van belastingheffing voor deze contracten zou kunnen zijn een collectieve eindheffing van de loonbelasting. Hierdoor kan de individualisering van de desbetreffende loonberekeningen tot een minimum beperkt blijven zonder dat de belastinginkomsten aan overheidszijde teruglopen.

3 BTW (A.2)

3.1 BTW-aangifte (A.2.1)

Een vermindering van het aantal aangiften per jaar leidt zeker tot een vermindering van de administratieve lasten. De vraag is echter of een ondernemer met een incidenteel hoge teruggaaf lang kan en/of wil wachten op het geld. Te overwegen is in dit geval ook een negatief voorschot, hetgeen de introductie van een teruggaaf impliceert.

Eveneens kan de vraag gesteld worden of een ondernemer die het jaar ervoor incidenteel een hoog bedrag moest afdragen, in het lopende jaar extreem hoge voorschotten moet en/of kan afdragen.

Als oplossingsrichting wordt een eerdere verzending van de aangiftebiljetten aangedragen. Dit is vreemd, aangezien de BTW-aangifte sinds 1 januari 2005 elektronisch ingediend moet worden. Daarnaast moet een ondernemer wachten met het inzenden van de aangifte totdat de BTW-periode is afgelopen. Alleen dit al maakt een eerdere verzending overbodig.

De invoering van langere vervalttermijnen is wel een goede suggestie.

3.2 Factuurvereisten; BTW-identificatienummer bij nationale levering (A.2.2)

De stelling dat bij leveringen en diensten tussen ondernemers binnen Nederland zowel het BTW-identificatienummer van de leverancier als de afnemer op de factuur vermeld dient te worden, is volstrekt onjuist. De verplichting om het nummer van de afnemer te vermelden geldt alleen indien sprake is van een nultarief of BTW-verlegging.

3.3 Teruggaaf omzetbelasting (A.2.3)

Om een aftrek te kunnen effectueren is een zorgvuldige behandeling nodig.

Deze is te verkrijgen met behulp van de originele factuur en niet door alleen een grootboekkaart te overleggen. Wellicht is het te overwegen om de belastingdienst langs te laten komen voor controle in plaats van een deel van de administratie op te laten sturen.

3.4 Afschaffing BUA-regeling (A.2.4)

De BUA is een overbodige en achterhaalde wetgeving. Als gevolg van Europese jurisprudentie is een wijziging te verwachten. Deze houdt in dat geen correctie van aftrek terzake van privé-gebruik nodig is, maar dat een fictie geïntroduceerd zal worden. Deze fictie houdt in dat het privé-gebruik gelijk gesteld zal worden met een belaste dienst.

Volgens het stuk is het een oplossing om een trapsgewijze drempel in te voeren. Dit is vreemd: momenteel hebben we één regel voor al het personeel, na invoering van

zo'n drempel moet een extra berekening worden gemaakt om de staffel te kunnen hanteren.

Het stuk suggereert dat werkgevers onnodig informatie moeten verzamelen om de BUA-correctie te berekenen. In de praktijk blijkt echter dat dit niet wordt gedaan. Naar onze mening kan een oplossing gevonden worden in het afschaffen van de BUA en het implementeren van artikel 6 lid 2 Zesde Richtlijn; privé-gebruik belasten en aftrek in stand houden.

4 Inefficiënties in de belastingheffing (A.3)

4.1 Kapitaalsbelasting (A.3.1)

Als inefficiënt wordt genoemd het schriftelijk moeten opvragen van aangifteformulieren voor de kapitaalsbelasting. De Minister van Financiën heeft onlangs aangekondigd voornemens te zijn om de kapitaalsbelasting af te schaffen.

4.2 Schattingsformulieren (A.3.2)

Als tweede inefficiëntie wordt genoemd het moeten indienen van de schattingsformulieren voor ondernemers. Dit dient voor 1 augustus van elk jaar te gebeuren. Ondernemers en fiscale intermediairs zitten hier niet op te wachten, vaak wordt er ook niets mee gedaan. Volgens het ministerie leveren deze schattingen zo'n € 4 miljard op, dit kan echter ook te maken hebben met de hoge heffingsrente die het ministerie vergoed op teruggaven. Echter, de opbrengst zou ook op een andere manier kunnen worden gegenereerd. Hierbij valt te denken aan voorlopige aanslagen welke gebaseerd zijn op voorgaande jaren.

4.3 Ongelijktijdige verzending voorlopige aanslagen IB en Zfw (A.3.3)

De oplossing om de voorlopige aanslagen inkomstenbelasting en ziekenfonds zelfstandigen gelijktijdig te versturen, verdient naar onze mening de voorkeur. Overigens is de WAZ sinds 1 juli 2004 afgeschaft.

4.4 Correctie van bij voorlopige aanslag toegekende heffingskortingen (A.3.4)

Uit het Bedrijfsplan 2005-2009 van de Belastingdienst blijkt dat deze voornemens is om vanaf 2008 vooringevulde belastingaangiften te versturen. Wellicht dat hierdoor minder fouten worden gemaakt met betrekking tot heffingskortingen. Een lager aantal heffingskortingen leidt eveneens tot minder fouten.

5 Te hoge frequentie wijziging regelgeving (A.4)

De geschetste problemen kunnen onderschreven worden. De genoemde oplossingsrichtingen worden toegejuicht. De meest vergaande optie in dit verband is

dat wijzigingen slechts bij aanvang van een jaar mogelijk zijn en niet meer in de loop van een jaar kunnen ingaan en dat wijzigingen minimaal zes dan wel ten minste drie maanden tevoren bekend gemaakt en/of vastgesteld moeten zijn. Voor zeer ingrijpende wijzigingen zou zelfs een termijn van minimaal een jaar wenselijk zijn.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 IFRS-regelgeving/Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving (B.5)

Wettelijke eisen voor de verslaglegging van ondernemingen bestaan alleen voor rechtspersonen. Ondernemingen die door natuurlijke personen worden gedreven, zijn slechts onderworpen aan fiscale verslaggevingregels. Dit houdt in, dat de overgrote meerderheid van de MKB-bedrijven en de familiebedrijven formeel niets met de IFRS en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving te maken hebben.

Bij vennootschappen worden regels inderdaad als hinderlijk en overbodig ervaren in de situatie van één of enkele aandeelhouders die ook nog een bestuurder van de rechtspersoon zijn. Bij oplossingen zou men kunnen aansluiten bij de indeling van vennootschappen in het Burgerlijk Wetboek in klein, middelgroot en groot. Zo zouden kleine vennootschappen volledig vrijgesteld kunnen worden van verslaggevingseisen en alleen nog aan fiscale eisen hoeven te voldoen en zou bij middelgrote vennootschappen met een beperkt aantal aandeelhouders/bestuurders dezelfde vrijstelling en ook de vrijstelling van de wettelijk verplichte accountantscontrole kunnen worden gegeven. Voor dit laatste is wel een aanpassing van de desbetreffende Vierde en mogelijk ook de Zevende EG-richtlijn vennootschapsrecht vereist. Eventueel kan worden overwogen alle niet-beursgenoteerde ondernemingen vrij te stellen van de wettelijke accountantscontrole daar deze controle veelal is gericht op de anonieme kapitaalsverschaffers.

2 Accountantsverklaring (B.6)

Bij het vragen van een accountantsverklaring door de overheid in het kader van een bepaalde regeling teneinde zekerheid over de juistheid van de opgave te verkrijgen, zou moeten worden overwogen:

1. of de regeling en de te verstrekken opgave op redelijke wijze controleerbaar is;

2. of de opgave niet beter door de betreffende overheidsinstantie zelf gecontroleerd kan worden, omdat de gegevens toch al bekend zijn;
3. of de kosten van accountantscontrole in een redelijke verhouding staan tot het belang van de opgave, zowel financieel als maatschappelijk;
4. of uit de regeling ook de kosten van accountantscontrole kunnen worden bestreden.

Indien één van deze vragen negatief wordt beantwoord, zou geen accountantsverklaring moeten worden gevraagd. De betreffende overheidsinstantie zou dan zelf, eventueel steekproefsgewijze, de juistheid van de opgaven kunnen controleren. In dit verband zouden wij ook willen wijzen op het toenemende aantal regelingen, waarin niet alleen de juistheid van de opgave moet worden vastgesteld (rechtmatigheidcontrole), maar ook een oordeel moet worden gegeven over de doelmatigheid. Dit laatste aspect werkt sterk kostenverhogend en zal veelal ook kunnen worden beoordeeld door de betreffende overheidsinstantie uit de contacten met de controleplichtige.

De oplossingsrichting “Laten volstaan met de betrokkenheid van een goed bestaand accountantskantoor” onderschrijven wij, maar niet in deze vrijblijvende vorm. Op zich is het juist en is het een gevolg van de wettelijke regeling van het accountantsberoep met zijn wettelijk geregeld en onafhankelijk tuchtrecht dat alleen al aan de betrokkenheid van een accountant zekerheid wordt ontleend. Echter onduidelijk blijft waaruit deze betrokkenheid bestaat, met andere woorden welke opdracht de accountant heeft. Als die opdracht wordt uitgewerkt, zal men toch weer gauw op een controleopdracht met bijbehorende accountantsverklaring komen, terwijl ook vaak met een bij wet geregelde samenstellingsopdracht kan worden volstaan.

3 Publicatie deponeren jaarstukken in de Staatscourant (B.7)

Naar onze mening worden in dit onderdeel twee verplichtingen voor de ondernemer door elkaar gehaald, namelijk het deponeren van de jaarstukken bij de Kamer van Koophandel (de zogenaamde publicatiestukken) en het plaatsen van een advertentie met de mededeling van deponeren in de Staatscourant.

Het deponeren vloeit voort uit de eisen die aan rechtspersonen gesteld worden in het kader van hun inschrijving in het Handelsregister. Aan ondernemingen zonder rechtspersoonlijkheid wordt de eis van deponeren van de jaarstukken niet gesteld. Het elektronisch aanleveren van jaarstukken aan de Kamer van Koophandel, de Belastingdienst, het CBS et cetera wordt mogelijk verwezenlijkt in het Nederlands Taxonomie Project.

Het moeten plaatsen van een advertentie in de Staatscourant met de mededeling van deponeren stamt uit de tijd dat iedere Kamer van Koophandel zijn eigen Handelsregister bijhield en geïnteresseerden via de Staatscourant konden achterhalen of en waar een vennootschap gepubliceerd had. Met de integratie van het Handelsregister is voor iedereen te achterhalen of een vennootschap heeft gepubliceerd; het nut van een advertentie in de Staatscourant zien wij dan ook niet. De Ministers van Financiën en Economische Zaken overigens ook niet, want zij hebben reeds aangekondigd dat deze verplichting opgeheven zal worden.

Het publiceren van jaarverslagen op de website van een onderneming is naar onze mening weliswaar een goede gewoonte bij grotere ondernemingen in het kader van hun relaties met beleggers, doch bepaald nog geen gemeengoed te noemen. Verder wijzen wij nog op de wettelijke termijnen voor opmaken en publiceren van jaarrekeningen. De datum van deponeren is voor een vennootschap het bewijs, dat aan deze eisen is voldaan (of niet natuurlijk). Door publicatie op de eigen website vervalt deze bewijsmogelijkheid.

4 WID/Wet MOT/Wet BIBOB (B.8)

De vermelde knelpunten kunnen wij onderschrijven met de opmerking dat ten aanzien van de WID het knelpunt wat zwaar wordt aangezet. Het probleem bij de WID werd vooral ervaren bij invoering, toen alle bestaande cliënten, waar soms al van vader op zoon zaken mee gedaan werden, zich moesten gaan identificeren. Aan nieuwe cliënten een identificatie vragen levert meestal geen problemen op, gezien de veelheid aan gegevens, waar in het kader van de opdrachtverzekering al om wordt gevraagd.

Wel moet ervoor worden gewaakt dat de toezichthouder niet verder gaat dan wat de wetgever bedoelt. Ook zou de wetgever moeten toestaan dat niet per se de gewaarmerkte versie van het uittreksel uit het handelsregister moet worden opgevraagd, maar dat kan worden volstaan met de bijna € 10 goedkopere (gelijkluidende) ongewaarmerkte versie.

Terecht wordt in de toelichting de afweging weergegeven bij deze wetten: alle nette bedrijven moeten lijden onder enkele rotte appels. De oplossingsrichting moet enerzijds gezocht worden in het voor de nette bedrijven zo gemakkelijk mogelijk maken aan de verplichting te voldoen door heldere en soepele regelgeving en daarnaast ook inderdaad de rotte appels aan te pakken en dat goed te communiceren, hetgeen de nette bedrijven zal motiveren de verplichtingen tijdig en juist na te komen. Als gecommuniceerd wordt dat het opsporingsapparaat de

meldingen deels niet kan verwerken, werkt dit zó contraproductief dat een regeling dan beter opgeheven kan worden.

5 Wet Toezicht Accountantsorganisaties (B.9)

De boekhoudschandalen in het buitenland worden terecht als aanleiding genoemd voor de noodzaak van toenemende regelgeving. Wij wijzen er op dat deze boekhoudschandalen helaas niet tot het buitenland beperkt zijn gebleven, maar vanzelfsprekend wel beperkt zijn gebleven tot de beursgenoteerde ondernemingen. Vanzelfsprekend, omdat daar waar er sprake is van scheiding van leiding en eigendom en daar waar de mate van succes van de leiding en veelal dan ook de hoogte van de beloning wordt bepaald door de ontwikkeling van de beurskoers van het aandeel, de verleiding erg groot kan zijn om de slecht of niet geïnformeerde kapitaalsverschaffers door boekhoudfraudes te misleiden.

Maatregelen om boekhoudfraudes tegen te gaan, dienen zich primair te richten op de leiders van beursgenoteerde ondernemingen. Ook zou de positie van de CFO binnen deze ondernemingen kunnen worden versterkt en aan toezicht(regels) kunnen worden onderworpen. Alleen heil verwachten van de controle door de accountant is te beperkt. Bij ruim 9.000 wettelijke controles per jaar is het niet uit te sluiten dat er hier en daar wel eens iets fout zal gaan. Toch hebben de openbare lichamen voor het accountantsberoep al enige jaren geleden ingrijpende maatregelen genomen om de integriteit van de beroepsgroep beter te garanderen en tegelijkertijd de kwaliteit van de beroepsuitoefening drastisch te verhogen. Sedert enkele jaren staan alle openbare accountants (AA's en RA's) voor hun gehele beroepsuitoefening onder onafhankelijk toezicht door de openbare lichamen voor het accountantsberoep.

De stelling in de notitie dat de ondernemers in Nederland de vertraagde invoering van het wetsvoorstel Toezicht Accountantsorganisaties als een administratieve last ervaren is niet alleen onjuist, maar moet ook worden beschouwd als een poging tot een onbehoorlijke provocatie. Vele vertegenwoordigers van ondernemend Nederland, waaronder MKB-Nederland en LTO-Nederland, hebben zich tegen dit wetsvoorstel gekeerd. Ook vele banken en andere maatschappelijke groeperingen zien weinig in dit voorstel. Onafhankelijke deskundigen kraken het voorstel af, omdat de werking te breed, namelijk buiten de sfeer van de beursgenoteerde ondernemingen, is getrokken waardoor het voorstel niet effectief kan en zal zijn. Een veel gehoorde klacht is dat dit wetsvoorstel de ondernemers geen effectievere accountantscontrole oplevert, maar wel hogere kosten voor deze verplichte controle. De niet-controleplichtige ondernemers verliezen daarnaast hun bij wet

geborgde accountantsdienstverlening waardoor de markt aan transparantie zal inboeten en de transactiekosten zullen stijgen.

Indien de WTA als aanvulling op dit onafhankelijke toezicht door de openbare lichamen nu beperkt zou zijn gebleven tot het toezicht op de accountants dan wel de accountantsorganisaties, die zich met de controle van deze beursgenoteerde ondernemingen of OOB's (Organisaties van Openbaar belang) bezig houden, zou er weinig meer weerstand dan louter principiële weerstand tegen de WTA geweest zijn. Het accountantsberoep zou dan namelijk niet wezenlijk worden aangetast.

De NOvAA als het openbaar lichaam voor het beroep van AA-Accountant in Nederland heeft zich van meet af aan tegen de WTA verzet vanwege de schade die dit wetsvoorstel toebrengt aan het accountantsberoep en daarmee aan het publieke belang van dat beroep. De NOvAA is daarnaast van mening, en wordt daarin door veel accountantsorganisaties en ondernemers gesteund, dat het wetsvoorstel WTA leidt tot een aanzienlijke toename van de (ook administratieve) lasten voor ondernemingen.

Overigens heeft Actal de minister op 18 maart 2004 er al op gewezen dat in het kader van de administratieve lastendruk met dit voorstel dient te worden gewacht, totdat de herziening van de Europese richtlijn is afgerond. In een recenter advies op verzoek van de Tweede Kamer heeft Actal er bovendien nog eens op gewezen dat het voorstel mogelijk in strijd is met het Herenakkoord van het kabinet van 2004 inhoudende dat geen voorstel wordt gedaan dat uitgaat boven wat Europese richtlijnen vereisen.

Het knelpunt in het kader van de WTA is de veel te ruime werking ervan. De oplossingsrichting is simpel en ook meermalen door ons aangedragen: beperk de WTA tot accountantsorganisaties die de controle van OOB's uitvoeren, of trek de WTA in en laat de openbare lichamen NOvAA en NIVRA het toezicht op deze accountants uitvoeren.

6 Wetgeving t.a.v. freelancers en zelfstandigen zonder personeel (B.10)

Het belangrijkste probleem waar een freelancer of zelfstandige zonder personeel mee te maken krijgt, is de onzekerheid of hij daadwerkelijk als zelfstandige wordt beschouwd door de Belastingdienst. Een groot deel van deze onzekerheid zou kunnen worden weggenomen door de nieuwe Verklaring arbeidsrelatie (VAR) die per 1 januari 2005 is ingevoerd. Ons is niet bekend of de nieuwe VAR alle onzekerheid ook daadwerkelijk heeft weggenomen.

Een VAR wordt aangevraagd door iemand die als zelfstandige aangemerkt wilt worden. Merk deze personen dan ook aan als een ondernemer. Iemand die in loondienst treedt, wil bewust geen ondernemer zijn.

HET DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

1 Loonbelasting/loonadministratie (C.11)

1.1 *Wijzigingen loonbelastingtabellen gedurende een jaar (C.11.1)*

Het geconstateerde knelpunt is inderdaad een groot probleem. De gegeven oplossingsrichting is naar onze mening dan ook de enige juiste.

In de Ronde Tafelbespreking is naar voren gekomen dat een eenduidige loonsomheffing (belastingen, premies) wenselijk is. De precieze belastingdruk zou individueel dienen te worden vastgesteld bij de aangifte en of de voorlopige teruggaaf. In dit kader is ook het onder de loonbelasting brengen van de auto van de zaak met ingang van 2006 een dwaling van ongekende omvang.

1.2 *Aangifte/betaling loon- en omzetbelasting (C.11.2)*

Wij verwijzen voor ons standpunt hierover naar het vermelde bij punt A.2.

1.3 *Inzet ICT: loonadministratie/opvragen gegevens Belastingdienst (C.11.3)*

De Belastingdienst beweert dat – door de introductie van de elektronische aangifte en het niet meer kunnen meezenden van de bijlagen – zij niet meer stukken zullen gaan opvragen dan voorheen het geval was. De tijd zal moeten uitwijzen of dit daadwerkelijk zo zal zijn.

Als oplossing wordt aangegeven het door de Belastingdienst beschikbaar stellen van een softwareprogramma loonberekeningen. Een dergelijk programma wordt reeds enige jaren door commerciële bedrijven beschikbaar gesteld. Men kan zich afvragen wat de toegevoegde waarde is van een programma dat de Belastingdienst beschikbaar stelt.

1.4 *Salaris directeur-grotoaandeelhouder (C.11.4)*

Dit knelpunt betreft een tweetal problemen; het moeten berekenen van salaris (en dus afdragen van loonbelasting), terwijl de onderneming geen voldoende resultaat heeft en het periodiek moeten doen van een aangifte terwijl het salaris van de DGA niet wijzigt.

Denkbaar is dat – wanneer er geen discussie is over de hoogte van het salaris – de directeur grootaandeelhouder een jaaraangifte loonbelasting kan doen, met bijvoorbeeld kwartaalvoorschotten.

Overwogen dient te worden dat bij lagere winsten het fictieve salaris door de DGA zelf kan worden bepaald.

1.5 Verrijging fiscale nummers starters (C.11.5)

Dit probleem blijkt in de praktijk steeds weer. De suggestie die wordt aangedragen, is naar onze mening de enige juiste.

1.6 Reiskostenvergoeding woon- en werkverkeer (C.11.6)

De nieuwe regeling leidt tot meer bewerkingen in de salarisadministratie. De bij besluit van de Staatssecretaris vastgestelde praktische regeling is voor een behoorlijk deel aan de bezwaren tegemoet gekomen.

1.7 Kleine contracten (C.11.7)

Wij verwijzen naar de bij punt A.1 gemaakte opmerkingen.

2 Meldingen in het kader van het in dienst hebben van personeel (C.12)

Het feit dat informatie moet worden verstrekt wanneer sprake is van personeel, personeelmutaties en ziekteverzuim, lijkt evident. Een oplossing is om de gegevens bij één centraal punt te melden. Hierdoor kan iedere overheidsorganisatie die deze informatie nodig heeft, terecht bij dit ene punt. Het voordeel voor de werkgever is dat hij slechts één keer de informatie hoeft te verstrekken.

Communicatie met betrekking tot de Wet Walvis is totnogtoe summier.

Communicatie hierover dient tijdig te geschieden, aangezien de wet een grote impact heeft op het voeren van de loonadministratie.

3 Wet arbeid en zorg (C.13)

De geschetste problematiek rondom de Wet arbeid en zorg wordt zeker herkend. Het lijkt er inderdaad op dat bij de invoering van nieuwe wetgeving niet altijd wordt gedacht aan de belangen en (on)mogelijkheden van MKB-ondernemers, die slechts weinig personeel in dienst hebben.

De wens van een toets op nieuwe wet- en regelgeving gericht op de impact op MKB-ondernemingen wordt zeker gedeeld.

4 Premieberekeningen bedrijfspensioenfondsen (C.14)

Voor werkgevers is het dubbel om hierover te klagen. Zij bepalen immers mede zelf de grondslagen en percentages in hun drang naar gedetailleerde rechtvaardigheid. Toch zou er gestreefd moeten worden naar een eenduidige grondslag en percentage, zodat de berekening transparanter wordt. In combinatie met de loonsomheffing als genoemd bij punt C.11.1 is de bruto-netto berekening eenvoudiger en dus goedkoper.

5 Eerste dagsmeldingen (C.15)

Ons is niet bekend welke sectoren naast de uitzendbranche nog meer last hebben van het moeten doen van eerste dagsmeldingen. Wellicht dat dit probleem zich minder snel voordoet bij MKB-ondernemingen (zij hebben ten slotte minder personeelwijzigingen dan uitzendbureaus).

Een verruiming van de termijn naar een week om meldingen te kunnen doen, zal bij uitzendbureaus waarschijnlijk tot minder administratieve lasten leiden; bij MKB-ondernemingen ligt er wat minder druk op de ketel, doch een aanzienlijke vermindering van administratieve lasten verwachten wij hier niet van.

Position paper Platform Zelfstandige Ondernemers

1 Algemeen

PZO constateert dat administratieve lasten vaak meer dan evenredig drukken op kleine ondernemers. PZO is een warm voorstander van het terugdringen van administratieve lasten, daarbij dienen wat PZO betreft enkele randvoorwaarden te worden gehanteerd:

- a. houd het zo simpel mogelijk; maar voorkom dat de ‘pijn van de eenvoud’ vooral bij kleine ondernemers terecht komt!
- b. quick-wins zijn mooi, maar probeer te voorkomen dat hierdoor ‘hap-snap’-beleid ontstaat: het gaat niet alleen om minder regels, maar vooral om betere regels (duidelijk en logisch).

Regelgeving heeft altijd een specifiek doel, maar dat moet niet belemmeren om oog te houden voor grotere verbanden en naar structurele oplossingen te zoeken. Zelfstandige ondernemers worden regelmatig zowel geconfronteerd met het werkgever- als het werknemersaspect van regelingen. Dan valt op dat het niet altijd handig in elkaar zit. Waarom kan de uitvoering van bijvoorbeeld de

spaarloonregeling niet geregeld worden tussen werker, bank en belastingdienst? Past het niet meer in deze tijd om meer zaken louter in de sfeer van de IB te regelen, en niet primair via de LB? Ook het feit dat de werkgever nog steeds premieplichtig is voor de werknemersverzekeringen, is in de ogen van PZO een anachronisme. PZO constateert dat wetgeving vaak geen duidelijke keuze maakt voor een toetsingskader, waardoor verschillende in verband met elkaar staande wetgevingscomplexen tot verschillende oordelen moeten leiden. Voor zelfstandigen en hun opdrachtgevers leidt dit vaak tot onnodige administratieve en financiële ellende.

Een voorbeeld ten aanzien van de status van een zelfstandige/freelancer: De Belastingdienst beoordeelt in principe de positie die iemand in het economisch verkeer inneemt of wenst in te nemen. Het UWV kijkt naar de relatie tussen werker en werkverschaffer. Met de invoering van Walvis verdwijnt dit verschil slechts voor een beperkt deel. De oorzaak zit immers niet primair in de instituten, maar in de wet- en regelgeving (fiscaal vs werknemersverzekeringen).

HET FISCALE DOMEIN (ONDERDEEL A)

1 Belastingheffing op flexibele arbeid/kleine contracten (A.1)

PZO onderschrijft de genoemde problematiek.

Belangrijk is te beseffen dat er een toenemende behoefte bestaat aan flexibele werkvormen, zowel in vormen van traditionele ‘werkgever-/werknemer-relaties als in relatief nieuwe vormen van het aanbieden van arbeid (zzp-ers). De behoefte aan flexibiliteit bestaat zowel bij de werker als bij degene die werk heeft te vergeven.

Oudere wetgevingscomplexen gaan vaak uit van de klassieke arbeidsovereenkomst, maar ook nieuwe wetgeving wordt nog steeds op maat van deze klassieke arbeidsverhoudingen geschreven. Ook zijn in de loop der tijd de verschillende (civiel, fiscaal en sociale verzekeringen) wetgevingscomplexen die zien op (de consequenties) van het aanbieden en verrichten van arbeid sterk uit elkaar gegroeid.

Bij het aanbieden en verrichten van arbeid is van het allergrootste belang dat alle betrokkenen vooraf absolute duidelijkheid hebben over hun status en de consequenties die bij die status horen.

Herkenbare – en elkaar uitsluitende – definities van werknemerschap en zelfstandigen kunnen in de ogen van PZO een belangrijke bijdrage leveren aan

het faciliteren van de behoefte aan flexibiliteit en het voorkomen van onnodige administratieve lasten bij de werkende en de werkverstrekker.

2 BTW (A.2)

2.1 BTW-aangiftes (A.2.1)

De BTW-aangiftefrequentie van eens per kwartaal is in de ogen van PZO niet te hoog. Het stimuleert ondernemers ook tot het bijhouden van de administratie. PZO voorziet wel problemen met voorschotbetalingen op basis van de omzet van het voorgaande jaar. Ondernemers kunnen te kampen hebben met wisselende omzetten door de jaren heen en ook binnen een jaar kan de omzet op sterk wisselende momenten worden gerealiseerd.

2.2 Factuurvereisten; BTW-identificatienummer bij nationale levering (A.2.2)

PZO denkt dat een groot deel van de problematiek wordt veroorzaakt door onduidelijkheid over wat er nu exact op een factuur dient te staan om van de vooraftek gebruik te kunnen maken. Een deel van de problematiek kan volgens PZO dus op-gelost worden door de voorlichting over de factuureisen te verbeteren. PZO is bereid om daar ook zelf – via haar nieuwsbrieven en internetsite – een bijdrage aan te leveren.

PZO beveelt aan om de omvang van de daadwerkelijke problematiek te inventariseren en zonodig adequate maatregelen te treffen die de problematiek zal oplossen. In ieder geval moet duidelijk zijn, dat de Nederlandse factuureisen niet verder moeten gaan, dan de Europese regelgeving voorschrijft.

2.3 Teruggaaf omzetbelasting (A.2.3)

PZO onderschrijft de voorgestelde oplossing om te volstaan met het opvragen van de grootboekkaarten en alleen in geval van onduidelijkheid de betreffende facturen op te vragen.

PZO kan niet overzien in welke mate elektronisch factureren een bijdrage levert aan het oplossen van de problematiek. PZO vreest dat voor een groot aantal – met name kleinere – ondernemers elektronisch factureren vooralsnog niet aantrekkelijk is. PZO beveelt aan om naar de voor- en nadelen van elektronisch factureren verder te onderzoeken. Hierbij zal er specifiek aandacht moeten zijn voor kleine ondernemers.

3 Inefficiënties in de belastingheffing (A.3)

PZO memoreert dat de premieplicht WAZ per 1 augustus 2004 is vervallen en dat de notitie op dit punt dus niet juist is.

4 Te hoge frequentie wijziging regelgeving (A.4)

Dit probleem is zeer herkenbaar. PZO onderscheidt:

- a. tussentijdse wijzigingen in bestaande (uitvoerings-)regels
- b. correcties van bestaande wet- en regelgeving
- c. ‘stelselherzieningen’

Ad. a.

PZO is er voorstander van om het aantal tussentijdse wijzigingen in bestaande (uitvoerings-)regels tot een of hooguit twee momenten per jaar te beperken. Bovendien dient er voldoende tijd te zitten tussen het moment van vaststellen en inwerkingtreden van de regels, om alle betrokkenen de gelegenheid te geven zich op de nieuwe regels in te stellen.

Ad. b. en c.

PZO constateert dat wijzigingen in wet- en regelgeving regelmatig zijn terug te voeren op eerdere – ondoordachte of kwalitatief slechte – wetgeving (zoals afschaffing van de WAZ, de invoering van de VAR per 1 januari 2002). Het gaat dus ook om de kwaliteit van wetgeving – waarbij mede oog moet zijn voor de consequenties die wet- en regelgeving heeft voor zelfstandigen. Bovendien lijkt wet- en regelgeving vaak een kwestie van ad-hoc (politieke) beslissingen, waardoor er een lappendeken aan regels en uitzonderingen op regels ontstaat. Beter zou het zijn om de problemen waarvoor de nieuwe regels een oplossing beogen te geven bij de wortel aan te pakken.

Daarnaast is ook de voorlichting over gewijzigde wetgeving door de overheid vaak zeer summier en vaak ook inhoudelijk onder de maat (bijv. afschaffing WAZ, Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR, etc.). Bovendien bereikt de informatie de doelgroep vaak niet of niet tijdig, omdat de verkeerde communicatiekanalen worden gezocht en niet doelgroep-specifiek wordt gecommuniceerd.

Ook hier geldt dat er voldoende tijd moet zitten tussen de afronding van de parlementaire behandeling en de daadwerkelijke inwerkingtreding van de nieuwe regels.

PZO is van mening dat de overheid in haar voorlichting meer moet samenwerken met belangenorganisaties.

Tot slot: PZO constateert dat wijzigingen ook vaak leiden tot onbedoelde of ondoordachte consequenties, respectievelijk strijden met andere punten van beleid. Helaas moet PZO constateren dat deze consequenties vaak vooral kleine

ondernemers raken. Zo heeft de beperking van de aftrekmogelijkheden voor werkruimte aan huis een aantal onbedoelde en ondoordachte consequenties waardoor het (kleinschalig) ondernemerschap minder aantrekkelijk wordt. In dit concrete voorbeeld kan worden gewezen op ingezet beleid van gemeenten om de leefbaarheid in wijken te verbeteren door meer ruimte te creëren voor werken aan huis.

HET DOMEIN VAN DE REGELS VOOR HET ONDERNEMERSCHAP (ONDERDEEL B)

1 IFRS-regelgeving/Richtlijnen van de Raad voor de jaarverslaglegging (B.5)

PZO is van mening dat de kleine ondernemingen dienen te worden uitgezonderd van de complexe IFRS-regelgeving. Over het algemeen zal voor kleine ondernemingen een eenvoudige balans en W&V-rekening voldoen.

PZO stelt – evenals de Nederlandse Federatie Belastingadviseurs – dat in dit kader ook nut en noodzaak van de accountantsverklaring voor kleine ondernemingen zou moeten worden betrokken.

2 Accountantsverklaring (B.6)

PZO onderschrijft het standpunt van de Nederlandse Federatie Belastingadviseurs in deze.

3 Publicatie deponeren jaarstukken in de Staatscourant (B.7)

PZO is van mening dat het Handelsregister voldoende digitale mogelijkheden biedt om per direct met de verplichte publicatie in de Staatscourant te stoppen. De verplichte publicatie en de toezending van een betaald bewijsexemplaar zijn grote bronnen van ergernis voor ondernemers.

4 Wet toezicht Accountantsorganisaties (B.9)

PZO constateert dat accountants voor ondernemers vaak een dubbele rol vervullen. Aan de ene kant moet de accountant worden ingeschakeld ten behoeve van een aantal (wettelijk verplichte) controletaken. Aan de andere kant is de accountant ook een belangrijke adviseur van de ondernemer. PZO bepleit een nadrukkelijke

onderscheid tussen deze twee rollen, zonder dat er bij kleine ondernemers een echte verplichte scheiding in personele zin moet zijn.

5 Wetgeving t.a.v. freelancers en zzp-ers (B.10)

Tekstvoorstel bij punt B.10; vervang oude tekst door:

“10. Wetgeving t.a.v. freelancers en zelfstandigen zonder personeel

Knelpunt:

Wet- en regelgeving houdt nog steeds onvoldoende rekening met de positie van zelfstandigen en freelancers. Nog steeds wordt meestal van de klassieke arbeidsovereenkomst en het kostwinnersprincipe uitgegaan.

De knelpunten in wet- en regelgeving zijn er wat de status van de zelfstandige/freelancer betreft niet alleen in de fiscale en sociale verzekeringswetgeving, maar ook in andere regelgeving wordt onvoldoende rekening gehouden met consequenties van die regelgeving voor zelfstandigen (bijv. kinderopvang, zorgverzekeringswet, etc.)

Een duidelijke afbakening van de begrippen ‘werknemer’, ‘ondernemer’, ‘zelfstandige’ en ‘freelancer’ bestaat niet. De begrippen worden nog steeds op basis van vage – elkaar niet over en weer uitsluitende criteria – achteraf op basis van feiten en omstandigheden ingevuld.

Toelichting:

In het MDW-traject “Harmonisatie ondernemers- en zelfstandigenbegrip” is een eerste belangrijke stap gezet in het verkrijgen van duidelijkheid vooraf over de status van de zelfstandige. Onhandige (politieke) keuzes hebben vervolgens geleid tot onduidelijke wettelijke regels en een nog veel onduidelijker uitvoeringskader. Met de invoering van de Wet uitbreiding rechtsgevolgen Verklaring Arbeidsrelatie per 1 januari jl. is in ieder geval helderheid gecreëerd over de rechtsgevolgen van arbeidsrelaties voor de loonheffing en premies werknemersverzekeringen als er wordt gewerkt met een zogenaamde VAR-wuo of VAR-dga. Daarmee wordt tegemoet gekomen aan een groot knelpunt, maar is het echte probleem – de afbakening van werknemers ten opzichte van zelfstandigen – nog steeds niet opgelost.

Oplossingsrichting:

Ondernemers worden door de Belastingdienst beoordeeld op de positie die zij in het economisch verkeer in nemen (risico, investeringen etc.). Dus het totaal waarin de ondernemer zijn werkzaamheden aanbiedt.

Bij de beoordeling van werknemerschap wordt gekeken naar de relatie tussen de werker en de werkverschaffer. Hier wordt dus niet gekeken naar het totaal, maar wordt ingezoomd op elke specifieke relatie.

Onontkoombaar is dat er nu een heldere keuze wordt gemaakt voor het ene of voor het andere toetsingskader.

Daarnaast zullen er heldere, eenduidige definities moeten komen voor ondernemerschap en werknemerschap op basis van duidelijke, kenbare en elkaar uitsluitende criteria. Een andere – maar verder strekkende – oplossingsrichting is de invoering van een (minimum)stelsel van basisverzekeringen.

Er is op dit moment echter geen “probleemeigenaar” voor het samenhangende totaal. Daarom zijn de praktische voorstellen:

- het aanwijzen van één coördinerend ministerie rondom alle aspecten van het zelfstandig ondernemerschap.
- het institutionaliseren van overleg tussen politiek, werkgevers- en werknemersorganisaties en (koepel-)organisaties van zelfstandigen.
- het inrichten en bevorderen van een effectief onderzoeksinstituut voor zelfstandig ondernemerschap
- het ondersteunen van initiatieven ter bevordering van de participatiegraad van zelfstandig ondernemers.”

Er bestaat een grote diversiteit in de wijze waarop mensen hun inkomen verwerven. De afgelopen jaren zijn steeds meer personen als zelfstandige zonder personeel een onderneming gestart (de schattingen van het aantal zelfstandigen lopen – bij gebrek aan een duidelijke definitie – uiteen van zo’n 150.000 tot meer dan 500.000 zelfstandigen).

Bovendien is het niet langer vanzelfsprekend dat iemand aan zijn gehele werkzame leven invulling geeft als werknemer of als zelfstandige. Steeds vaker stappen mensen over van de ene vorm van inkomensverwerving naar de andere.

Wet- en regelgeving zijn onvoldoende meegegroeid met deze ontwikkelingen. Nog steeds wordt wet- en regelgeving – bewust of onbewust – vormgegeven aan de hand van de klassieke arbeidsovereenkomst. Hierdoor ontstaan er grote fricties en onduidelijkheden, die op hun beurt weer tot administratieve lasten voor opdrachtgevers en opdrachtnemers leiden. In de bijlage worden enkele concrete voorbeelden genoemd.

Aspecten van het zelfstandig ondernemerschap en individualisering van arbeidsverhoudingen worden onvoldoende meegenomen en gewogen in bestaande en nieuwe wet- en regelgeving.

Daarnaast speelt ook dat zelfstandig ondernemerschap zich in diverse vormen kan voordoen en dat nieuwe wet- en regelgeving - weliswaar vaak onbewust, maar zeker in toenemende mate – de ene vorm van ondernemerschap anders behandelt dan de andere. Het onderscheid tussen de IB-ondernemer en de Vpb-ondernemer wordt steeds groter.

PZO constateert dat:

- de aspecten van het zelfstandig ondernemerschap zich uitstrekken over een groot aantal beleidsterreinen en een groot aantal ministeries;
- ondanks het doel van het kabinet om ondernemerschap te bevorderen, veel nieuwe wetten en regels juist het tegenovergestelde bereiken (zie bijlage bij deze notitie)
- er behoefte is aan een gecoördineerde aanpak om belemmeringen rond het (zelfstandig) ondernemerschap te verminderen
- er door overheden onvoldoende en onvoldoende gecoördineerd gebruik gemaakt wordt van de expertise van organisaties van zelfstandigen
- zelfstandigenorganisaties onvoldoende betrokken zijn bij bestaande geïnstitutionaliseerde overlegorganen
- in statistieken en onderzoeken zelfstandige ondernemers onvoldoende herkenbaar zijn terug te vinden en dat derhalve het maken van een eenduidig en gefundeerd beleid ook moeilijk is
- de organisatiegraad van zelfstandige ondernemers helaas nog steeds erg laag is, afgezet tegen het totale aantal zelfstandige ondernemers dat in Nederland actief is.

PZO bepleit daarom:

- het aanwijzen van één coördinerend ministerie rondom alle aspecten van het zelfstandig ondernemerschap.
- alle wet- en regelgeving dient – met betrokkenheid van organisaties van zelfstandigen – te worden getoetst op aspecten van zelfstandig ondernemerschap, rekeninghoudend met bestaande instituties als justitie, ACTAL, etc.
- het institutionaliseren van overleg tussen politiek, werkgevers- en werknemersorganisaties en (koepel-)organisaties van zelfstandigen.
- het inrichten en bevorderen van een effectief onderzoeksinstituut voor zelfstandig ondernemerschap

- het ondersteunen van initiatieven ter bevordering van de participatiegraad van zelfstandig ondernemers.

DOMEIN VAN DE REGELGEVING VOOR WERKGEVERS (ONDERDEEL C)

1 Loonbelasting/loonadministratie (C.11)

Ook hier geldt dat PZO geen bezwaar heeft tegen kwartaalaangiftes, al dan niet in combinatie met maandelijks schattingen. Bij maandelijks schattingen moet er wel een betere methodiek komen om de zelfstandige echt zelf te laten schatten (zoals bij de BTW). Nu is het feitelijk de inspecteur die de schatting doet door een bedrag af te drukken op de toegezonden acceptgiro. De ondernemer kan bij de betaling niet zonder meer afwijken van dat bedrag. Het merkwaardige gevolg is dat nu een acceptgiro materieel de rol van een aanslag heeft.

Een vergelijkbare opmerking is te plaatsen bij de voorlopige aanslag IB. Kleine ondernemers met een wisselende omzet over het jaar ervaren die aanslag als vooruitbetalen van belasting die men nog niet heeft verdiend. Natuurlijk heeft de ondernemer onder meer de mogelijkheid om bezwaar te maken, maar dat ervaart men snel als een 'zwaar' middel (waarbij men externe hulp nodig heeft). Meer flexibiliteit en vooral simpeler procedures rond die aanslagen en aangiftes zijn gewenst.

2 Meldingen in het kader van het in dienst hebben van personeel (C.12)

Hier geldt volgens PZO dat er om te beginnen helderheid moet bestaan over de status van iemand die wordt ingeschakeld voor het verrichten van werkzaamheden (werknemer/zelfstandige). In de huidige regelgeving is dat in algemene zin nog geenszins het geval!

3 Wet Arbeid en Zorg (C.13)

Ook hier gelden enkele afbakeningsproblemen, voornamelijk veroorzaakt door de afschaffing van de WAZ. Voor een beperkte groep van 'semi-zelfstandigen' (thuishulpen) is in de WAZO een recht op een uitkering voor zwangerschap- en bevalling nog geregeld. Overige zelfstandigen hebben geen recht meer op een bevallings- en zwangerschapsuitkering.

PZO ontvangt geluiden dat de afschaffing van de zwangerschap- en bevallingsuitkering in WAZ ook tot ontwijkingsgedrag leidt. Er zijn verschillende

voorbeelden van zelfstandigen die i.v.m. een (aanstaande) zwangerschap tijdelijk een loondienstverband aangaan.

4 Eerste dagsmeldingen (C.15)

PZO herkent de administratieve lasten die aan de melding verbonden kunnen zijn. Maar er is nog meer. Melden is verplicht voor werknemers, niet voor externen. Er zal dus vóór de start van een arbeidsrelatie volstreekte helderheid moeten bestaan over de status van iemand die wordt ingeschakeld voor het verrichten van werkzaamheden (werknemer/zelfstandige). Zie ook punt 12. In de huidige regelgeving is dat in algemene zin dus nog geenszins het geval!

BIJLAGE BIJ B.10

- a. Sociale (zekerheids-)wetgeving:
- Algemeen: de status (werknemer/ondernemer) waarin iemand inkomsten verwerft is bepalend voor de vraag hoe iemand is verzekerd. Daarmee kan de sociale zekerheidswetgeving een (extra) drempel vormen voor ondernemerschap.
 - Wet uitbreiding rechtsgevolgen VAR: belemmerend voor ondernemers die geen VAR-wuo of VAR-dga krijgen, maar wel (incidenteel) als zelfstandige werken; de problematiek van de VAR-row.
 - Wet Kinderopvang: belemmerend voor m.n. vrouwelijke ondernemers en starters; verschillende behandeling van IB- en Vpb-ondernemer
 - Wet Einde toegang verzekering WAZ: belemmerend voor m.n. vrouwelijke ondernemers; starters; (ex-)arbeidsgehandicapten; ouderen; laagverdienende zelfstandigen
 - Wet op de zorgverzekering/Wet zorgtoeslag: premiestructuur kan in bepaalde gevallen belemmerend uitwerken
 - Levensloop: indien uitsluitend beperkt tot werknemers dan kan dit belemmerend zijn voor de transitie werknemerschap-ondernemerschap en omgekeerd
 - Arbowedgeving: belemmerend omdat arbowedgeving een onduidelijke afbakening heeft van werkgever, werknemer en zelfstandige. Niet duidelijk wie waarvoor verantwoordelijk is
 - Starten vanuit een uitkering: belemmerend door vervallen van opgebouwde rechten
 - Het niet formeel maar wel feitelijk afschaffen van een belangrijk deel van de IOAZ (werkt risicovergrotend)

b. Fiscale wetgeving:

- Algemeen: verschillende behandeling van de IB-ondernemer en de Vpb-ondernemer
- Vervallen van de scholingsaftrek, (terwijl scholingsfondsen en ESF voor de zelfstandige ondernemer niet of nauwelijks toegankelijk zijn)
- Het grotendeels vervallen van de aftrekmogelijkheden kantoor- en werkruimte aan huis
- Absolute urengrens voor fiscale ondernemersfaciliteiten (“alles of niets”)
- Bedrijfsbeëindiging en bedrijfsoverdracht
- Fiscale oudedagsreserve werkt niet/pensioenopbouw wordt niet gestimuleerd
- Meer flexibiliteit in de voorlopige aanslagen IB, LB, BTW en Vpb

c. Algemeen:

- Alle wetgeving lijkt nog steeds geënt te zijn (of te worden geënt) op de klassieke relatie werknemer-/werkgever, ook als deze wetgeving niet specifiek op deze relatie ziet (bijv. spaarloon, levensloop, zorgverzekering). Ook de bijbehorende administratieve verplichtingen lopen via de ‘loonstrook’. Zelfstandige ondernemers (zonder personeel) worden daardoor vaak met nog meer onmogelijke administratieve lasten opgezadeld dan de ondernemer met personeel.
- Administratieve lasten: werken zwaarder door naar mate de onderneming kleiner is.
- De (administratieve) verplichtingen bij een BV (bijv. houden van een aan deelhoudersvergadering, melding van deponeren jaarstukken bij kvk in staatscourant, etc.).
- Europese aanbestedingsregels; raamcontracten overheid.
- Er zou veel te winnen zijn door nog beter door de overheid (formele, bindende) overzichten van rechten en plichten te laten publiceren.
- Wanneer er meer digitaal gaat, laat daarin dan ook meer eenheid en continuïteit zijn. Naar het schijnt zal het aanvraagformulier VAR voor het jaar 2006 weer niet meer te downloaden zijn, omdat daarvoor dan weer voor een andere, op zich “verouderde” verwerkingstechniek bij de belastingdienst is gekozen (optisch leesbaar).

